

**İLKOKULLARDA TÜRKÇE DERSİNDE KULLANILAN
METİNLERİN ÇOKLU ZEKÂ KURAMI AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

**EXAMINATION OF TURKISH TEXTBOOKS USED IN
ELEMENTARY SCHOOLS IN TERMS OF THE THEORY OF
MULTIPLE INTELLIGENCES**

Gizem İNAN

Hacettepe Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin

İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı İçin Öngördüğü

Yüksek Lisans Tezi

olarak hazırlanmıştır.

2015

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne,
Gizem İNAN'ın hazırladığı tezin "İlkokullarda T¼rkçe Dersinde Kullanılan Metinlerin
Çoklu Zekâ Kuramı Açısından İncelenmesi" başlıklı bu çalışma j¼rimiz tarafından
İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans
olarak kabul edilmiştir.

Başkan Doç. Dr. Deniz G¼RÇAY .....

¼ye (Danışman) Doç. Dr. Hakan DEDEOğLU .....

¼ye Doç. Dr. Ali Ekber şAHİN .....

¼ye Doç. Dr. Mustafa ULUSOY .....

¼ye Yrd. Doç. Dr. Yalçın YALAKİ .....

ONAY

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Lisans¼st¼ Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki j¼ri ¼yeleri tarafından 03 / 06 / 2015 tarihinde uygun gör¼lm¼ř ve Enstit¼ Yönetim Kurulunca ..... / ..... / ..... tarihinde kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Berrin AKMAN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼r¼

İLKOKULLARDA TÜRKÇE DERSİNDE KULLANILAN METİNLERİN ÇOKLU ZEKÂ KURAMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Gizem İNAN

ÖZ

Bu araştırmada, “Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme öğretme sürecinde ilkokul düzeyi Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde, çoklu zekâ alanlarına ne ölçüde yer verildiği, (1) ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin, “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamındaki sekiz zekâ alanının tümünü örnekendirip örnekendirmediği, (2) ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan metinlerin türleri ile “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamındaki zekâ alanları arasında nasıl bir ilişki olduğu, (3) ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin yer aldığı farklı sınıf düzeyleriyle “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamında nasıl bir ilişki olduğunun incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma nitel bir araştırma olup doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen sonuçlara göre, Türkçe kitaplarında kullanılan metinlerde Çoklu Zekâ Kuramı’ndaki zekâ alanlarına yer verilmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak, kuramda belirlenen sekiz zekâ alanının hepsinin bulunmadığı; ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, içsel zekâ ve kişilerarası zekâ alanlarına yer verildiği saptanmıştır. İlkokul düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan metinlerin türleri ile “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamında zekâ alanları arasındaki ilişkiye bakıldığında kuramın özelliklerinin yansıtılmaya çalışıldığı ancak, etkinliklerde de olduğu gibi, sadece belirli zekâ alanlarına ağırlık verildiği saptanmıştır.

İlkokul düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin yer aldığı farklı sınıf düzeyleriyle Çoklu Zekâ Kuramı arasındaki ilişkiye bakıldığında 1. ve 2. sınıf düzeylerinde en çok sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ile içsel zekâ alanlarının desteklediği saptanmıştır. 3. ve 4. sınıf düzeylerinde ise en çok sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, içsel zekâ ve kişilerarası zekâ alanlarına yönelik etkinliklerin bulunduğu belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Çoklu Zekâ Kuramı, Türkçe programı, Türkçe ders kitabı, Türkçe çalışma kitabı, nitel araştırma, doküman analizi

Danışman: Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU, Hacettepe Üniversitesi, İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Dekan Yardımcısı

EXAMINATION OF TURKISH TEXTBOOKS USED IN PRIMARY SCHOOLS IN TERMS OF THE THEORY OF MULTIPLE INTELLIGENCES

Gizem İNAN

ABSTRACT

This study examines the activities in the Turkish textbooks and exercise books at the primary school level, within the scope of eight intelligence fields of the “Multiple Intelligences Theory”. The analyze is carried out in terms of (1) to what extent the principles of the “Multiple Intelligences Theory” are covered in the teaching – learning processes of the texts in the books which are structured on the Primary Level Turkish Lesson Teaching Program; (2) examination of the relations between the texts of the books and the eight intelligence dimensions in the “Multiple Intelligences Theory”; (3) the relations between various grade levels of activities in the books and “Multiple Intelligence”s dimensions.

This study is a qualitative research in nature on which document analysis method is employed. According to the results of the research, it is seen that the fields of the Multiple Intelligences Theory are included in the texts of Turkish text books. However, it is found that not all of the eight fields of intelligences theory are included; mainly the verbal – linguistic intelligence, visual – spatial intelligence, internal intelligence and inter-personal intelligence are seen to be contained.

When the relations between the types of the texts in Turkish text and exercise books of primary schools and the fields of intelligences within the scope of the “Multiple Intelligences Theory” is considered, it is seen that the characteristics of the theory are reflected but just certain fields are mainly included.

When the relation between the types of the activities at various grades in Turkish text and exercise books of primary schools and the fields of intelligences within the scope of the “Multiple Intelligences Theory” is considered, it is seen that mainly the verbal – linguistic intelligence and visual – spatial intelligence are supported in 1st and 2nd grades. For the 3rd and 4th grades, mainly the verbal – linguistic intelligence, visual – spatial intelligence and internal intelligence are supported.

Keywords: Multiple Intelligences Theory, Turkish program, Turkish course books, Turkish exercise books, qualitative research, document analyse

Advisor: Assoc. Prof. Hakan DEDEOĞLU,

Main Discipline of Primary School in the Department of Primary School Teaching

Hacettepe University

ETİK BEYANNAMESİ

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

İmza
Gizem İNAN

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi:.....	3
1.3. Problem Cümlesi:	4
1.3.1. Alt Problemler:	4
1.4. Sınırlılıklar:.....	4
1.5. Tanımlar:.....	5
1.6. Araştırmanın Kuramsal Temeli	6
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	118
2.1. Çoklu Zekâ Kuramı İle İlgili Çalışmalar	118
2.2. İlgili Araştırmalar Özet	24
3. YÖNTEM	26
3.1. Araştırmanın Yöntemi	26
3.2. Veri Kaynakları	28
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	30
4.1. Türkçe Programı İle İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	30
4.2. Türkçe Öğretim Programının Vizyonu.....	32
4.3. Temel Beceriler	32
4.4. Genel Amaçlar	33
4.5. Türkçe Ders Kitaplarıyla İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	34
4.5.1. 1. Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları.....	37
4.5.2. 2. Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları.....	51
4.5.3. 3. Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları.....	92
4.5.4. 4. Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları.....	133
5. SONUÇ ve ÖNERİLER	179
5.1. Sonuçlar.....	179
5.2. Öneriler.....	183
KAYNAKÇA.....	184
EKLER DİZİNİ	186
EK-1: Etik Kurul İzin Muafiyet Formu.....	187
EK-2: Orjinallik Raporu.....	188

ÖZGEÇMİŞ	189
----------------	-----

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1.7.1: Zekâ Anlayışları.....	8
Tablo 1.7.3: Çoklu Zekâ Alanları Özeti	17
Tablo 3.1: Araştırmada Yer Alan Kitaplar ve İncelenen Metinler	28
Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları	40
Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları	44
Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları	47
Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları	51
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 1. Temada Bulunan Zekâ Alanları	56
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 2. Temada Bulunan Zekâ Alanları	61
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 3. Temada Bulunan Zekâ Alanları	67
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 4. Temada Bulunan Zekâ Alanları	73
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları	79
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları	84
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları	88
Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları	92
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 1. Temada Bulunan Zekâ Alanları	98
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 2. Temada Bulunan Zekâ Alanları	104
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 3. Temada Bulunan Zekâ Alanları	109
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 4. Temada Bulunan Zekâ Alanları	114
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları	118
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları	123
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları	128
Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları	133
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 1. Temada Bulunan Zekâ Alanları	139
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 2. Temada Bulunan Zekâ Alanları	145
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 3. Temada Bulunan Zekâ Alanları	150
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 4. Temada Bulunan Zekâ Alanları	155
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları	160
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları	165
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları	169
Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları	173
Tablo 4.5.5: 1. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri	175
Tablo 4.5.5: 2. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri	176

Tablo 4.5.5: 3. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri	177
Tablo 4.5.5: 4. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri	178
Tablo 5.1.1: 1. Sınıf 2. Kitapta Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları	179
Tablo 5.1.2: 2. Sınıf Kitaplarında Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları ..	180
Tablo 5.1.3: 3. Sınıf Kitaplarında Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları ..	181
Tablo 5.1.4: 4. Sınıf Kitaplarında Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları ..	181

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

ÇZ : Çoklu Zekâ Kuramı

sf: : Sayfa Numarası

vb : ve benzeri

1. GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın problemi, amacı, önemi, problem cümlesi, alt problemleri, varsayımları ve sınırlılıkları bulunmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Geçmişten günümüze kadar zekâ ve yapısı her zaman merak edilmiş ve üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Yapılan bu araştırmalarda varılan sonuçlar ise, iki başlık altında toplanmıştır (Paik, 1998). Bu başlıklardan ilki zekânın tek bir faktörle açıklanabilir olduğu ve IQ testleriyle ölçülebilir olduğudur. Başlıca savunucuları olarak Spearman ve Binet örnek olarak verilebilir. Spearman ve Binet zekânın problem çözmeye yönelik genel ve IQ testlerinde alınan puanların bir bölümünün “genel zekâ” olarak düşünülebilecek tek bir ögeyi gösterdiğini savunmuşlardır (Gardner, 2010). İkinci başlıkta ise, zekânın tek bir faktörle açıklanamayacak kadar çok forma sahip olduğu düşüncesidir. Bu başlığın başlıca savunucularından biri olan Thurstone zihinsel yetenek kapsamında on üç farklı faktörden oluştuğunu; Sternberg analitik, yaratıcı ve pratik olmak üzere zekânın üç boyutu olduğunu savunmuştur (Paik, 1998; Sternberg, 1996). Zekâ kuramı çalışmalarında en çok duyulan, bilinen ve bilimsel çalışmalarda kaynak olarak gösterilen Howard Gardner’a göre zekâ; kendi araştırmalarının sonucuna dayanarak, bilişsel süreçlerin her birinin ayrı bir gelişim öyküsü olan birbirinden farklı bir dizi entellüktüel güç veya yetkinlik olduğu kanısına varmış ve normal bir bireyin sekiz zekâyâ sahip olduğunu söylemiştir (Gardner, 2010).

Çoklu Zekâ Kuramı, Howard Gardner tarafından 1983 yılında ‘Frames of Mind – Multiple Intelligences Theory’ (Zihin Çerçevesi – Çoklu Zekâ Kuramı) isimli kitabında, zekâyı yeniden tanımlayarak ortaya koyduğu bir kavramdır. Gardner zekâyı; tek bir faktörle açıklanamayacak çok yeteneği kapsayan, gerçek hayatta karşılaşılan problemlere çözüm yolları üretebilme becerisi olarak tanımlamaktadır (Gardner, 2010). Çoklu Zekâ Kuramında, insanların sahip oldukları yetenekleri ortaya çıkaran farklı derecelerde çeşitli zekâlara sahip olduğunu ve insanların değerlendirilmesinde tek tip zekâyâ bağlı kalmanın yetersiz olduğu öne sürülmektedir (Gardner, 2010).

Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı ile ileri sürdüğü sekiz zekâ alanı aşağıdaki gibidir (Gardner, 2010):

- Sözel-Dilsel Zekâ
- Matematiksel-Mantıksal Zekâ
- Görsel-Uzamsal Zekâ
- Müziksel-Ritmik Zekâ
- Bedensel-Kinestetik Zekâ
- Kişilerarası Zekâ
- İçsel Zekâ
- Doğasal Zekâ

Eğitim bağlamında Çoklu Zekâ Kuramının amacı, insanların yapabildiklerinden çok yapabileceklerine odaklanma olarak ifade edilmektedir. Bu araştırma kapsamında, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, “İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu”na uygun olarak hazırlanan kitaplar, “Ders Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz kitabı” olmak üzere üç kitaptan oluşan set incelenmiştir. Kitap yazarları; yapılandırıcı yaklaşım, çoklu zekâ, bireysel farklılıklara dayalı eğitim ve öğrenci merkezli eğitim anlayışlarını kitaplara yansıtmayı hedeflemiştir (MEB, 2013: 16).

Farklı kaynaklardan alınan ve yazarlar tarafından yazılmış çeşitli türlerdeki metinlere yer veren ders kitaplarında, sekiz tema yer almaktadır. Bunun yanında her temada ikisi serbest olmak üzere toplam beş okuma metni bulunmaktadır. Metin seçimleri yapılırken öğrencilerin seviyesine, kazanımlarına, tema içeriklerine ve dersin öğretim programında yer alan hususlara dikkat edilmiş; metnin görselleri öğrencilerin pedagojik özellikleri dikkate alınarak hazırlanmıştır (MEB, 2013: 16). Öğrenci çalışma kitaplarında bulunan etkinlikler Çoklu Zekâ Kuramına ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun bir biçimde, öğrencilerin içinde buldukları çevresel özellikleri, bireysel farklılıkları dikkate alınmıştır (MEB, 2013: 16).

Öğretmenlere yardımcı olmak üzere hazırlanan Öğretmen Kılavuz Kitaplarında, yıllık plan, metinlerde işlenen kazanımların var olduğu kazanım tablosu, Ders Kitabı ve Öğrenci Kitabı'nda yer alan metin işleniş süreleri ve temaları, Atatürkçülük kazanımları yer almaktadır. Türkçe derslerinde kullanılan bu üç kitabın amaçları ise şöyledir (MEB, 2013: 16):

- Türkçeyi doğru ve etkin kullanma
- Kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma, sorun çözebilme
- Bilimsel düşünebilme, anlama, araştırma, eleştirme, sorgulama, yorumlama
- Hak ve sorumlulukları bilme, çevreyle uyumlu ilişki kurabilme
- Okumaktan ve öğrenmekten zevk alma
- Bilgi teknolojilerini kullanma, üretme ve geleceğe yön veren bireyler yetiştirmektir.

Öğrencilere istendik davranışların kazandırılması, kazandırılması hedeflenen bu davranışların öğrenciler tarafından anlamlandırılması ve kalıcı olmasının sağlanması açısından ders kitapları oldukça önemli araçlardır. Özellikle anadilimiz olan Türkçe ders kitapları; dilbilgisi, kelime bilgisi, edebi türler gibi dilimizin sahip olduğu zenginlikleri yansıtmaları, bunun yanında da öğrencilerin kendilerini ve fikirlerini organize ederek ister yazılı isterse sözlü olarak ifade etmesine olanak sağlayan nitelikte olmalıdır. Hedeflenen bu kazanımların öğrencilere kazandırılması sürecinde ise Türkçe dersinde kullanılan metinlerin, öğrencilerin bireysel farklılıkları, ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak sahip oldukları tüm zekâ alanlarını geliştirici özellikte etkinliklere sahip olması gerekmektedir. Bu araştırma, Türkçe Dersi Öğretim Programında Çoklu Zekâ alanları açısından var olan eksikliklerinin ortaya çıkarılması yönünden önem arz etmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi:

Yukarıda bahsedilen bilgilerin ışığında, bu çalışmada “Çoklu Zekâ Kuramı”na göre ilköğretim Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin analiz edilerek değerlendirilmesini amaçlanmaktadır.

Bu araştırma, “Çoklu Zekâ Kuramı”nın özümsemesi, ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi programı bağlamında öğrenci ders ve çalışma kitaplarında yer verilen etkinliklerin “Çoklu Zekâ Kuramı” açısından değerlendirilmesi yönünden önemlidir. Çünkü, öğrencilerin sahip olduğu bütün zekâ alanları geliştirilmeli; ilgi, istek ve ihtiyaçlarına yanıt verilmeli, çeşitli zekâ alanlarını geliştirecek etkinlikler kullanılarak öğrenmeleri gereken bilgilerin kalıcılığı ve anlamlı olması sağlanmalıdır. Literatür incelendiğinde, bu alanda çok fazla çalışmanın yapılmadığı dikkat çekmektedir. Bu alandaki sorunların belirlenmesi ve

çözümlemesi, bununla birlikte hedeflenen davranışların öğrencilere kazandırılabilmesi için Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında kullanılan etkinliklerin geliştirilmesi, tüm zekâ alanlarına seslenen yeni etkinlikler eklenmesi gerekmektedir.

1.3. Problem Cümlesi:

Bu çalışmanın problem cümlesi; “Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme öğretme sürecinde ilkokul düzeyi Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde, Çoklu Zekâ alanlarına ne ölçüde yer verilmektedir?”

1.3.1. Alt Problemler:

Bu çalışma kapsamında, araştırma problemine yanıt bulabilmek için aşağıda sıralanan alt problemlere cevap aranmıştır:

- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinlikler, “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamındaki sekiz zekâ alanının tümünü örneklendirmekte midir?
- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan metinlerin türleri ile “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamında zekâ alanları arasında nasıl bir ilişki vardır?
- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin yer aldığı farklı sınıf düzeyleriyle “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamında nasıl bir ilişki vardır?
- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklere, “Çoklu Zekâ Kuramı” zekâ alanları kapsamında ne tür öneriler getirilebilir?

1.4. Sınırlılıklar:

Bu araştırma; Gardner’ın “Çoklu Zekâ Kuramı”, yeni Türkçe Öğretim Programı ile ilkokul düzeyindeki ders ve öğrenci çalışma kitapları ile sınırlıdır. “Çoklu Zekâ Kuramı”nın ilkeleri bağlamında adı geçen kitapların sadece etkinlikleri incelenmiş; metinler ya da etkinliklerin ve temalarda yer alan tema değerlendirme bölümleri bu incelemeye tabi tutulmamıştır. Bu nedenle, Türkçe kitaplarında yer alan metinlerin tüm zekâ alanlarına yönelik olup olmadığı bilinmemektedir; bu çalışma açısından önemli bir sınırlılıktır.

Araştırma nitel bir çalışma olup veri elde etme amacıyla tarama modeli-doküman incelemesi yöntemi kullanıldığından çalışma araştırmacı tarafından ulaşılabilen belgeler ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Tanımlar:

Ders Kitabı : Öğretim programları ilkelerine göre hazırlanan, öğrencileri kazandırılması hedeflenen amaçlara ulaştırmada kullanılan basılı kaynaklardır.

Etkinlik : Öğrencilerin, onlar için hedeflenen davranışlara ulaştırılmaya çalışılırken, eğitim-öğretim sürecine aktif katılımını sağlayan aktivitelerdir.

Öğretim Programı : Öğrencileri hedeflenen davranışlara ulaştırılabilmesi için okul veya okul dışında bir dersin öğretimi ile ilgili bütün etkinlikleri kapsayan düzendir. (Demirel, 2012).

Zekâ : Tek bir faktörle açıklanamayacak çok yeteneği kapsayan, gerçek hayatta karşılaşılan problemlere çözüm yolları üretebilme becerisidir (Gardner, 2010).

Çoklu Zekâ Kuramı: Gardner tarafından ortaya konulan, her insanda sekiz ayrı zekâ alanı olduğu ve öğretim programları hazırlanırken bu zekâ alanlarının göz önünde bulundurulması gerektiğini savunan kuram.

1.7. Araştırmanın Kuramsal Temeli

1.7.1. Çoklu Zekâ Kuramı

Geçmişten günümüze kadar olan ki tarihsel süreç içinde zekâ kavramı farklı şekillerde tanımlanmıştır. 18. yüzyılın sonu 19. yüzyılın başlarında Franz Joseph Gall, zihinsel yeteneklerin kişilerin kafataslarının şekilleriyle aralarında bir ilişki olabileceği önerisiyle kişinin zihinsel olarak güçlü ve zayıf oldukları yönlerine ilişkin bir zekâ profili ortaya koymuştur (Gardner, 2010). Ortaya konan bu zekâ profili geçerli ve bilimsel olarak görülmemesine rağmen, beynin farklı bölümlerinin farklı işlevlerle ilişkili olduğunu ifade eden ilk bilimsel girişim olarak karşımıza çıkmaktadır.

Zekâ alanında farklı araştırmalar yapılmıştır. Yapılan bu araştırmalarda varılan sonuçlar ise, iki başlık altında toplanmıştır (Paik, 1998). Bu başlıklardan ilki zekânın tek bir faktörle açıklanabilir olduğu ve IQ testleriyle ölçülebilir olduğudur. Başlıca savunucuları olarak Spearman ve Binet örnek olarak verilebilir. 20. yüzyılın başlarında Binet ve meslektaşı Theodore Simon, zihinsel olarak akranlarından geri olan çocukları belirlemek ve onları daha iyi eğitim alabilmeleri için uygun sınıflara yerleştirebilmek için ilk zekâ testlerini geliştirmişlerdir (Gardner, 2010). Spearman ve Binet zekânın problem çözmeye yönelik genel ve IQ testlerinde alınan puanların bir bölümünün “genel zekâ” olarak düşünülebilecek tek bir öğeyi gösterdiğini savunmuşlardır (Gardner, 2010).

İkinci başlıkta ise, zekânın tek bir faktörle açıklanamayacak kadar çok forma sahip olduğu düşüncesidir. Bu başlığın başlıca savunucularından biri olan Thurstone, zihinsel yetenek kapsamında on üç farklı faktörden oluştuğunu; Sternberg analitik, yaratıcı ve pratik olmak üzere zekânın üç boyutu olduğunu savunmuştur (Paik, 1998; Sternberg, 1996). Howard Gardner “Zihin Çerçevesi” kitabında; birbirinden bağımsız olarak ve farklı şekillerde ölçülebilecek zihinsel yeteneklerin var olduğunu ve bu etkenlerden yedisini – sözel ifade, sözel yatkınlık, sayısal yatkınlık, uzamsal hayal gücü, birleştirici hafıza, akıl yürütme ve algı hızı - olarak sıralayan Thurstone’un açıklamalarının zekâ puanlarının yorumlanmasında matematiksel ve deneysel çözümlere yer verilmesi gerektiğini söylemiştir (Gardner, 2010).

Howard Gardner, Çoklu Zekâ kuramını savunan en önemli bilim insanıdır. Harvard Graduate School of Education’da “Eğitim Profesörü” olmasının yanında, Boston

Üniversitesi'nde nöroloji profesörlerinden biridir. İnsan zekâsı ve yaratıcı gelişim süreci üzerine yapılan en önemli araştırma olan “ Harvard Project Zero” çalışmasının yardımcı direktörüdür. On yedi kitabı ve çok sayıda makalesi bulunan Gardner, okurlarına yapısalcılık ve bilişsel bilimin karmaşık yapısını açıklamaktadır. Yaratıcılık ve zekâ arasındaki ilişki üzerine pek çok çalışmaya sahip olan Gardner, çocukların eğitiminde temel bilişsel becerileri geliştirme konusunda sanat eğitiminin büyük rolünü vurgulamıştır. Araştırmalarına ilk olarak beyin hasarlı kişilerdeki bilişsel sorunları inceleyerek başlayan Gardner, öğrenme ve eğitim alanlarında insan potansiyeli üzerine yaptığı araştırmalarla, aralarında ilk kez bir Amerikan vatandaşına verilen Lousville Üniversitesi'nin “Garawemeyer Ödülü”, 2000 yılında “Guggenheim Birliği Ödülü” ve “MacArthur Prize Fellowship”in de bulunduğu pek çok ödülün sahibi olmuştur.

Çoklu Zekâ Kuramı, Howard Gardner tarafından 1983 yılında ‘Frames of Mind – Multiple Intelligences Theory’ (Zihin Çerçevesi – Çoklu Zekâ Kuramı) isimli kitabında, zekâyı yeniden tanımlayarak ortaya koyduğu bir kavramdır. Zekâ kuramı çalışmalarında en çok duyulan, bilinen ve bilimsel çalışmalarda kaynak olarak gösterilen Howard Gardner zekâ kavramı hakkında kendi araştırmalarının sonucuna dayanarak, bilişsel süreçlerin her birinin ayrı bir gelişim öyküsü olan birbirinden farklı bir dizi entellüktüel güç veya yetkinlik olduğu kanısına varmış ve zekâyı; tek bir faktörle açıklanamayacak çok yeteneği kapsayan, gerçek hayatta karşılaşılan problemlere çözüm yolları üretebilme becerisi olarak tanımlamıştır. (Gardner, 2010). Gardner Çoklu Zekâ Kuramında, insanların sahip oldukları yetenekleri ortaya çıkaran farklı derecelerde çeşitli zekâlara sahip olduğunu ve insanların değerlendirilmesinde tek tip zekâyı bağlı kalmanın yetersiz olduğu öne sürerek normal bir bireyin sekiz zekâyı sahip olduğunu söylemiştir (Gardner, 2010).

Yıllarca süren araştırmalar sonucunda zekâ anlayışına ilişkin yaklaşımlar “Tek Tip Zekâ Yaklaşımı” ve “Çoklu Zekâ Yaklaşımı” olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır. Zekâ hakkındaki değişim ve gelişmelerin iki farklı yaklaşım açısından karşılaştırılması aşağıdaki tablodaki gibidir (Saban, 2005; Temiz, 2007):

Tablo 1.7.1: Zekâ Anlayışları

<i>Tek Tip Zekâ Anlayışı</i>	<i>Çoklu Zekâ Anlayışı</i>
Genetik olarak gelen zekâ potansiyeli sabittir, bu nedenle değiştirilemez ve geliştirilemez.	Genetik olarak gelen zekâ potansiyeli değiştirilebilir ve geliştirilebilir.
Sayısal olarak hesaplanabilir, ölçülebilir ve tek bir sayıya indirgenebilir.	Herhangi bir üründe, performansta ya da problem çözme sürecinde sergilenen zekâ, sayısal olarak hesaplanamaz.
Tekildir.	Çoğuldur ve farklı yollarla sergilenebilir.
Gerçek hayattan soyutlanarak uygulanan zeka testleri sonucunda öğrencileri belirli seviyelere göre (sözel-sayısal yeteneklerine göre) sınıflandırmak ve gelecek başarılarını öngörmek için kullanılır.	Gerçek hayat şartlarından soyutlanamayan zeka, öğrencilerin sahip oldukları doğal potansiyellerini anlamak ve başarmak için uygulayabilecekleri farklı yolları bulmasında kullanılır.

Kaynak: Saban, A. (2005). *Çoklu zekâ teorisi ve eğitim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Yukarıdaki tablodan yola çıkılarak doğuştan getirilen zekâ potansiyelinin sabit olduğu ve bu nedenle hiçbir şekilde geliştirilemeyeceği görüşü yerini geliştirilebilir ve değiştirilebilir anlayışına bırakmıştır. Zekâ tekil değil, çoğuldur ve farklı yollarla ortaya çıkarılabilir. Bunların yanında tek tip zekâ anlayışında gerçek hayattan soyutlanarak uygulanan zekâ testlerinin öğrencileri belirli seviyelere göre sınıflandırma ve bu sınıflandırılan seviyelerdeki başarılarını öngörme durumunun belirlenmesinde kullanılması, çoklu zekâ anlayışında öğrencilerin faaliyetlerinin bir testte sığmayacak kadar çok ve karmaşıklığa sahip olmasından dolayı tek bir sayıya indirgenmesi oldukça zordur.

Howard Gardner'ın (2010) bireylerin sahip olduğu zekâ potansiyellerine yönelik savunduğu bazı görüşleri vardır. Her birey kendi zekâsını geliştirebilme yeteneğine sahip olması bu görüşlerden biridir. Bununla birlikte Gardner'ın zekânın başkalarına da öğretilir olduğunu, kendi içinde bir bütün olduğunu ve zekâ alanlarının her birinin yeterli düzeyde geliştirilebilir olduğunu da vurgulamaktadır.

1.7.2. Çoklu Zekâ Alanları

Gardner, çoklu zekâların beyinde farklı alanlara yerleştiğini, birbiriyle birlikte uyumlu bir şekilde çalışabileceği gibi birbirinden bağımsız olarak çalışabileceğini savunmuştur (Gardner, 2010). Örneğin; iyi keman çalan bir kişi müziksel becerilerini, bedenini, sözel ilişkilerini iyi kullanabiliyorken matematik alanında

üstün yeteneğe sahip olan bir kişi sosyal alanda başarı gösteremeyebilir. Sekiz farklı zekâ alanını tanımlamakla birlikte, Gardner aynı zamanda bu sayının insan yeteneklerinin fazlalığının asla yeterli olmadığına ve her zaman daha çok zekâ alanlarının olabileceğini vurgulamıştır (Gardner, 2010; Saban, 2005). Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı ile ileri sürdüğü sekiz zekâ alanı aşağıdaki gibidir (Gardner, 2010):

- Sözel-Dilsel Zekâ
- Matematiksel-Mantıksal Zekâ
- Görsel-Uzamsal Zekâ
- Müziksel-Ritmik Zekâ
- Bedensel-Kinestetik Zekâ
- Kişilerarası Zekâ
- İçsel Zekâ
- Doğasal Zekâ

1.7.2.1. Sözel-Dilsel Zekâ

Beynin dil becerilerinden sorumlu olan “Broca Bölgesi”, beynin konuşmayı sağlayan hareketleri kontrol eden bölümü, motor konuşma alanıdır. Gardner'a göre eğer bu bölge bir şekilde hasar görürse kişi sözcükleri, söyleyeni anlayabilir ancak konuşmada zorluk çekebilir (Gardner, 2010). Bu zekâ alanı, bir insanın kendi dilini dilbilgisi, sözcük dizimi, vurgu ve anlam bilgisi bağlamında üst düzeyde kullanmasını gerektirir (Saban, 2005). Sözel-dilsel zekâ, insanların dillerine ait kavramları yazılı veya sözlü olarak etkin bir biçimde kullanabilme yeteneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu zekâ alanı baskın bireyler, eğitim ortamında, duyarak, konuşarak, tartışarak, okuyarak ve başkalarıyla karşılıklı olarak iletişime geçerek en iyi şekilde öğrenimlerini gerçekleştirmektedirler (Gardner, 2010).

Eğitim ortamında sözel-dilsel zekâ alanını etkili bir şekilde kullanabilen bireylerde görülen özellikler aşağıdaki gibidir:

- Hem yazılı hem de sözlü ifadeleri geliştirmiştir.
- Kelimeleri telaffuzları doğrudur.
- Sözlük bilgisi, sözlük kullanımı, dilbilgisi, anlam bilgilerine sahiptir ve iletişimlerinde atasözleri, deyimler ve özdeyişleri kullanırlar.

- Yabancı dil, sosyal bilgiler gibi sözel içeriğe sahip derslere karşı ilgilidirler.
- Yabancı dillere meraklıdır ve başarıyla kullanırlar.
- Anlatma, dinleme, okuma ve tartışma en sevdikleri faaliyetlerdir.
- Yazılı ifadeler görsellerden daha çok dikkatlerini çektiğinden yazılı ve sözel uyarılara karşı duyarlılıkları yüksektir.
- Tekerlemelerden, anlamsız ritimlerden ve sözcük bulmacalarından hoşlanırlar.
- Sözcük, tarih ve isim hafızaları kuvvetlidir.
- Kitap okumayı severler.

1.7.2.2. Matematiksel-Mantıksal Zekâ

Matematiksel – mantıksal zekâ, adından da anlaşılacağı üzere, mantıksal düşünebilme, soyut işlemler yapabilme, neden – sonuç ilişkileri bağlamında varsayımlar oluşturabilme, sorgulama ve sayıları etkin şekilde kullanabilme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Gardner, 2010). Bu zekâ alanı baskın olan bireyler, eğitim ortamında, nesnelere sınıflandırarak, nesnelere özelliklerini sayısallaştırarak ve olaylar arasında var olan soyut ilişkiler üzerinde düşünerek öğrenmelerini gerçekleştirirler (Saban, 2005).

Eğitim ortamında, matematiksel – mantıksal zekâsı baskın olan bireylerde rastlanılan özellikler ise şu şekildedir:

- Sayılarla çalışmaktan hoşlandıkları için sayısal hesaplamalarda başarılıdır ve sayısal ifadeleri kullanmada etkilidir.
- Matematik, Fen ve Teknoloji gibi sayısal içeriğe sahip derslere karşı ilgilidirler.
- Neden-sonuç ilişkileri kuracak şekilde düşünmede başarılıdır.
- Analiz, sentez, sınıflama ve soyut bağlantılar kurmada başarılıdır.
- Karşılaşılan bir durum karşısında neden, nasıl vb. sorgulayıcı ifadelerin yanıtlarını ararlar.
- Nesnelere sınıflandırmayı ya da olaylar karşısında mantıksal ilişki kurmayı çok severler.
- Mantık bulmacaları, satranç gibi stratejik oyunlar ve bilgisayar oyunları ile ilgilenirler.

- Makinelerin çalışma prensipleri ile ilgili sorular sorar.
- Akranlarına oranla soyut düşünme becerisi ve neden-sonuç ilişkisi kurabilme yetenekleri gelişmiştir.
- Karşılaşılan olayların oluşumunu ve işleyişini merak eder, sorgulayıcı davranır.

1.7.2.3. Görsel-Uzamsal Zekâ

Beynin sağ yarı küresi görsel – uzamsal işlemlerin yapıldığı önemli bir bölgedir. Bu bölgede karşılaşılabilecek herhangi bir hasar, bireyin yön bulma ve yüzleri hatırlama gibi faaliyetlerini zayıflatabilir (Gardner, 2010). Bu zekâ alanı; uzamsal olarak akıl yürütme, zihinde tasarladıklarıyla içsel ve dışsal benzetmeleri birleştirme, fark etme gibi yetenekleri kapsayan zekâ alanıdır (Temiz, 2007). Öğrenme ortamında bu zekâ alanı baskın olan bireyler, olayları, olguları ve varlıkları görselleştirerek, renklerle ve resimlerle çalışarak öğrenmelerini gerçekleştirirler.

Eğitim ortamında, görsel-uzamsal zekâ alanını daha belirgin olarak kullanan bireylerin özellikleri ise aşağıdaki gibidir:

- İnsan yüzlerini hatırlamada, yön ve adres bulmada, resim/çizim yapmada başarılıdır.
- Sanat etkinliklerine katılmayı, hayal kurmayı severler.
- Zihinlerinde tasarladıkları bir kavramı hemen hemen hatasız bir şekilde görselleştirebilirler.
- Okuduklarında yazılanlardan çok kullanılan resimler, fotoğraflar ilgilerini çeker. Film gibi görsel sunuları izlemekten keyif alırlar.
- Çizelge, grafik, harita ve şekilleri kolayca okuyup yorumlayabilirler.
- Renklerle mekân, şekil, desen gibi konular arasındaki ilişkilere dikkat ederler.
- Var olan eşyaları belirli bir alana yerleştirme konusunda da yeteneklidirler.
- Okuma materyallerinde sık sık karalamalara rastlanır.
- Akranlarına göre üst düzeyde beceri gerektiren resimleri çizerler.
- Akranlarına göre farklı üç boyutlu modeller oluşturmada başarılıdır.

1.7.2.4. Müziksel-Ritmiksel Zekâ

Müzik konusundaki yetilerin beyinde sahip olduğu belirli bir bölgesi olmamasına karşın beynin sağ yarımküresindeki bazı bölgeler bu yetenekten sorumludur (Gardner, 2010). Bu zekâ alanı; ton ve ritimleri algılama, aralarındaki farkları ayırt etme, beste oluşturma ve kendini müzik yoluyla ifade etme yeteneğidir. Saban'a göre bu zekâ alanı, bir bireyin belli bir olayın oluşumunun, düzeninin müziksel olarak algılanarak yorumlanması ve aktarılması şeklinde tanımlanmaktadır (Saban, 2005). Müziksel-ritmiksel zekâsı baskın olan bireyler eğitim-öğretim ortamında müzik, melodi ve ritimle öğrenmelerini gerçekleştirirler.

Eğitim ortamında müziksel – ritmiksel zekâsı baskın olan bireylerin özellikleri ise şu şekildedir:

- Çevrelerindeki seslere ve dinledikleri şarkıların melodilerine karşı oldukça duyarlıdırlar.
- Müzik dersi ile yakından ilgilenirler.
- Bir enstrümanı ya çok iyi çalarlar ya da çalma arzusu taşırlar.
- Herhangi bir işle uğraşırken müzik dinlemekten, elleri, ayakları ya da kalem gibi bir araç yardımıyla ritim tutmaktan hoşlanırlar.
- Konserler ve müzikal gibi gösterilerle karşı ilgilidirler.
- Farkında olmadan mırıldanır ve bir şarkı duyduklarında yine farkında olmadan ona eşlik ederler.
- Ders çalışırken ya da sınıf ortamında farkında olmadan masaya vurarak ritim tutar.
- Güzel şarkı söyleyebilir ve bunun için sese ve yeteneğe sahiptir.

1.7.2.5. Bedensel-Kinestetik Zekâ

Beynin her iki yarımküresinde de bulunan motor korteks, bir başka deyişle istemli hareketlerin kontrolü ile ilgili sinir hücrelerinin bulunduğu alan, hareket kontrolünün gerçekleştiği bölümdür (Gardner, 2010). Bu zekâ alanı; problem çözme, kendini ifade etme, model oluşturma gibi faaliyetlerde vücudun tümünü ya da bir bölümünün kullanılması yeteneğidir (Temiz, 2007). Bu zekâ alanı koordinasyon, güç, esneklik, hız ve denge gibi bazı fiziksel yeteneklerin bir arada kullanılmasını sağlayan psikomotor becerileri içermektedir. Eğitim-öğretim ortamında, bu zekâ

alanı baskın olan bireyler yaparak-yaşayarak, hareket ederek ve deneyerek öğrenirler.

Eğitim ortamında bu zekâ alanı baskın olan bireylerde gözlenen özellikler ise aşağıdaki gibidir:

- Konuşurken dokunmaktan ve jest, mimik, el, kol hareketlerini kullanırlar.
- Spor, jimnastik, dans gibi etkinliklere katılmaktan hoşlanırlar.
- İçinde hareket barındıran Beden Eğitimi gibi derslere karşı ilgilidirler.
- Bir yerde uzun süre hareket etmeden durmaktan rahatsız olurlar ve kıpırdanmaya başlarlar.
- Yazılı projeler yerine devinimsel nitelik taşıyan model yapabilecekleri projeleri tercih ederler.
- Beden hareketlerini kontrol etmede oldukça başarılıdırlar.
- Gördüğü bir nesneyi dokunarak inceleme ve analiz etme eğilimindedirler.
- Herhangi bir şeyi parçalarına ayırıp yeniden birleştirmekten hoşlanırlar.
- El becerisi gerektiren etkinliklerde oldukça başarılıdırlar.
- Kendini ifade etmede özgün ve dramatik bir yol kullanırlar.

1.7.2.6. Kişilerarası Zekâ

Beynin frontal (ön) lobunda bulunan kişilerarası zekâ alanı, bireylerin duygularını, istek ve ihtiyaçlarını anlama, diğer insanlarla etkili iletişim kurabilme yeteneğidir. Bu bölgenin hasar görmesi durumunda bireyi kişilik özelliklerinde değişim gözlemlenebilir (Gardner, 2010). Kişilerarası zekâ; bir insanın diğer insanlardaki yüz ifadelerine, söylediklerine, jestlerine ve mimiklerine olan duyarlılığı sayesinde insanları analiz etme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğidir (Saban, 2005). Bu zekâ alanı baskın olan bireyler içinde buldukları eğitim ortamında diğer insanların ihtiyaçlarını, duygu ve düşüncelerini analiz ederek sözlü ve sözsüz iletişim kurarlar. Bu bağlamda grup çalışmalarına yatkındırlar.

Eğitim ortamında kişilerarası zekâsı baskın olan bireylerin özellikleri ise şu şekildedir:

- İknâ yetenekleri üst seviyededir.
- Çevrelerinde insanları önemser ve duygularını anlarlar. Dolayısıyla empati yetenekleri gelişmiştir.
- Arkadaş sayıları fazladır ve onlarla birlikte zaman geçirmekten hoşlanırlar.
- Grupça yapılan etkinliklerden hoşlanırlar.
- Grup içinde doğal liderlik özelliği gösterirler.
- Organizasyon yapmada oldukça başarılıdırlar.
- Bir şeyi işbirliği içinde, başkalarıyla paylaşarak ve onlara öğreterek öğrenmeyi çok severler.
- Dışarıda kendi ile yalnız kaldığında başının çaresine bakabilir.
- Sorunları olan arkadaşlarına yardım etmekten hoşlanır.
- Akranlarıyla ders çalışmayı ve arkadaşlarıyla oyun oynamayı çok sever.

1.7.2.7. İçsel Zekâ

Bireyin kendini tanımak için bulunduğu girişimlerde, kendi hakkında sahip olduğu gerçekçi bilgiler ile uyumlu davranışlar sergileme yeteneği olarak tanımlanan içsel zekâ, beynin ön lobunda yer almaktadır (Temiz, 2007). Bu bölümün hasar görmesi durumunda bireyde uyarıcılara karşı çabuk sinirlenme ya da kendini aşırı şekilde mutlu ve neşeli hissetme gibi konularda duyarlılığının artmasına neden olabilir (Gardner, 2010). İçsel zekâ alanı, bir bireyin kendini tanıması, kendi hakkında sahip olduğu bilgiler ve anlayışlar ışığında çevresiyle birlikte uyumlu davranışlar sergileme yeteneğidir.

Eğitim ortamında içsel zekâsı baskın olan bireylerin özellikleri ise şu şekildedir:

- Duygu ve düşüncelerini açıkça ve net bir şekilde ifade ederler.
- Sahip oldukları güçlü ve zayıf yönlerinin farkındadırlar.
- Özgüvenleri yüksektir.
- Yalnız başına vakit geçirmekten ya da bireysel çalışmaktan hoşlanırlar.
- Sınıf ortamında genellikle arka sıralara oturma eğilimi gösterirler.
- Günlük tutmaktan hoşlanırlar.

- İlerine kapanık gibi grnebilecekleri gibi sosyal bir grup içinde lider özelliği de gösterebilirler.
- Kendi kendilerine motive edici sözler söylerler.
- Bağımsız olma eğilimi gösterirler.
- Duygularını ve düşüncelerini açık ve net bir biçimde ifade edebilir.

1.7.2.8. Doğasal Zekâ

Doğayı anlama, yaşayan canlıları tanıma ve özelliklerine göre sınıflama, diğer canlılardan ayırt edebilme yeteneğidir (Temiz, 2007). Doğasal zekâ, her türlü doğal olgu üzerinde düŐünmeyi, akıl yürütmeyi ve eylem yapmayı içermektedir (Gardner, 2010). Doğasal zekâya sahip olan bireyler, doğal kaynaklara ve sağlıklı bir çevreye yoğun ilgi gösteren, bitki ve hayvanları tanıyan, canlı-cansız arasındaki farkı doğal olarak ayırt edebilen ve bu yeteneklerini st düzeyde kullanabilen bireylerdir (Gardner, 2010).

EĞitim ortamında doğasal zekâsı baskın olan birey özellikleri ise aşağıdaki gibidir:

- Çevreyi koruma, hayvan hakları gibi konularla ilgilenirler ve bu konularla ilintili dernek ve kuruluŐlarda aktif rol alırlar.
- Mevsimlere, iklim olaylarına, yeryüzü Őekillerine ve gökyüzüne karşı ilgilidirler.
- Doğa olaylarının ve doğadaki oluŐumların farkındadırlar. Bu konu hakkındaki görsel ve yazılı basınları takip etmekten hoşlanırlar.
- Doğanın sahip olduğu dengeyi örneklerle ve model kullanarak açıklama eğilimi gösterirler.
- Evcil hayvan beslemekten hoşlanırlar.
- Sınıf ortamında hayvan hakları ve çevreyi koruma ile ilgili tartıŐmalarda aktif rol alırlar.
- Hayvanat bahçelerine, doğaya ve tarihsel müzelerin gezilmesin oldukça meraklıdırlar.
- Toprakla oynamayı, bitki yetiŐtirmeyi ve sınıftaki çiçeklerin bakımını üstlenmeyi severler.
- Ders konuları arasında evrebilimi, hayvanları, bitkileri ve doğayı içeren konulara karşı daha ilgililerdir.

- Kelebek veya böcek koleksiyonu oluşturma gibi doğayla ilgili projelere katılmaktan hoşlanırlar.

1.7.3. Çoklu Zekâ Alanları Özeti

Yukarıdaki bölümde “Çoklu Zekâ Kuramı”nda yer alan sekiz zekâ alanı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Aşağıdaki tabloda, kuramda yer alan sekiz zekâ alanının her biri ile ilgili tanım, kavramlar, eylemlere değinilmiş, buna ek olarak zekâ alanlarına yönelik meslek grupları örneklendirilmiştir.

Tablo 1.7.3: Çoklu Zekâ Alanları Özeti

Zekâ Alanı	Tanım	Kavramlar	Eylem	Meslek
Sözel-Dilsel	Sesler, vurgu ve tonlama, dilbilgisi, telaffuz vb. konularda aşırı duyarlılık ve kapasite	Sözcük, sözel ifade, okuma-yazma, yorum, şiir, kompozisyon vb.	Tanımlama, tartışma, sunum, farklı kelimelerle yeniden ifade etme	Yazar, şair, gazeteci, politikacı, öğretmen, çevirmen, hukukçu vb.
Matematiksel-Mantıksal	Neden-sonuç ilişkileri, nicel ifadeler, sorgulama, mantık gibi durumlara aşırı duyarlılık ve kapasite	Veri, neden-sonuç, analiz, sentez, sınıflandırma, istatistik vb.	Karşılaştırma, şifreleme, tahmin etme, keşfetme vb.	Bilim insanı, mühendis, ekonomist, Matematikçi vb.
Görsel-Uzamsal	Dış dünyadan elde edilen verilerin farklı çizimler yoluyla sergileme, görsel-uzamsal ilişkileri doğru bir şekilde anlama kapasitesi	Resim, şekil, harita, film, renk vb. görsel araç-gereç vb.	Dekore etme, renklendirme, şekil verme, çizme vb.	Mimar, ressam, topograf, fotoğrafçı, denizci vb.
Müziksel-Ritmiksel	Nota, ritim, ses tonu gibi müzik ile ilgili öğelere aşırı duyarlılık, sesleri fark etme ve ifade etme kapasitesi	Ses, uyum, müzik aletleri, beste, şarkı, ritim vb.	Şarkı söyleme, mırıldanma, beste yapma, enstrüman çalma vb.	Şarkıcı, besteci, söz yazarı, orkestra şefi vb.
Bedensel-Kinestetik	Beden dilini etkin bir biçimde kullanabilme, duyu ve düşüncelerini bu şekilde ifade edebilme kapasitesi	Beden, koordinasyon, denge, spor, dans, tiyatro vb.	Rol oynama, gösterme, parçalara ayırıp birleştirme vb.	Aktör/aktris, sporcu, sihirbaz, cerrah vb.
Kişilerarası	İnsanların duygularını, ihtiyaçlarını ve ilgilerini doğru olarak anlama, ayırt etme kapasitesi	İletişim, etkileşim, işbirliği, jest ve mimikler vb.	Yardım etme, görüş bildirme, ikna etme, problem çözme vb.	Psikolog, öğretmen, politikacı, pazarlamacı vb.
İçsel	Kendi istek ve ihtiyaçlarını, güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olma, buna yönelik kararlar alma kapasitesi	Özsaygı, özgüven, özdenetim, amaç belirleme vb.	Dinleme, anlama, değerlendirme, eleştirme, planlama vb.	Sanatçı, filozof, araştırmacı, psikoterapist vb.
Doğasal	Doğa ile ilgili konulara duyarlılık, doğayı anlama ve sınıflandırma kapasitesi	Doğa, canlı, bitki, hayvan, iklim, inceleme vb.	Seyahat etme, gözlem yapma, koleksiyon yapma vb.	Biyolog, jeolog, botanikçi, çevre bilimci, zoolog, veteriner vb.

Kaynak: Saban, A. (2010). *Çoklu zekâ kuramı ve Türk eğitim sistemine yansımaları*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırma, “Çoklu Zekâ Kuramı”na göre ilkokul Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin analiz edilerek değerlendirilmesi amacıyla yapıldığından Çoklu Zekâ Kuramının eğitime yansımaları, ders kitaplarında yer alan etkinliklerin analizleri üzerine yapılan araştırmalar ve çalışmaya katkı sağlayacağı düşünülen bazı araştırmalar değerlendirmeye alınmıştır.

Çoklu Zekâ Kuramının içinde geçtiği 2000 – 2014 yılları arasında hazırlanan 183 tez bulunmaktadır. Bunlardan 30 tanesi yabancı dil; 41 tanesi ortaöğretim; 7 tanesi okul öncesi dönem; 40 tanesi branş dersleri alanlarında hazırlanmıştır.

İlkokul, ortaokul ve lise düzeyinde Çoklu Zekâ Kuramı doğrultusunda hazırlanmış çalışmalar vardır; ancak Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında analiz edilmesi doğrultusunda bir çalışma bulunmamaktadır.

2.1. Çoklu Zekâ Kuramı ile İlgili Çalışmalar

Başbay (2000) yaptığı araştırmasında, Sınıf Öğretmenliği Programı ve program kapsamındaki derslerin sınıf içinde yer verilen etkinlikler ile İlköğretim İlk Kademe Programı ve yine bu program kapsamında ele alınan derslerin sınıf içinde yer verilen etkinliklerin, Çoklu Zekâ Kuramı özelliklerini yansıtmadığını ele almıştır. Araştırma yöntemi olarak betimsel yöntem, doküman inceleme, gözlem ve görüşme tekniklerinden yararlanan Başbay; çalışmasının birinci ve üçüncü alt problemlerinde program incelemesi yapmış, bu nedenle evren ve örneklem irdelemesine gitmemiştir. Çalışmasının ikinci alt probleminin evreni Hacettepe Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim dalında yer alan derslerden oluşmaktadır. Dördüncü alt probleminin evrenini ise Ankara ilinde bulunan Özel Tefik Fikret İlköğretim Okulu’ndaki dersler oluşturmaktadır. Başbay araştırması sonucunda, Sınıf Öğretmenliği Programı kapsamında işlenen derslerin ağırlıklı olarak sözel-dilsel ve matematiksel-mantıksal zekâ üzerinde yoğunlaştığını; görsel-uzamsal zekâ, müziksel-ritmiksel zekâ ile bedensel-kinestetik zekâ kapsamında işlenen derslerin, genellikle, seçmeli dersler olduğunu saptamıştır. Araştırmada ön test-son test ve kontrol grubundan oluşan deneysel deseni kullanan Başbay; seçtiği iki grupta (her iki grupta da toplam 48 öğrenci bulunmaktadır) Çoklu Zekâ Kuramı’na

uygun olarak hazırlanan etkinlikler ve geleneksel öğretim yöntemlerine göre hazırlanan etkinliklerle ders işlemiştir. Araştırma sonucunda edinilen bulgulara göre Çoklu Zekâ Kuramı'nın özelliklerinin yansıtıldığı etkinliklerin uygulanması, öğrencileri öğrenme-öğretme sürecine aktif olarak katılmalarını sağladığını ve bunun yanında öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin farkına vardıkları kanısına ulaşılmıştır.

Kılıç (2002) yaptığı araştırmasında, Çoklu Zekâ Kuramı'nın Amerikan okullarındaki uygulamaları üzerinde ulusal bir çalışmayı (SUMIT Projesi) açıklamaktadır. Bu çalışmada, Türk eğitimcilerine Howard Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramı'nın Amerika okullarındaki uygulamalarını inceleyen 1997-2000 yılları arasında yürütülen SUMIT Projesi hakkında bilgi verme amaçlanmaktadır. Proje kapsamında, Çoklu Zekâ Kuramı'nın okullardaki uygulanma başarısının tespiti, fakülte-okul arasında işbirliği kurarak katkıda bulunulması ve proje sürecinde elde edilen sonuçların kaynak materyaller haline getirilerek kuramı uygulamaya çalışan ya da uygulamayı düşünen eğitimcilere destek verilmektedir.

Tertemiz (2004) araştırmasında, Çoklu Zekâ Kuramı'na göre bütünleştirilmiş etkinliklerin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerini incelemiştir. Bu çalışmada, "İlköğretim ikinci sınıfta Hayat Bilgisi dersinde yer alan 'Taşıtlar ve Trafik' ünitesi ile ilgili hedefler ve davranışlarla, ünitenin işleniş sırasında ele alınan Türkçe ve Matematik dersleriyle ilgili hedeflenen davranışların Çoklu Zekâ Kuramı'na göre bütünleştirilmesiyle yapılan öğretimin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretimin yapıldığı kontrol grubunun akademik başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorununun yanıtı aranmıştır. Araştırmada ön test, son test ve kontrol grubundan oluşan deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, Çoklu Zekâ Kuramı yaklaşımıyla gerçekleştirilen Matematik dersi öğretiminde öğrencilerin daha başarılı oldukları, öğrenilen bilgiler arasında bağlantı kurabildikleri ve öğrenilen bilgileri günlük hayatla ilişkilendirilebildikleri bilgilerine ulaşılmıştır.

Akamca ve Hamurcu (2005) yaptıkları çalışmada, Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında yapılan öğretimin öğrencilerin başarısı, tutumları ve hatırlamaları üzerindeki etkilerini incelenmiştir. Yapılan çalışmada amaç; Çoklu Zekâ Kuramı çerçevesinde hazırlanan Fen ve Teknoloji dersi 5. sınıf "Isı ve Isının Maddedeki Yolculuğu" isimli ünitesinin işleniş sürecinde öğrencilerde Çoklu Zekâ Kuramı'nın

etkilerinin gözlemlenmesidir. Araştırma yöntemi olarak eşitlenmemiş kontrol gruplu model kullanılmış ve yansız atama ile oluşturulmuş biri deney bir diğeri kontrol grubu olmak üzere iki grup bulunmaktadır. Hem deney grubunda hem de kontrol grubunda deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılmıştır. Araştırmanın evrenini İzmir Buca ilçesindeki ilköğretim okulları oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, ünite sonunda her iki gurubunda Fen ve Teknoloji dersine karşı olan tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır. Bunun yanı sıra, Çoklu Zekâ Kuramı çerçevesinde yapılan öğretimin öğrencilerin öğrenme yollarını kullanarak dersin daha zevkli, eğlenceli ve kolay bir şekilde öğrenilmesini sağladığı sonucuna varılmıştır.

Akar (2006) araştırmasında, ilköğretim 6., 7., ve 8. sınıf öğrencilerinin Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında sahip oldukları zekâ alanlarının ve akademik başarılarını karşılaştırmıştır. 2004-2005 eğitim-öğretim yılında örneklem olarak seçilen ilköğretim okulunda öğrenim gören 975 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırma kapsamında; öğrencilerin buldukları sınıflar, cinsiyetleri, baskın Çoklu Zekâ alanları, yılsonu notları ve akademik ortalamaları değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, akademik başarı bağımlı değişken olarak ele alındığından, matematiksel-mantıksal zekâ ile anlamlı ilişkilerin bulunduğu saptanmıştır.

Taş (2007) çalışmasında, ilköğretim birinci kademedeki çalışan öğretmenlerin Çoklu Zekâ Kuramı'nın öğretimde uygulanmasına ilişkin görüşlerini ve tutumlarını irdelenmiştir. Araştırmacı çalışmasını, Niğde İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 5 merkez, 5 kasaba ve 5 köy ilköğretim okulunda çalışan sınıf öğretmenleri arasından seçilen 130 öğretmen üzerinden yapmıştır. Araştırma sonucunda, araştırmaya dâhil olan öğretmenlerin % 50.8'i Çoklu Zeka Kuramı kapsamında hazırlanan etkinlikler için verilen sürenin yetersiz olduğunu, % 24.6'sı etkinlikleri öğrenci seviyesinde vermekte zorlandıklarını, % 35.4'ü ise her zeka alanına uygun etkinlikleri belirlemede zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu veri doğrultusunda, Çoklu Zekâ Kuramı'na dayalı öğretimin uygulanmasına ilişkin öğretmenlerin tutumlarında anlamlı bir değişiklik olmadığı saptanmıştır.

Kayıran (2007) yaptığı çalışmasında, Çoklu Zekâ Kuramı destekli kubaşık öğrenme yönteminin ilköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde öğrencilerin okuduğunu anlamaya yönelik akademik başarıları ile derse ilişkin tutumları üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma yöntemi, ön test – son test kontrol gruplu deneme

modelidir. Araştırma evrenini, Adana ili Seyhan ilçesinde bulunan devlet ilköğretim okulunun üç sınıfında öğrenim gören toplam 115 öğrenci oluşturmaktadır. On iki hafta süren derslerde 2005-2006 yılı Türkçe dersi programı temel alınarak hazırlanan ders planları uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, deney grubuna yönelik, istatistiksel olarak, anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır.

Ergin (2007) araştırmasında, 2005-2006 öğretim yılında uygulamaya konulan yeni ilköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe programında Çoklu Zekâ Kuramı'nın ele alınış şeklini, Türkçe programının incelenmesine, programa ilişkin Talim ve Terbiye Kurulu'nun önerdiği ders kitaplarının analizine ve sınıf öğretmenlerinin bu konuyla ilgili görüşlerine yer vermiştir. Araştırma yöntemi olarak doküman analizi ve görüşme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin Çoklu Zekâ Kuramı hakkındaki görüşlerini belirlemede evren ve örneklem olarak Nevşehir ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri seçilmiştir. Araştırmadaki diğer sorularda evren ve örneklem seçimine başvurulmamıştır. Araştırma sonucunda, yeni Türkçe ders programının Çoklu Zekâ Kuramı temelli olarak hazırlandığı ancak programda tüm zekâ alanlarına aynı derecede önem verilmediği ve bunun hem ders hem de öğrenci çalışma kitaplarında görüldüğü saptanmıştır. Buna ek olarak, alınan sınıf öğretmenlerinin de aynı görüşü destekledikleri paylaşılmıştır.

Kılıç (2008) araştırmasında, ilköğretim öğretmenlerinin Çoklu Zekâ Kuramı'nın uygulanmasına yönelik tutum ve görüşlerini belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın evreni; Sivas merkez, Yıldızeli, Şarkışla ilçeleri ve bu ilçelere bağlı köylerdeki ilköğretimden seçilen öğretmenlerden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak ölçek ve görüşme formlarının kullanıldığı bu araştırma sonucunda, öğretmenlerin cinsiyetleri ile tutumları, görev yaptıkları yerleşim yeri türü ile tutumları, kıdem yılları ile tutumları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Buna ek olarak, görüşme formlarından hareketle, öğretmenlerin Çoklu Zekâ Kuramı'nı derslerde tam anlamıyla kullanamadıkları, hizmet içi eğitim ile öğretmenlerin bu konuda desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Muradoğlu (2008) yaptığı araştırmada, ilköğretim 6. ve 7. sınıf Fen ve Teknoloji dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin Çoklu Zekâ Kuramı'nda yer alan zekâ alanları açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma yöntemi olarak, nicel araştırma yöntemlerinden olan, betimsel analiz kullanılmıştır. Yapılan araştırma, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında ilköğretim ikinci kademe 6. ve

7. sınıflarda kullanılan öğrenci ders ve çalışma kitapları üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında öğrenci ders ve çalışma kitaplarında yer alan üniteler ve tüm alt konu başlıkları Çoklu Zekâ Kuramı bağlamında sekiz zekâ alanını içerip-içermeme açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda, incelenen tüm kitaplarda, her üniteye tüm zekâ alanlarına yönelik etkinliklerin bulunmadığı; bazı konularda bazı zekâ alanlarının üstünde durulduğu, bazı zekâ alanlarının göz ardı edildiği, hatta bazı durumlarda hiç yer verilmediği saptanmıştır.

Kırcı (2011) araştırmasında, ilköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde kaynak olarak kullanılan ders kitapları, öğrenci çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarının Çoklu Zekâ Kuramı'na ne düzeyde dikkat edilerek hazırlandığını saptamayı amaçlamıştır. Araştırmanı evreni, bütün ilköğretim ikinci kademe Türkçe dersi öğretmen kılavuz kitapları, ders ve öğrenci çalışma kitaplarından oluşmaktadır. Araştırma kapsamında, öğrenci ders kitaplarından seçilen metinler incelenerek metinlerde geçen ifadelerin öğrencilerin hangi zekâ alanlarına hitap ettikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Yine aynı şekilde, öğrenci çalışma kitaplarında yer alan tüm etkinlikler incelenerek hangi zekâ alanlarına seslendikleri belirlenerek yüzdelik oranları bulunmuş, elde edilen veriler tablolaştırılmıştır. Öğretmen kılavuz kitaplarında ise, kılavuz kitapta yer alan tüm yönlendirici ifadeler ve varsa ek etkinlikler incelenerek hangi zekâ alanlarına seslendikleri belirlenerek tablolara aktarılmıştır. Araştırmanın sonucunda, ilköğretimde kaynak olarak kullanılan söz konusu kitapların Çoklu Zekâ Kuramı'na yeteri kadar dikkat edilmeden hazırlandığı, seçilen metinlerin kuramda söz konusu olan sekiz zekâ alanından çoğunu içermesine rağmen öğrenci çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin ve öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan yönlendirici ifadelerin, çoğunlukla, sözel-dilsel zekâyâ hitap eden etkinlikler olduğu saptanmıştır.

Yiğit (2011) çalışmasında, Çoklu Zekâ Kuramı'nın 2005 Ortaöğretim Türk Edebiyatı Ders Programına göre hazırlanan 10. sınıf Türk Edebiyatı ders kitabında yer alan metin altı sorularına ve etkinliklerine ne derecede uygulanabildiğini araştırmıştır. Araştırmanın amaçları ise, 10. sınıf Türk Edebiyatı ders kitabında yer alan metin altı sorularının zekâ alanlarına göre dağılımını ve 10. sınıf Türk Edebiyatı ders kitabında yer alan etkinliklerin zekâ alanlarına göre dağılımını irdelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı bu araştırmada, metin altı soruları ve kitaplarda yer alan

etkinliklerin Çoklu Zekâ Kuramı'nda yer alan sekiz zekâ alanına göre incelenmiştir. Yapılan incelemelerin zekâ alanlarına göre dağılımı yüzde olarak analiz edilerek tablolaştırılmıştır. Araştırma sonucunda, 2005 yılı eğitim programı ışığında hazırlanan 10. Sınıf Türk Edebiyatı ders kitabındaki metin altı sorularının % 60.7'sinin sözel-dilsel zekâ alanına; % 11.3'ünün görsel-uzamsal zekâ alanına; % 10.3'ünün matematiksel-mantıksal zekâ alanına; % 7.5'inin kişilerarası zekâ alanına; % 5.2'sinin müziksel-ritmik zekâ alanına ve % 5'inin içsel zekâ alanına yönelik olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra; metin altı sorularda bedensel-kinestetik zekâ alanı ile doğasal zekâ alanına yönelik hiçbir etkinliğe rastlanılmamıştır. Ders kitabında yer alan etkinliklerin ise % 54,35'inde sözel-dilsel zekâ alanına, % 13.4'ünde kişilerarası zekâ alanına, % 11'nde görsel-uzamsal zekâ alanına, % 9.45'inde matematiksel-mantıksal zekâ alanına, % 6.3'ünde müziksel-ritmik zekâ alanı, % 3.9'unda bedensel-kinestetik zekâ alanına; % 0.8'inde ise doğasal zekâ alanına yönelik unsurlara rastlanılmıştır.

Gümüş (2011) araştırmasında, ilköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin öğrenme-öğretme sürecinde Çoklu Zekâ Kuramı'nın uygulamasıyla ilgili öğretmen görüşlerini saptamayı ve bu süreçte uygulanması önerilen öğretmen kılavuz kitabı, öğrenci ders ve çalışma kitaplarındaki etkinliklerin Çoklu Zekâ Kuramı'na göre uygunluğunu değerlendirmektedir. Araştırma, tarama modelinden yararlanılarak gerçekleştirilen betimsel nitelikte bir çalışmadır. Araştırmada konuyla ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek için anket uygulanmış, ders ve çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin Çoklu Zekâ Kuramı'na uygunluğunu değerlendirme açısından betimsel analiz yapılmıştır. Araştırma sonucunda, görüşü alınan öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Çoklu Zekâ Kuramı hakkında yeterince hizmet içi eğitim almadıkları, Çoklu Zekâ Kuramı'nın ilkelerini derslerinde uygularken kendilerini yeterli görmedikleri saptanmıştır. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin Çoklu Zekâ Kuramı'nı derslerin öğretiminde kullanılan en etkili yöntemlerden biri olarak gördüklerini ve kuramın bireysel farklılıklara önem verdiği için sınıflarda uygulamaya çalıştıklarını ancak her zekâ alanına eşit şekilde derslerinde yer vermedikleri görülmüştür.

Kılıç (2012) hazırladığı çalışmasında, Çoklu Zekâ Kuramı'nın kuramsal temellerinden yola çıkarak kaynağın içeriğini analiz etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış ve ilköğretim okullarında okutulmakta olan İlköğretim Fen

ve Teknoloji ders kitabı Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında incelenmiştir. Araştırma sonucunda, söz konusu kitabın kısmen de olsa Çoklu Zekâ Kuramı göz önünde bulundurularak hazırlandığı; ancak kuramın sahip olduğu sekiz zekâ alanından kişilerarası, içsel, bedensel-kinestetik ve doğasal zekâ alanlarının yetersiz ve müziksel-ritmik zekâ alanına neredeyse hiç değinilmemiş olduğunu saptanmıştır.

Demir (2012) araştırmasında, ilköğretim 5. sınıf Fen ve Teknoloji dersi programında “Dünya, Güneş ve Ay” ile “Yaşamımızdaki Elektrik” ünitelerinde yer alan kazanım ve etkinlikleri Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerini irdelemektedir. Araştırma yöntemi olarak tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma evrenini, Malatya ili merkez ilçesi belediye sınırları içindeki ilköğretim okullarının 5. Sınıflarında görev yapan 262 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, seçkisiz biçimde ulaşılabilen toplam 190 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anketin kullanıldığı bu araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin ilköğretim 5.sınıf Fen ve Teknoloji dersi programında söz konusu olan ünitelerdeki kazanım ve etkinliklerin, Çoklu Zekâ Kuramı bağlamında değerlendirilmesi ile ilgili olarak, öğrenme-öğretme sürecinde yapılan tüm faaliyetler dikkate alındığında, hemen hemen bütün zekâ alanlarına değinilmesine rağmen, daha çok görsel-uzamsal, matematiksel-mantıksal, ve sözel-dilsel zekâ alanlarına odaklanıldığı saptanmıştır.

2.2. İlgili Araştırmalar Özeti

Yapılan literatür taraması sonucunda, Çoklu Zekâ Kuramının derslerde nasıl uygulandığı, öğrencilerle yapılan uygulamalarda öğrencilerde meydana gelen anlamlı değişiklikler, öğrencilerin zekâ alanları, öğrencilerin ve öğretmenlerin derslere karşı tutumları hakkında araştırmalar yapıldığı görülmüştür. Yapılan araştırmalar bir bütün olarak ele alındığında, Çoklu Zekâ Kuramı'nı uygularken süre sıkıntısı, öğretmenlerin tüm zekâ alanlarına yönelik etkinlikler bulmada veya oluşturmada sorun yaşamaları vb. sıkıntılar yaşanmasına rağmen kuramın Türk eğitim sistemine olumlu yönde katkılar sağladığı, ancak Çoklu Zekâ Kuramı hakkında öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle desteklenmeleri, uygulamalarda yaşadıkları sıkıntılarla nasıl baş edebilecekleri, hem ders kitapları hem de öğrenci çalışma kitaplarında yer alan metinlerin ve etkinliklerin Çoklu Zekâ Kuramı

kapsamında ele alınan sekiz zekâ alanına da eşit sayıda yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde çalışmanın; modeli, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizleri yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Yapılan araştırma kapsamında, ulaşılmak istenen hedeflere nitel araştırma yöntemi ile ulaşılmaktadır. Nitel araştırma, ilişkilerin, etkinliklerin, durumların ya da materyallerin niteliğinin incelendiği araştırmalardır (Büyüköztürk, 2010: 288). Araştırılmak istenen olayların veya olguların gerçekleştiği doğal ortamlarında çalışma ve bunların neden, nasıl gerçekleştiklerine odaklanma, araştırmacının edinmek istediği verilere doğrudan kaynağından ulaşma gibi özelliklere sahiptir (Büyüköztürk, 2010:288).

Maxwell nitel araştırma, araştırma sürecinin farklı basamakları arasındaki karşılıklı etkileşimi, esnekliği ve ilişkiyi gözler önüne sermektedir (Akt.,Yıldırım ve Şimşek, 2013: 91). Nitel araştırmada dikkat edilmesi gereken üç önemli nokta vardır. Bunlardan ilki, araştırmanın temelini oluşturan kuramsal çerçevenin net bir şekilde oluşturulması, ikincisi araştırma yapan kişiye esnek bir araştırma deseni sunması, üçüncüsü ise araştırma okuyucularına anlaşılabilir bir biçimde tutarlı bir doküman haline getirilerek sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 91).

Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir biçimde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmalarda, araştırmacı ihtiyacı olan veriyi görüşme ya da gözlem yapmaya gerek kalmadan elde edebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 218).

İlkokul 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda Türkçe dersi kapsamında kullanılan metinlerin Çoklu Zekâ alanları açısından incelenmesi amaçlanan bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Türkçe ders ve çalışma kitaplarında var olan, kurgulanarak yazılmış olan metinleri, var olduğu haliyle betimlenmeye çalışılan bu çalışmada, tarama modeli doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte veya günümüzde varlığını sürdüren bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar,2013: 77). Var olanın değiştirilmeden gözlemlenmesinin önemli olduğu tarama modelinde araştırmacı; nesnenin ya da bireyin doğrudan kendisini inceleyebileceği gibi, geçmişte tutulmuş

yazılı belgeler, istatistikler, resimler, ses ya da görüntü kayıtları gibi türlü kayıtları, alanında uzman kişilere başvurarak, elde edeceği dağınık haldeki bilgileri, kendi gözlemleri doğrultusunda, sistemli bir şekilde bütünleştirerek yorumlamaktadır (Karasar, 2013: 77).

Doküman incelemesi; araştırılması istenen olgular hakkında bilgi içeren yazılı araçların analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:217). Nitel araştırmalar kapsamında tek başına veri toplama yöntemi olarak kullanılabilmesi gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilen doküman analizi elde edilecek verilere kısa sürede ulaşmayı, araştırılan konuya doğrudan yoğunlaşmayı sağlayan yazılı araçların çözümlenmesini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:217). Bu yöntem, hemen her araştırma için önemli bir veri toplama tekniğidir (Karasar, 2013: 183).

Bu çalışmada, “Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme öğretme sürecinde ilköğretim düzeyi Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde, çoklu zekâ alanlarına ne ölçüde yer verilmektedir?” sorusuna cevap aranmaktadır. Bu kapsamda, araştırma problemine yanıt bulabilmek için aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmıştır:

- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinlikler, “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamındaki sekiz zekâ alanının tümünü örneklendirmekte midir?
- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan metinlerin türleri ile “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamında zekâ alanları arasında nasıl bir ilişki vardır?
- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin yer aldığı farklı sınıf düzeyleriyle “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamında nasıl bir ilişki vardır?
- İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklere, “Çoklu Zekâ Kuramı” zekâ alanları kapsamında ne tür öneriler getirilebilir?

Araştırmanın gereğince ilköğretim düzeyinde yer alan Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitapları alınarak, içindeki metinler Çoklu Zekâ Kuramı ilkeleri bağlamında incelenmiştir. Araştırma kapsamında, 1. sınıf düzeyindeki her temada 32, 2. sınıf

düzeyinde her toplam 32, 3. sınıf düzeyinde her temada 32 ve 4. sınıf düzeyinde her temada 32 metin olmak üzere toplam 128 metin ve bu metinlerle ilgili etkinlikler çoklu zekâ kuramı açısından değerlendirilmiştir.

Araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulunun 17.12. 2009 gün ve 241 sayılı kararı ile kabul edilen ve halen kullanılmakta olan 1. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre hazırlanan Türkçe ders ve çalışma kitapları, 18.12.2009 gün ve 294 sayılı kararı ile kabul edilen ve halen kullanılmakta olan 2. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre hazırlanan Türkçe ders ve çalışma kitapları, 17.12.2009 gün ve 252 sayılı kararı ile kabul edilen 3. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı'na 17.12.2009 gün ve 250 sayılı kararı ile kabul edilen ve halen kullanılmakta olan 4. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre hazırlanan Türkçe ders ve çalışma kitaplarında yer alan tüm etkinliklerden oluşmaktadır (Tablo 3.1).

Tablo 3.1: Araştırmada Yer Alan Kitaplar ve İncelenen Metinler

<i>Kitap Adı</i>	<i>Yayınevi</i>	<i>Basım Tarihi</i>	<i>Metin Sayısı</i>
İlköğretim Türkçe-1 Öğretmen Kılavuz Kitabı	MEB	2013	32
İlköğretim 1. Sınıf Öğrenci Ders ve Çalışma Kitabı	MEB	2013	32
İlköğretim Türkçe-2 Öğretmen Kılavuz Kitabı	MEB	2013	32
İlköğretim 2. Sınıf Öğrenci Ders ve Çalışma Kitabı	MEB	2013	32
İlköğretim Türkçe-3 Öğretmen Kılavuz Kitabı	MEB	2013	32
İlköğretim 3. Sınıf Öğrenci Ders ve Çalışma Kitapları	MEB	2013	32
İlköğretim Türkçe-4 Öğretmen Kılavuz Kitabı	MEB	2013	32
İlköğretim 4. Sınıf Öğrenci Ders ve Çalışma Kitapları	MEB	2013	32

3.2. Veri Kaynakları

Araştırmada, kavramsal açıdan bilgi toplanması için kaynak taraması yapılmıştır. Kaynak taramaları tamamlandıktan sonra 1., 2., 3. ve 4. sınıf ders ve öğrenci

Çalışma kitaplarındaki etkinlikler “oklu Zekâ Kuramı”nda bulunan zekâ alanları açısından incelenerek sınıflandırılmıştır. Bu çalışmada, ilkokul 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda Türkçe dersi kapsamında kullanılan metinlerin “oklu Zekâ Kuramı”nda belirlenen zeka alanları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, yazılı belgelerden yararlanılarak ilköğretim düzeyindeki Türkçe ders ve ğrenci çalışma kitaplarında var olan tüm etkinlikler analize dâhil edilmiştir. Tüm etkinlikler, Howard Gardner’ın oklu Zekâ Kuramı ile ileri sürdüğü sekiz zekâ alanına göre incelenmiştir. Araştırmanın analiz birimi olarak, çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin yönergeleri ve içerikleri kullanılmıştır.

İlkokul düzeyindeki Türkçe ders ve ğrenci kitaplarında yer alan etkinlikler öncelikle araştırmacı tarafından incelenmiştir. Araştırmacı incelemelerini tamamladıktan sonra “oklu Zekâ Kuramı” konusunda alan uzmanı olan iki akademisyen tarafından da yapılan inceleme sonucunda çalışmanın geçerlik ve güvenirliği arttırılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde, 2005 – 2006 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan İlköğretim Türkçe Programı kapsamında Talim ve Terbiye Kurulunun önerdiği 1., 2., 3. ve 4. sınıf Türkçe Ders ve Öğrenci Çalışma Kitaplarının Çoklu Zekâ Kuramı'na yönelik sahip olduğu özellikler irdelenmektedir.

Yine bu bölümde, Türkçe Öğretim Programının sahip olduğu özellikler, vizyon, temel beceriler ve genel amaçlar değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonrasında sınıf düzeyi bazında İlköğretim Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında yer alan temalar ve etkinlikler analiz edilmiştir.

4.1. Türkçe Programı İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Günümüzde hızla gelişen ve değişen bilim, hayatımızın her alanını olduğu gibi, eğitim anlayışlarını da etkilemektedir. Bu bağlamda, geleneksel eğitim anlayışlarını sorgulamaya ve var olan eğitim anlayışını daha da iyileştirmeye yönelik çalışmaların başında gelen yapılandırmacı yaklaşım ve çoklu zekâ kavramları ön plana çıkmaktadır. Yapılandırmacı Yaklaşım ve Çoklu Zekâ Kuramı anlayışlarıyla eğitim sürecinde, öğretmen yerine öğrencinin merkeze alındığı, öğrencinin bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirilmesi, bunun yanında öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak bilgileri yapılandırmaları konulara önem verilmektedir.

Yeni Türkçe Öğretim Programı'nda, öğrencilerin yaşamları boyunca kullanabilecekleri dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu becerilerini kazanmalarını; kazandıkları bu becerileri kullanarak kendilerini bilişsel, duygusal ve sosyal yönlerden geliştirmelerini; etkili iletişim kurmaları ve okuma-yazma alışkanlığı edinmelerini sağlamayı amaçlanmaktadır. Programın amacından yola çıkılarak programın eleştirel düşünme, iletişim kurabilme, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanabilme, girişimci olma, kişisel ve sosyal değerlere önem verme gibi becerilerin geliştirilmesine Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerden yola çıkılarak ağırlık verildiği gözlemlenmiştir.

Yeni programda öğrenme-öğretmen sürecine bakıldığında, geleneksel eğitim anlayışlarıyla kıyaslandığında, yeni programın öğrenciyi araştırma, sorgulama, problem çözme, karar verme vb. becerilerin geliştirilmesine yönelik etkinliklerin

kullanılması önerilmektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde, yaparak-yaşayarak uygulanan etkinlik türlerinin öneminin vurgulandığı, işbirlikçi öğrenme stratejilerinin ön plana çıktığı ve etkinlikler oluşturulurken Çoklu Zekâ Kuramı'na başvurulduğu gözlenmiştir.

Bunun yanında program, öğrenme-öğretme süreçleri ve öğretmenin bu süreçteki rolü ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Öğretmen bu süreçte öğrencilere rehberlik eden, öğrenciyi aktif olarak derse katan ve bilgiler yapılandırılırken öğrencilerin görüşlerini özgürce paylaşabilmeleri için gerekli ortamı hazırlayan kişi konumundadır.

Ölçme – değerlendirme açısından bakıldığında ise yeni Türkçe Öğretim Programı'nın sadece öğrenme sürecinin sonucunu değil, eğitim-öğretim sürecinin her aşamasını değerlendirmeye yönelik olduğu görülmüştür. Öğretmenin öğrenciyi değerlendirmesi için çeşitli değerlendirme ölçeklerinin yanı sıra öğrencilerin kendilerini değerlendirmeleri de sağlanmıştır.

Yeni Türkçe Öğretim Programı, 1. sınıflarda haftada 10 saat, 2. sınıflarda haftada 10 saat, 3. sınıflarda haftada 8 saat, 4. sınıflarda haftada 6 saattir. Türkçe Programının özelliklerine bakıldığında ise;

- İlk okuma ve yazma öğretiminde “Ses Temelli Cümle Yöntemi” kullanılmaktadır.
- Yazı öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanarak, 4. sınıfın sonuna kadar tüm yazma çalışmalarının bitişik eğik yazı ile yapılması ön görülmektedir.
- Öğrencilerin bilişsel becerilerinin gelişimi ve etkin bir biçimde kullanılması üzerinde durulmuştur.
- Öğrenme alanları dinleme, okuma, konuşma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu olarak sınıflandırılmış, dilbilgisi ayrı bir öğrenme alanı olarak değil, diğer öğrenme alanlarının içerisinde yedirilerek verilmiştir.
- Öğrencilerin yaş, düzey, dil ve zihinsel gelişimleri dikkate alınarak kazanımların belirlenmesine özen gösterilmiştir.

- Bilgiyi ezberleme yerine yapılandırmayı sağlayıcı, öğrenciyi merkeze alan Çoklu Zekâ Kuramı ve Yapılandırmacı Yaklaşım'dan yararlanıldığı görülmüştür.
- Öğrencilerin bilişsel ve dilsel becerilerini geliştirmeye yönelik, tüm öğrenme alanlarına ve her sınıf düzeyine örnek teşkil edecek etkinlik örneklerine yer verilmiştir.
- Türkçeyi etkin ve güzel kullanma, iletişim, sorgulama, araştırma, eleştirel düşünme, girişimci, karar verme, metinler arası- metin içi anlam kurma, sosyal değerlere önem verme vb. becerilere yer verilmektedir.

4.2. Türkçe Öğretim Programının Vizyonu

Türkçe Öğretim Programı vizyonu aşağıdaki gibidir:

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkin kullanan,
- Kendini ifade eden, iletişim kuran, iş birliği yapan, girişimci ve problem çözen,
- Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran, inceleyen, eleştiren, sorgulayan, yorumlayan,
- Haklarını ve sorumluluklarını bilen, çevresiyle uyumlu, şartlandırılmaya karşı duyarlı,
- Okumaktan ve öğrenmekten zevk alan,
- Bilgi teknolojilerini kullanan, üreten ve geleceğine yön veren bireyler oluşan bir toplum hedeflemektedir (MEB, 2005; sf:10).

Türkçe Öğretim Programının vizyonuna bakıldığında, öğrenciyi merkeze alarak, Türkçeyi doğru ve etkili kullanan, araştıran, sorgulayan, yeni bilgiler öğrenmekten ve okumaktan keyif alan, problem çözebilen, bilgi teknolojilerini kullanabilen, çevresiyle uyumlu ve sorumluluklarının farkında olan bireyler yetiştirerek daha iyi bir toplum oluşturma amacı benimsendiği görülmektedir.

4.3. Temel Beceriler

Türkçe Öğretim Programında, ilköğretim 1. sınıftan 5. Sınıfa kadar olan düzeylerde, içerdiği öğrenme alanları ve hedef davranışlarla öğrencilerde

gelişmesi amaçlanan on bir temel beceriye yer verildiği görülmektedir. Bu temel becerilen aşağıdaki gibidir (MEB, 2005; sf: 13):

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma,
- Eleştirel düşünme,
- Yaratıcı düşünme,
- İletişim,
- Problem çözme,
- Araştırma,
- Bilgi teknolojilerini kullanma,
- Girişimcilik,
- Karar verme,
- Metinler arası okuma,
- Kişisel ve sosyal değerlere önem vermedir.

Yukarıda sıralanan temel becerilere bakıldığında, metinler arası okuma ve Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerilerinin Çoklu Zekâ Kuramında yer alan sözel-dilsel zekâ alanına; eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma becerilerinde matematiksel-mantıksal zekâ alanına ve girişimcilik, kişisel ve sosyal değerlere önem verme becerilerinde kişilerarası zekâ alanına yönelik beceriler oldukları görülmektedir.

4.4. Genel Amaçlar

Türkçe Öğretim Programında, öğrencilerin Türk Milli Eğitimin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak on üç amaç bulunmaktadır. Bu amaçlar aşağıdaki gibidir (MEB:2005; sf:12):

- Türkçenin sevilmesi, doğru, güzel ve etkili kullanılmasının sağlanması
- Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin geliştirilmesi
- Dinleme, okuma, yazma, konuşma, görsel okuma ve görsel sunu becerilerinin geliştirilmesi
- Metinler arası okuma becerilerini geliştirerek söz varlığının zenginleştirilmesi

- Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerin geliştirilmesi
- Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi
- Bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi
- Bilgi teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerinin geliştirilmesi
- Kitle iletişim araçlarıyla aktarılanları sorgulamalarını sağlamak
- Kişisel, sosyal ve kültürel yönlerden gelişim sağlamak
- Milli, manevi, ahlaki, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem verilmesini sağlamak; milli duygu ve düşüncelerin güçlendirilmesini sağlamak
- Yazılı ve sözlü ürünlerle Türk ve dünya kültürünü tanınmasının sağlanması
- Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığının kazandırılmasının sağlanmasıdır.

Yukarıdaki amaçlara bakıldığında, Çoklu Zekâ Kuramında bulunan sekiz zekâ alanına değinilerek her bireyin kendi özelliklerine göre kendini yetiştirmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

4.5. Türkçe Ders Kitaplarıyla İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türkçe öğretim programı kapsamında hazırlanan 1. sınıf, 2. sınıf, 3. sınıf ve 4. sınıf Türkçe ders kitapları üçlü set halinde bulunmaktadır. Bu kitap setinin içerisinde öğrenciler için hazırlanan “Ders Kitabı” ve “Öğrenci Çalışma Kitabı”, öğretmenlere rehberlik etmesi üzerine hazırlanan “Öğretmen Kılavuzu” kitapları yer almaktadır. 1.- 4. sınıf Türkçe Ders kitapları Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 18.07.2005 tarihi ve 213 sayılı kararı ile 2005 yılından itibaren ders kitabı olarak kabul edilen bu kitapların bölümleri aşağıdaki gibidir:

- İçindekiler
- Temalar
- Kaynakça

- Türkiye Haritası
- Türk Dünyası Haritası'ndan oluşmaktadır.

“Temalar” bölümünde her tema içinde bulunan metinler yer almaktadır. Her sınıfa ait Türkçe ders kitabı sekiz temadan oluşmaktadır. 1. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan temaların isimleri:

- Birey ve Toplum
- Atatürk
- Üretim, Tüketim ve Verimlilik
- Sağlık ve Çevre
- Hayal Gücü
- Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler
- Değerlerimiz
- Oyun ve Spor olarak belirlenmiştir.

1. Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan temaların isimleri:

- Birey ve Toplum
- Atatürk
- Üretim, Tüketim ve Verimlilik
- Oyun ve Spor
- Hayal Gücü
- Sağlık ve Çevre
- Değerlerimiz
- Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler şeklinde belirlenmiştir.

2. Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan temaların isimleri:

- Birey ve Toplum
- Atatürk
- Hayal Gücü
- Oyun ve Spor
- Sağlık ve Çevre
- Değerlerimiz
- Dünya'mız ve Uzay
- Üretim, Tüketim ve Verimlilik'tir.

3. Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan temaların isimleri:

- Birey ve Toplum
- Atatürk
- Üretim, Tüketim ve Verimlilik
- Yenilikler ve Gelişmeler
- Sağlık ve Gelişmeler
- Güzel Ülkem Türkiye
- Değerlerimiz
- Hayal Gücü başlıklarından oluşmaktadır.

Yukarıda isimlerine yer verilen temaların her birinde şiir, öykü ve bilgilendirici olmak üzere dört tane metin bulunmaktadır. Bu metinlerden ayrı olarak öğretmen kılavuz kitaplarında birer tane dinleme metnine yer verilmektedir. Öğrenci ders kitaplarında, öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan, dinleme metinleri bulunmamakta, ancak öğrenci çalışma kitaplarında dinleme metnine ait etkinliklere yer verilmektedir. Her tema ve metin için onlarla ilgili fotoğraf ve resimler bulunmaktadır.

Birinci sınıfın ikinci ders kitabında temaların başlangıç sayfalarında temanın adı, temanın numarası, tema içinde yer alan metinlerin isimleri ve temanın ilk konusu ile ilgili resimler bulunmaktadır. İkinci öğrenci çalışma kitabında bulunan temaların başlangıç sayfalarında ise; kitap tanıtım şeması, tema numarası, temanın adı, temanın içinde yer alan metinlerin isimleri ve temaya hazırlık soruları yer almaktadır. Her temanın sonunda “Tema Değerlendirmesi” ile “Öz Değerlendirme” bölümleriyle öğrencilere değerlendirilmektedir.

İkinci sınıfın ders kitabında temaların başlangıç sayfalarında; temanın adı ve numarası, okunacak metinlerin isimleri ve temadaki metinlere ait resimler bulunmaktadır. Öğrenci çalışma kitabında bulunan temaların başlangıç sayfalarında ise; temanın adı, temanın numarası, tema içinde okunacak olan metinlerin isimleri, öğrencileri temaya hazırlayıcı sorular ve “Neler Öğreneceğim?” bölümü ile temada işlenecek olan metinlere dair resimler yer almaktadır.

Üçüncü sınıfın ders kitabında yer alan temaların başlangıç sayfalarında; temanın adı ve numarası, temada işlenecek metinlerin isimleri ve temaya ait görsellere yer verilmektedir. Öğrenci çalışma kitabında ise; temanın adı, numarası, temada yer

alan metinlerin isimleri, öğrencilerin dikkatini temaya çekmeye yönelik “Neler Öğreneceğim?” bölümü bulunmaktadır.

Dördüncü sınıfın ders kitabında bulunan temaların başlangıç sayfalarında; temanın numarası ve adı, tema içerisinde yer alan metinlerin isimleri ve yazarları, tema ile ilgili görseller yer almaktadır. Öğrenci çalışma kitaplarında yer alan temaya başlangıç sayfasında ise; temanın adı ve numarası, temada bulunan metinlerin isimleri, tema ile ilgili resimler ve öğrencilerin dikkatini temaya çekmeye yönelik hazırlık çalışmaları bulunmaktadır.

4.5.1. Birinci Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları

Birinci sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabında toplamda sekiz tema bulunmaktadır. İlk dört temada okuma-yazma öğrenimine dair etkinlikler yer almaktadır. Son dört temada ise, artık okuma-yazma öğrenimi tamamlandığından, her bir temanın içinde dört adet metin bulunmaktadır. Son dört tema kapsamında öğrenci çalışma kitabında yer alan toplam 96 etkinlik yer almaktadır. Tema tema analiz yapılarak her temanın sonunda, o temadaki etkinliklerde yer verilen zekâ alanlarına dair tablo bulunmaktadır.

5. Tema: Hayal Gücü (sf: 9-26)

Temaya başlamadan önce, başlanacak olan temanın ilgi çekip çekmediği, temada öğrenilecek konular hakkında öğrencilere öngöründe bulunma şansının verildiği bu bölümde, diğer öğrenci çalışma kitaplarında bulunan “Neler Öğreneceğim?” bölümünde de olduğu gibi, içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.

Konu 1: Kuşkucu Horoz

Her şeyden kuşku duyan bir horoz karakterinin Dünya'nın dönüp dönmediğini öğrenmek için çıktığı maceralı serüvenlerin konu edildiği bu metnin yazarlığını Mevlana İdris üstlenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen kelimelerin uygun görsellerle eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** “Astronot” ve “dünya” kelimelerinden yararlanılarak kısa bir yazı yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

3. **Etkinlik:** Dinlenen metne göre verilen hikâye haritasının tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
4. **Etkinlik:** Kutu içerisinde verilen canlı ve cansız varlıkların sınıflandırılarak kiraz görselleri içinde verilen noktalı yerlere yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Metne göre verilen soruların yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Öğrencilerden hayal ettikleri bir buluşu ve bu buluşun kullanılacağı yerin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı, görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
7. **Etkinlik:** Metnin görselleri ile ilgili duygu ve düşüncelerin anlatıldığı, mektup şeklinde, bir yazı yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 2: Rüyam

Tezcan Özbey'e ait olan bu şiirde, rüyalarda yapıla yolculuktan bahsedilmektedir. Aynı zamanda şiirde hayal ürünü ile gerçeklerin ayırt edilmesini sağlayıcı sözlerin altı çizilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Renkli kurucuklar içerisinde verilen bilmecelerin yanıtlarının, kutunun altında bırakılan noktalı yerlere yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Şiirin öğrencide yaptığı çağrışımların resimle ifade edilmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Şiire göre verilen soruların cevaplandırılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Verilen şeklin içerisine şairin gökyüzünde gördüklerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Metnin görselleri ile ilgili verilen soruların yanıtlandırılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.

6. **Etkinlik:** Verilen kelimelerin uygun görsellerle eşleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Öğrencilerden rüyalarından gördükleri bir yeri, verilen şekil içerisine yazarak anlatmalarının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına seslenmektedir.
8. **Etkinlik:** Görsellerin içinde verilen hecelerden kelime üretilmesi, üretilen kelimelerin görsellerin altındaki kutuların içine yazılması ve üretilen kelimeleri kullanarak cümleler oluşturulmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.

Konu 3: Küçük Resimler

Burhan Eren'e ait olan bu metinde, içinden yazı yazmak gelmeyen birinin resimlerle duygu ve düşüncelerini anlatması konu edilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Görsel içinde verilen kelimeleri uygun kutulara yazarak, canlı ve cansız olma durumlarına göre sınıflandırılmalarının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Verilen soruların metne göre yanıtlandırılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Verilen kelimelerin uygun görsellerle eşleştirilmesinin ve bu kelimeleri kullanarak bir öykü yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Öğrencilerden, "Yazarın yerinde olsaydınız nelerin resmini yapardınız? Neden?" sorusuna yanıt beklenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı ile içsel zekâ alanı bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Verilen şiirin okunmasının ve ardından şiirin yazım ve noktalama kurallarına dikkat ederek verilen kutunun içerisine yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanının görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklendiği görülmektedir.
6. **Etkinlik:** Verilen görselle ilgili hayallerin ya da duygu ve düşüncelerin yazılmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları bulunmaktadır.

7. Etkinlik: Sırası karışık halde verilen kelimelerden anlamlı cümleler oluşturulmasının ve yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.

Konu 4: Gökkuşığı

Can Altıntaş'ın şiirinin dinleme metni olarak ele alındığı bu metinde, gökkuşığı konu edilmektedir. Gökkuşağının yedi renkten oluştuğundan ve bu yedi renge tek tek yer verilmesinden bahsedilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. Etkinlik: Öğrencilerden verilen resmi istedikleri renklere boyamalarının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.

Tema sonunda yer alan “Öz Değerlendirme (Dinleme)” bölümünde öğrencinin kendi dinleme becerisini ve tema ile ilgili ne hissettiği, ne gibi bilgiler edindiği konusunda değerlendirme yapması istendiğinden içsel zekâ alanı görülmektedir.

Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X					
3	X		X				X	
4			X				X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, beşinci temanın birinci ve üçüncü konularında sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına yönelik etkinliklerin bulunduğu görülmektedir. İkinci konudaki etkinliklerde sadece sözel-dilsel ve görsel-uzamsal zekâ alanları; dördüncü konudaki etkinliklerde ise görsel-uzamsal zekâ ile içsel zekâ alanları olmak üzere sadece iki zekâ alanına seslenilmektedir.

6. Tema: Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler (sf: 27-46)

Temaya başlamadan önce temanın ilgi çekip çekmediği ve nedeninin sorulduğu, bu şekilde öğrenilecek konular hakkında öngöründe bulunma açısından bu bölümde, diğer öğrenci çalışma kitaplarında bulunan “Neler Öğreneceğim?” başlıklı bölümde olduğu gibi, içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.

Konu 1: Ormandaki Bisiklet

Ormanda yaşayan Foo isimli bir filin, ormana böğürtlen toplama için gelen küçük kızın bisikletine, diğer hayvan arkadaşlarıyla birlikte, izin almadan binmesi ve bisikletin kırılması sonucunda başına gelenlerin konu edildiği bu metnin yazarlığını Burhan Eren üstlenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Renkli kutucuklar içerisinde verilen bilmecelerin yanıtlarının, kutunun altında bırakılan noktalı yerlere yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Öğrencilerden verilen resmi istedikleri renklere boyamalarının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan metne göre soruların yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Ağaç görselinde verilen hikâyeye haritasının doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Dostlarının isimlerini bulmacaya gizlediğini ve öğrencilerden arkadaşlarının isimlerini bularak noktalı yere yazmalarını isteyen Orman isimli tavşanın bulunduğu bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen paragrafın okunmasının ve okunan paragrafa göre verilen soruların yanıtlandırılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta; sözel-dilsel zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 7. Etkinlik:** Hayvanlarla ilgili yapılan araştırma sonucunda “Hayvanımı Tanıyorum” kartının doldurulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 8. Etkinlik:** Tamamlanmamış olarak verilen hikâyeye uygun bir son yazarak hikâyenin tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.

Konu 2: Uçurtma Şenliği

Mehmet Azim'e ait olan bu şiirde uçurtma yapımından ve uçurtma şenlikleri konu edilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen şekillerin içine gözlenmiş kelimelerin bulunup altlarındaki boşluğa yazılması ile “gökyüzü” ve “çocuk” kelimelerini kullanarak birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Öğrencilerden verilen resmi istedikleri renklere boyamalarının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Verilen soruların şiire göre yanıtlandırılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Verilen bilmecelerin cevaplarının altlarındaki boşluğa yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Hayalleri gerçekleştiren bir uçurtmaya sahip olunsaydı, uçurtmadan neler beklediklerinin yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen zarf görselinin üzerindeki boşlukların doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 7. Etkinlik:** Verilen şiirin okunmasının ve ardından şiirin yazım ve noktalama kurallarına dikkat ederek verilen kutunun içerisine yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanının görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklendiği görülmektedir.
- 8. Etkinlik:** Sırası karışık halde verilen kelimelerden anlamlı cümleler oluşturulmasının ve yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.

Konu 3: Ben Tavuk Değilim

Küçük bir çocuk tarafından ördek ile tavuk yumurtalarının yerinin değiştirilmesi sonucunda, ördek yavrusunun başına gelenlerin anlatıldığı bu metnin yazarlığını

Bülent Ata üstlenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Anlamı bilinmeyen kelimelerin belirlenmesi, anlamlarının tahmin edilmesi ve sözlük anlamlarının verilen tablo içine yerleştirilmesinin ve bu kelimeleri kullanarak birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Verilen hayvan görsellerinden metinde adı geçenlerin altlarındaki kutucuğun maviye, geçmeyenlerin altlarındaki kutucuğun kırmızıya boyanmasının istendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Verilen soruların metne göre cevaplandırılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Verilen hayvan görselleri ile yedikleri yiyeceklerin eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Verilen kelimelerin zıt anlamlılarıyla eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen paragrafın okunması ve bu paragrafa göre verilen ördek, civciv görsellerine ait konuşma baloncuklarının doldurulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.
- 7. Etkinlik:** Öğrencilerden kendilerini ve aile bireylerini anlatan bir yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
- 8. Etkinlik:** Resimde verilen ördeğin özelliklerinin yazılmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ alanı ile sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.

Konu 4: Palyaço

Atila Çakıroğlu'na ait olan bu şiir dinleme metni olarak karşımıza çıkmaktadır. Palyaçonun tanımının yapıldığı, mesleğin tanıtımının yapıldığı konu edilmektedir. Üzgün ya da yalnız olsa da herkesi güldürdüğü mesajını iletmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Öğrencilerden verilen resmi istedikleri renklere boyamalarının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.

Tema sonunda yer alan “Öz Değerlendirme (Konuşma)” bölümünde öğrencinin kendi konuşma becerisini ve tema ile ilgili ne hissettiği, ne gibi bilgiler edindiği konusunda değerlendirme yapması istendiğinden içsel zekâ alanı görülmektedir.

Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X					
2	X		X					
3	X		X					
4			X				X	

Tabloya bakıldığında; altıncı temada yer alan birinci, ikinci ve üçüncü konuların etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı olmak üzere sadece iki zekâ alanı görülmektedir. Son konuda ise görsel-uzamsal zekâ ile içsel zekâ alanına yönelik etkinliklere yer verilmektedir.

7. Tema: Değerlerimiz (sf: 47-66)

Temaya başlamadan önce temanın ilgi çekip çekmediği ve nedeninin sorulduğu, bu şekilde öğrenilecek konular hakkında öngöründe bulunma açısından bu bölümde, diğer öğrenci çalışma kitaplarında bulunan “Neler Öğreneceğim?” başlıklı bölümde olduğu gibi, içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.

Konu 1: Nasrettin Hoca Şenlikleri

www.kultur.gov.tr adresinden düzenlenen bu metinde, Nasrettin Hoca’yı ve Türk kültürünü tanıtmak amacıyla 5-10 Temmuz tarihleri arasında düzenlenen şenlikler hakkında bilgi verilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bazı harfleri silik olarak verilen kelimeleri bulma ve bu kelimelerle ilgili iki cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Dinlenen metinden Nasrettin Hoca ile ilgili hangi bilgilerin edinildiğini ve bu bilgilerin verilen şekil içerisine yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Öğrencilerden verilen resmi istedikleri renklere boyamalarının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.

4. **Etkinlik:** Verilen soruların metne göre yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Labirent şeklinde verilen kelimeleri takip ederek gizli sorunun bulunması, sorunun yazılması ve yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Görsel içinde verilen Nasrettin Hoca'nın eksik bırakılan fıkrasının tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanının görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklendiği görülmektedir.

Konu 2: Çağrı

Ali Akbaş'a ait olan bu şiirde 23Nisan coşkusu konu edilmektedir. Şiirde, Türkiye'nin dört bir yanından çocuklarının sevgiyle bir araya gelerek bu günü neşe içinde kutlamaları, bayram etmelerinden bahsedilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Renkli baloncuklar içinde verilen bilmecelerin yanıtlarının bulunması ve altlarına yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Verilen kelimeleri uygun görsellerle eşleştirilmesi ve bu kelimeleri kullanarak cümleler kurulması istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Görselin etrafında verilen heceleri birleştirerek kelimeler oluşturma, bulunan kelimelerle cümle kurma ve tüm bunlar sonunda ulaşılan mesajın uygun yere yazılmasının beklendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanına seslenmektedir.
4. **Etkinlik:** Öğrencilerden bildikleri bayram isimlerinin yazmalarının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Öğrencilerin kendilerini tanıtabilmeleri için yazılan sorulara cevap vermelerinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı yer almakta ve görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
6. **Etkinlik:** Dünya çocuklarının da bulunduğu bir 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı resmi yapılmasının istendiği bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir.

7. **Etkinlik:** Verilen fotoğrafların altına fotoğrafların kime ait olduklarının yazılmasının ve fotoğraflarla ilgili cümleler kurulmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Öğrencilere unutamadıkları bir bayram anılarını yazarak paylaşımlarının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Farklı ülkelerde bulunan çocukları 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamalarına çağırmak için verilen görsel içine bir davetiye yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 3: Bizim Aile

Elektrik kesilmesi sonucunda, eski zamanlarda olduğu gibi, insanların birbirleriyle iletişime geçtiklerinden ve hoş sohbet etmelerinden bahsedilen bu metnin yazarlığını Bülent Ata üstlenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen resim ve kelimelerden yararlanarak bir hikâye yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Verilen soruların metne göre yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Şekillerin içine gizlenmiş kelimelerin bulunarak altlarına yazılması ve bu kelimelerle ilgili cümlelerin yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel uzamsal zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Görselleri verilen araç-gereçlerle ailelerinde en çok kimin zaman geçirdiğinin görsellerin altında verilen yerlere yazılması ve aile bireylerini bu konu hakkında söyleyecekleri cümleleri yazmalarının beklendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanına seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Verilen paragrafın okunması ve soruların yanıtlandırılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Öğrencilerden bir gün içinde yaptıklarını anlatan bir yazı yazmalarını ve yazılarında verilen kelimelerin kullanılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

- 7. Etkinlik:** Bir çocuk görseli etrafında verilen konuşma kutucuklarının öğrencilerin kendi duygularına göre doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

Konu 4: İki Arkadaş

Ünver Oral'ın şiirinin dinleme metni olarak ele alındığı bu metinde, Karagöz ve Hacivat'ın arkadaşlıklarından bahsedilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen hecelerden anlamlı kelimeler ve cümleler oluşturulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Hacivat ve Karagöz'ün gittikleri bayram ziyaretinde neler konuşmuş olabileceklerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Tema sonunda yer alan “Öz Değerlendirme (Okuma)” bölümünde öğrencinin kendi okuma becerisini ve tema ile ilgili ne hissettiği, ne gibi bilgiler edindiği konusunda değerlendirme yapması istendiğinden içsel zekâ alanı görülmektedir.

Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X					
2	X		X					
3	X		X					
4	X		X				X	

Yukarıda verilen tabloya bakıldığında; yedinci temada yer alan tüm konularda sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanlarına yönelik etkinliklerin olduğu görülmektedir. Sadece temanın son konusunda bu iki zekâ alanına ek olarak içsel zekâ alanına da seslenilmektedir.

8. Tema: Oyun ve Spor (sf: 67-84)

Temaya başlamadan önce temanın ilgi çekip çekmediği ve nedeninin sorulduğu, bu şekilde öğrenilecek konular hakkında öngöründe bulunma açısından bu bölümde, diğer öğrenci çalışma kitaplarında bulunan “Neler Öğreneceğim?” başlıklı bölümde olduğu gibi, içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.

Konu 1: Körebe

Demirhan Kadioğlu tarafından hazırlanan bu metinde, körebe oyununun nasıl oynandığı ve kurallarının hayvan karakterler kullanılarak anlatılmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen hayvan görsellerinden metinde adı geçenlerin altlarındaki kutucuğun maviye, geçmeyenlerin altlarındaki kutucuğun kırmızıya boyanmasının istendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Verilen soruların metne göre yanıtlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** : Labirent şeklinde verilen kelimeleri takip ederek gizli mesajın bulunmasının ve yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Verilen hayvan görselleri ile yedikleri yiyeceklerin eşleştirilmesinin ve öğrencilerin kendilerinin hangi yiyeceği sevdiklerinin nedeniyle açıklanmasının istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ alanı ile sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Hikâyede geçen sincabın kirpinin dikenlerine karşı bulduğu çözümlü yolunu beğenip beğenmedikleri ve nedeninin açıklanması ile farklı bir çözümlü yolu bulmalarının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Metinde geçen hayvanlardan en çok hangisini sevdiklerini ve sendikleri hayvanın özelliklerinin yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 7. Etkinlik:** Verilen metnin okunması, ardından boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlarının konulması ve hikâyeye uygun bir son yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

Konu 2: Çocuk ve Oyun

İsmail Uyaroğlu'na ait olan bu şiirde, çocukların sevdiği sebze ve meyvelerle oyunların birleştirildiği bu şiirde, çocuk için en iyi besinin oyun olduğu vurgulanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Bulmacada gizlenen kelimeleri bulma, bulunan kelimeleri yuvarlak içine alma ve bulunan kelimelerle cümle oluşturmanın beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Verilen soruların metnin görsellerine göre yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Verilen soruların şiire göre yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Labirent şeklinde verilen kelimeleri takip ederek gizli mesajın bulunmasının ve yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Öğrencilerden kendilerini tanıtmaları için verilen formdaki soruları yanıtlandırmaları beklenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve içsel zekâ yer almakta, bu iki zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
6. **Etkinlik:** Verilen metnin okunmasının ve metne ait soruların cevaplandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Öğrencilerden arkadaşlarını tablo halinde verilen “Konuşmamı Değerlendir!” formunu doldurmalarının beklendiği bu etkinlikte, kişilerarası zekâ alanı bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Öğrencilerden hayalleri ile ilgili duyguları yazarak paylaşmalarının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve içsel zekâ yer almakta, bu iki zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 3: Futbolcu Fil

Aziz Sivaslıoğlu'nun kaleme aldığı bu hikayede, Tavşanspor ile Tilkispor arasında geçen futbol maçını ve maç sonunda kazanan takımı tebrik etme vurgulanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen boşlukları dinlenen metne göre doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
2. **Etkinlik:** Verilen soruların metne göre cevaplandırılmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ alanına seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** Görsellerin incelenmesi ve altlarına görsellere uygun ifadelerin yazılması, buna ek olarak kelimelerle ilgili cümleler kurulmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Verilen görsellerin hangi spor dalına ait olduklarının eşleştirilmesi ve öğrencilerin en çok hangisini neden çok sevdiklerini yazarak anlatmaları istendiğinden bu etkinlik görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanlarına seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Sporcu olmak isteyen hayvanların resimlerinin spor dallarıyla eşleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Okulda düzenlenecek olan bir spor etkinliği için öğrencilerin sevdikleri bir sporcuya davetiye yazmalarının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanına seslenmekte ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
7. **Etkinlik:** Verilen hecelerden kelimeler oluşturma ve oluşturulan kelimelerin cümle içinde kullanılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 4: Kitap Sevgisi

Sacide Çatalbaş tarafından yazılan bu kısa dinleme metninde, kitap okumayı seven Ali ve arkadaşlarının oynayacak bir oyun bulamayıp kitap okumaya karar vermeleri, okuduktan sonra birbirlerine anlatmaları, bunun üzerine bu etkinliği sürekli hale getirmeye karar vermeleri anlatılmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Görseller şeklinde verilen hikâye haritasının dinlenen metne göre tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Öğrencilerden sevdikleri bir kitapla ilgili bilgileri yazmalarının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.

Tema sonunda yer alan “Öz Değerlendirme (Yazma)” bölümünde öğrencinin kendi yazma becerisini ve tema ile ilgili ne hissettiği, ne gibi bilgiler edindiği konusunda değerlendirme yapması istendiğinden içsel zekâ alanı görülmektedir.

Tablo 4.5.1: 1. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X					
2	X		X			X	X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Yukarıda verilen tablodan yola çıkarak bu temanın birinci ve üçüncü konularında sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına; ikinci konunun etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanlarına; son konuda ise sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına yer verildiği görülmektedir.

4.5.2. İkinci Sınıf Türkçe Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları

İkinci sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabında toplamda sekiz tema bulunmaktadır. Her bir temanın içinde dört adet metin vardır. Öğrenci çalışma kitabında yer alan toplam 249 etkinlik yer almaktadır. Tema tema analiz yapılarak her temanın sonunda, o temadaki etkinliklerde yer verilen zekâ alanlarına dair tablo bulunmaktadır.

1. Tema: Birey ve Toplum (sf:10-29)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Benim Güzel Okulum

Mehmet Ceyhan'ın bu şiirinde, bir çocuğun okul özlemi konu edilmektedir. Şiirden yola çıkılarak şiirde bahsedilen okul ile öğrencilerin kendi okullarının görsellerinin karşılaştırılması, öğrencilerden hayallerindeki okulu anlatmaları, anlamı bilinmeyen kelime ya da kelime gruplarıyla çalışma gibi etkinliklere öğrenciler hedeflenen davranışlara ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** “Okul” denilince akla gelen ilk kelimelerin verilen balonların içine yazılması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Etkinlikte verilen kelime ve kelime grubunun anlamlarının yanlarında verilen kutulara yazılması beklenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenilmektedir.
- 3. Etkinlik:** “Çünkü” ve “için” kelimelerinin uygun boşluklara yazılarak cümlelerin tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Okunan şiirin görselleriyle öğrencilerin kendi okullarının karşılaştırılmasının ve karşılaştırma sonucunda benzer ile farklı yönlerinin bırakılan kutucuklara yazılması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
- 5. Etkinlik:** Bu etkinlikte, bırakılan kutu içerisine öğrencilerden hayallerindeki okulu anlatan bir yazı yazmaları istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
- 6. Etkinlik:** Etrafı meyve görselleriyle süslenen kutucuğun içine öğretmen tarafından okunan metnin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
- 7. Etkinlik:** Bu etkinlikte örnekten yola çıkılarak verilen harflerle başlayan kelimeler yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.

Konu 2: Yaramaz Pırpır

Ana kahramanı ışıklı bir trafik cihazı olan bu öyküde, canı sıkıldığında trafik kurallarına uymayarak ışıklarını sırasını takip etmeden yakan Pırpır'ın trafiği nasıl

kariştırdığı ve insanları ne kadar zor durumda bıraktığı konu edilmektedir. Öykünün yazarlığını Aytül Akal üstlenmektedir. Öğrencilerin hedeflenen davranışlara ulaşması için metinden alınan cümlelerin oluş sırasına göre sıralanması, taşıtları sınıflandırma, araçlarla tekerleklerini eşleştirme, trafik işaret levhalarının adlarının yazılması, noktalama işaretleri ve yazım kuralları vb. etkinlikler hazırlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen görsellerin hatırlattıklarının yazılmasının istendiğı bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Karişık olarak verilen cümleleri metne göre numaralandırarak sıralanması ve numaralı yerlere sıralanan cümlelerin ilk harflerini tren görselinde boş bırakılan yerlere yazılmasının beklendiğı bu etkinlik görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** Verilen resmin incelenmesinin ve resimdeki taşıtların isimlerinin uygun başlığın altına yazılmasının istendiğı bu etkinlikte de görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Görsellerde verilen taşıtlar ile tekerleklerinin eşleştirilmesi ve taşıtları en hızlısından en yavaşına doğıru sıralanmasının beklendiğı bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bir arada bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, boş bırakılan kutunun içine metnin konusunun yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
6. **Etkinlik:** Levhalardaki kelimeleri zıt anlamlarını yol çizgilerinden bularak karşılarına yazılmasının istendiğı bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ve sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Etkinlikte şekli verilen trafik işaret ve levhalarının isimlerinin yazılmasının ve adı verilen trafik işaretlerinin şekillerinin boş levhaların içine çizilmesinin istendiğı bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Paragrafta yanlış yazılan kelimelerin bulunması ve verilen tabloya doğıru şekillerinin yazılmasının istendiğı bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.

9. Etkinlik: Noktalama işaretlerinin kendilerini tanıttığı görsellerin verildiği bu etkinlikte, verilen paragrafta boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretinin yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bir arada bulunmaktadır.

10. Etkinlik: Okunan metnin son bölümünün verildiği ve bu bölümün devam ettirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Üç Kelebek

Bir halk masalı olan bu metinde üç kelebeğin yaşadıkları tüm zorluklara rağmen birbirlerinden ayrılmamaları ve arkadaşlıklarını her şeyin üstünde tuttıkları iletisi verilmektedir. Metnin etkinliklerinde bakıldığında metinde anlatılan olaylarla görsellerin eşleştirilmesi, hikâye haritası tamamlama, başlık önerileri bulma, eş anlamlı kelimelerle çalışma vb. konuların çalışıldığı görülmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Görselleri verilen kelimelerin kutucuklara yazılmasının ve bu kelimelerle cümle kurulmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Kutularda verilen soruların metne göre yanıtlanmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Verilen resimlerin incelenerek metinde anlatılanlarla ilgili olanlarının işaretlenmesinin beklendiği bu etkinlikte de görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Kelebek şeklinde verilen hikâye haritasının tamamlanmasının ve metne iki farklı başlık bulunmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bir arada bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Görseldeki kelebeğin konuşmasıyla yönergesi verilen bu etkinlikte zor durumda kalan kelebeği lalenin kabul etmesi için üç neden yazılması

istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

6. **Etkinlik:** Okunan metinde geçen bazı varlıkların benzer özelliklerinin bulunarak bulutların üzerine yazılması istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Metinde geçen kırmızı ve sarı kelebeklerin lalenin teklifini kabul edildiğinde olayların nasıl gelişeceğini boşluğa yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
8. **Etkinlik:** Çiçek görselleri içinde verilen eş anlamlı sözcüklerin yapraklarının aynı renge boyanmasının istendiği bu etkinlikte de görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
9. **Etkinlik:** Pembe tırtılda verilen hecelerden oluşturulan kelimelerin yeşil tırtılın üzerine yazılması ve oluşturulan bu kelimelerin birer cümlede kullanılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ varlığını hissettirmektedir.
10. **Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen afişlerin incelenerek, kitap yardımı için afiş hazırlanmasının beklendiğinden görsel-uzamsal zekâ ve sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. “Çalışmamı Değerlendiriyorum” bölümünde ise öğrencilerin kendi performanslarının değerlendirilmesi beklendiğinden içsel zekâ alanı görülmektedir.

Konu 4: Sevdiklerim

Süreyya Berfe'nin şiiri olan bu dinleme metninde, insanların anne bakışı, okula gitme, bahar mevsimi gibi sevdikleri şeyler konu edilmektedir. Öğrenciler için hedeflenen davranışların kazandırılabilmesi adına dinlenen metne göre soru yazıp yanıtlanması, zıt anlamlı kelimelerle çalışma, görsel inceleme, şiirin ana duygusunu belirleme, şiire bir bölüm eklemem gibi etkinlikler bulunmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Dinlenen metinle ilgili iki soru ve bu soruların yanıtlarının bırakılan boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.

2. **Etkinlik:** Kalemlerin yanındaki kelimelerin zıt anlamlılarının verilen şekillerden bulunarak boyanmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ve sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Resmin incelenerek dinlenen şiirde geçen varlıkların bulunması ve kutucuğa yazılmasının istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Dinlenen şiirin ana duygusunun boş bırakılan kutuya yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Kutucuklar içinde verilen cümlelerdeki boşlukları şiirden farklı olarak doldurulmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. Ayrıca bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
6. **Etkinlik:** Çerçeve içinde satırların verildiği bu etkinlikte şiire bir bölümün de öğrenciler tarafından eklenmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 1. Temada Bulunan Zekâ Alanları

Konu	Sözel-Dilsel	Matematiksel-Mantıksal	Görsel-Uzamsal	Müziksel-Ritmiksel	Bedensel-Kinestetik	Kişilerarası	İçsel	Doğasal
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde ilk temada yer alan konularında yer alan tüm etkinliklerin sekiz zekâ alanından sadece sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına seslendiği görülmektedir.

2. Tema: Atatürk (sf: 34-52)

“Neler Öğreneceğim?” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Atatürk'ün Hayatı

Enver Behnan Şapolyo tarafından kaleme alınan bu metinde Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı konu edilmektedir. Atatürk'ün okul hayatı, yurdu için yaptığı yenilikler ve ulusun özgürlüğü için yaptıkları vurgulanmaktadır. Etkinliklere bakıldığında, metin ile ilgili 5N1K sorular, anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, Atatürk ile ilgili bulmaca, eş anlamlı kelimelerle çalışma gibi konulara değinildiği görülmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Kapı görsellerinin önündeki soruları yanıtlayarak kapıları açan anahtarların bulunmasını ve kapı numaralarının altlarındaki boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** 5N1K sorularının metne göre yanıtlanarak yanıtların boş bırakılan alana yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Atatürk'ün nüfus cüzdanının görselinin verildiği bu etkinlikte boş bırakılan alanların doldurulması istendiğinden sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ seslenilmektedir.
- 4. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen bulmacaların resimlerden yararlanılarak doldurulması beklendiğinden hem görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâyâ seslenilmektedir.
- 5. Etkinlik:** Atatürk ile ilgili verilen fotoğrafları, Atatürk'ün hayatı göz önünde bulundurularak, oluş sırasına göre numaralandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 6. Etkinlik:** Tablo şeklinde bazı kelimelerin verildiği ve bu kelimelerin sözlükteki sırasına göre örnekteki gibi numaralandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ değinilmiştir.
- 7. Etkinlik:** Kutu içinde verilen kelimelerin karşılıklarına eş anlamlılarının yazılması ve kutulara gelen harflerle şifrenin çözülmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.

8. **Etkinlik:** Verilen cümlelerin okunarak boşluklara uygun noktalama işaretlerinin yerleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, Atatürk'ün hayatta olduğunu düşünerek ona, içinde boş satırların yer aldığı bir sayfaya bir mektup yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 2: Atatürk Doktor Getirmişti

Atatürk ile ilgili bir anısını kaleme alan Mary Howard Gillespie Crichell, Atatürk'ün çocuk sevgisini paylaşmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk'ün çocuklarla nasıl arkadaş olduğu, onlarla nasıl oynadığından bahsedilen bu metni etkinliklerine bakıldığında farklı başlık önerileri getirme, tekil-çoğul isimlerle çalışma, kesme işareti ve bazı ekler ile ilgili çalışma gibi konulara değinildiği görülmektedir.

Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Dinlenen metne göre sorular hazırlanması, hazırlanan soruların bırakılan boş kutucuklara yazılması ve ardından sınıf arkadaşlarına yöneltilmesi beklendiğinden bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır. Bu zekâ alanları görsel-uzamsal zekâ alanıyla da desteklenmektedir.
2. **Etkinlik:** Anlamı bilinmeyen kelimelerin kutulara yazılması, bu kelimelerin tahmin edilen anlamlarının da karşılıklarına yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
3. **Etkinlik:** Resimlerde anlatılan duyguların belirlenerek metinde bu duyguların geçtiği cümlelerin bulunarak boşluğa yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Dinlenen metin ile ilgili cümlelerin verildiği bu etkinlikte, cümlelerin doğru ya da yanlış olarak belirlenmesi ve ilgili kutucuğa yazılması beklendiği için sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.

5. **Etkinlik:** Metin için farklı başlık önerilerinin bırakılan kutucukların içine yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâya rastlanılmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
6. **Etkinlik:** Verilen örnekten yola çıkarak noktalı yerlere uygun kelimelerin yazılıp resim olarak çizilmesinin istendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Resimlerle anlatılmak istenen kelimelerin verildiği bu etkinlikte, kelimelerin anlamlarına uygun olarak cümle içinde kullanılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ve sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Kutularda verilen kesme işaretleri ve eklerin cümlelerdeki uygun boşluklara yazılması istendiğinden bu etkinlikte sözel-dilsel zekâya seslenilmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Atatürk

Atatürk başlıklı bu şiirde, Atatürk ve ulusumuz için yaptıkları konu edilmektedir. Şairliğini İsmail Hakkı Talas'ın üstlendiği bu şiirin etkinliklerine bakıldığında; gizlenen kelimeleri bulma, soru-cevap, eş anlamlı kelimelerle çalışma vb. konulara değinildiği görülmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Çiçeklerin yapraklarında verilen bazı harflerde gizlenen kelimelerin bulunması ve çiçekleri altlarındaki boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Şiirdeki çocuğun babasına sorduğu sorunun cevabının yazılmasının ve şiirdeki çocuğun yerinde olunsaydı hangi soruyu soracaklarının sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Atatürk'ün fotoğrafından yola çıkılarak aklında geçebilecekleri verilen düşünce balonuna yazılmasının istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

4. **Etkinlik:** Kutu içerisinde verilen boşlukların şiire göre doldurulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Eş anlamlı kelimelerin şiirden bulunarak bırakılan balonlara yazılması, bu kelimelerin eş anlamlılarının da bulunarak diğer balonlara yazılması ve bulunan yeni kelimelerle birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen fotoğrafların incelenmesi ve fotoğraflarla ilgili düşüncelerin yazılmasının istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Verilen metindeki satır sonuna sığmayan kelimelerin yazılışlarına dikkat edilmesinin ve nedenlerinin arkadaşlarla tartışılmasının, buradan yola çıkarak kutu içinde verilen kelimeleri de örnekteki gibi yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
8. **Etkinlik:** Anıtkabir'e gidildiği düşünülerek ziyaret defterine neler yazılabileceğinin sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile de desteklenmektedir.

Konu 4: Atatürk'ün Çocukluğu

Metnin başlığından da anlaşılacağı gibi, Mustafa Kemal Atatürk'ün okula nasıl başladığı, çocukken neler yaptığı, hangi oyunları oynadığı, neden dayısının yanına yerleştikleri vb. konuların aktarıldığı bu metin dinleme metni olarak ele alınmıştır. Yazarlığını ise Hacı Angı üstelenmiştir. Dinleme metninin etkinliklerine bakıldığında ise; dinlenen metne göre yarım bırakılan cümleleri tamamlama, 5N1K sorularını yanıtlandırma, verilen şemaya Atatürk'ün özelliklerinin yazılması, Atatürk'ün çocuklarla ilgili söyledikleri sözlerin yazılması vb. gibi konulara değinildiği görülmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Parmaklarda yazılan kelimelerin dikkatle incelenmesi, anlatılmak istenen anahtar kelimelerin bulunarak ellerin üzerine yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Cümlelerdeki boşlukları uygun kelimeler ile doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyı rastlanılmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

3. **Etkinlik:** Bırakılan boşluklara dinlenen metinle ilgili 5N1K sorularının yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
4. **Etkinlik:** Dinlenen metinde Atatürk'ün hangi özelliklerinden bahsedildiğinin sorulduğu ve yanıtların şema üzerinde bırakılan kutulara yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Sayfa görsellerinin içine Atatürk'ün çocukluğunda yaşadığı olayların sırasıyla yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Bırakılan kutucukların içine Atatürk'ün çocuklarla ilgili sözlerin bulunup yazılmasının ve daha sonra arkadaşlarla paylaşılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır. Bu zekâ alanları görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 2. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X			X	X	
3	X		X					
4	X		X			X	X	

Yukarıdaki tabloya bakıldığında ikinci temanın ilk konusunda Çoklu Zekâ Kuramı'nda yer alan sekiz zekâ alanından sadece sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına; üçüncü konusunda sadece sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına ve ikinci ile dördüncü konularda ise sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ, içsel zekâ alanlarına değinildiği görülmektedir.

3. Tema: Üretim, Tüketim ve Verimlilik (sf: 57-79)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Ekmek

Ekmek ürününün elde edilme safhalarının anlatıldığı bu şiirin şairliğini Hasan Ali Yücel üstlenmektedir. Öğrencilere hedeflenen davranışların kazandırılması bakımından kelime çalışmaları, ekmek üretim aşamasındaki meslek gruplarının tanıtılması, zıt anlamlı ve eş sesli kelimelerle çalışma, hikâye tamamlama gibi etkinliklere yer verilmiştir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte, harfleri karışık olarak verilen kelimelerin doğrusunun bulunarak dairelere yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Ekmeğin üretim aşamasının anlatıldığı resimlerin sıralanmasının istenildiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Bazı mesleklere ait görsellerin verildiği bu etkinlikte, buğdayın ekmek olarak sofraya ulaşmasında katkısı olan mesleklerin işaretlenmesinin istenildiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Şiirde geçen bazı dizelerin karışık halde verildiği bu etkinlikte, karışık dizelerin oluş sırasına göre sıralanması ve sıralanan bu dizelerin karşısındaki harfleri dizelerin sıra numarasıyla aynı numaradaki çuvala yazılarak şifrenin bulunması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Şiirden öğrenilenlerle verilen cümlelerin tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 6. Etkinlik:** Buğday başaklarına yazılmış kelimelerin zıt anlamlılarının karşılarından bularak işaretlenmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 7. Etkinlik:** Eş sesli kelimelerin görsellerle anlatıldığı bu etkinlikte, kelimelerin görsellerindeki anlamlarına uygun olarak kutucuktaki boş yerlere cümleler

yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

8. **Etkinlik:** Verilen hikâyenin tamamlanmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ seslenmekte ve görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
9. **Etkinlik:** Çeşitli tarım araç ve gereçlerinin görsellerinin verildiği ve bunların isimlerini ekmeklerden bularak altlarına yazılmasının, daha sonra araç-gereçlerin isimlerinin birer cümlede kullanılmasının beklendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bir arada bulunmaktadır.

Konu 2: Ayça Mutfakta

Ülkü Duysak tarafından yazılan bu metinde, bilinçli tüketici nasıl olunur konusu işlenmektedir. Konunun etkinlikleri incelendiğinde; anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, sıfatlar ile ilgili çalışma, yetiştirilen ile üretilen besinlerin arasındaki fark, besinlerle o besinlerde üretilen salça, reçel gibi görsellerin eşleştirilmesi, yazım yanlışlarının düzeltilmesi vb. konulara değinildiği görülmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Bilmecelerin yanıtlarının altlarındaki kutucuklara yazılmasının ve yanıtların örnekteki gibi görselleriyle eşleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bir arada bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Verilen kelimelerin anlamlarını tahmin edilerek bırakılan kutucuklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
3. **Etkinlik:** Bezelyelerin üzerinde bazı besinler ve bu besinlerin özelliklerinin verildiği bu etkinlikte, besinlerle özelliklerinin oklarla eşleştirilmesi ve verilen örnekteki gibi eşleştirilen kelimelerle birer cümle kurulması istendiğinden sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ rastlanılmaktadır.
4. **Etkinlik:** Resimlerdeki ürünlerin isimlerinin yanlarında verilen kutucuklara yazılmasının ve ismi yazılan ürünlerin yetiştirilenler ile üretilenler başlıklarının altında sınıflandırılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Rafta verilen ürünlerin hangi besinlerden yapıldıklarını altlarındaki tabaklardan bularak besinlerin isimlerini uygun ürünlerinin altındaki

boşluklara yazılması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, cümlelerde yanlış yazılan kelimeleri bulup altlarına doğrularının yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
7. **Etkinlik:** Kutucuklara verilen harflerle başlayan birer meyve ya da sebze isminin yazılmasının istendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Bebek Takımı

Kamil Su tarafından yazılan bu hikâyede, tutumlu bir halanın evde bulunan ve artık kullanılmayan eşyalarla yeniden kullanılabilir eşyalar oluşturması konusu işlenmektedir. Metnin etkinliklerine bakıldığında ise cümle tamamlama, hayvanlarla onlardan elde edilen ürünlerin eşleştirilmesi, metinden çıkarılan ileti, hece çalışmaları, giysi görselleriyle isimlerinin eşleştirilmesi vb. gibi çalışmalarla öğrencilerin hedeflenen davranışlara ulaştırılması amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen bilmecelerin yanıtlarının bulunarak altlarına yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
2. **Etkinlik:** Eksik bırakılmış cümlelerin okunan metne göre tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
3. **Etkinlik:** Görsellerde çeşitli hayvanlar ve bunlardan yararlanılarak elde edilen ürünlerin verildiği bu etkinlikte, görsellerin altlarına isimlerinin yazılması ile isimleri bulunan hayvanları ve ürünlerin oklarla eşleştirilmesi istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

- 4. Etkinlik:** Okunan metninden çıkarılan dersin, kutu içinde verilen cümlelerden birisinin seçilmesi istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Eksik bırakılmış cümlelerin, görsellerden de yararlanılarak, uygun kelimelerle tamamlamasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen bebeğin düğmelerindeki eş anlamlı kelimeleri örnekteki gibi eşleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 7. Etkinlik:** Sarı sayfa görsellerinin içinde verilen hecelerle başlayan kelimelerin yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır. Bu zeka alanı görsel-uzamsal zeka alanıyla desteklenmektedir.
- 8. Etkinlik:** Çeşitli giysileri resimlerinin verildiği bu etkinlikte, giysileri isimlerinin askılardan bulunarak altlarındaki boşluklara yazılması ve cümlelerdeki boşlukların askıdaki uygun kelimelerle tamamlanması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. “Konuşmamı Değerlendiriyorum” bölümünde ise, öğrencilerin kendi konuşmalarını kendilerinin değerlendirmesi beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.
- 9. Etkinlik:** Öğrencilerden bir ürün ürettiklerini düşünmelerini ve ürettikleri bu ürünü nasıl pazarlayacaklarını verilen boşluğa yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 10. Etkinlik:** Bırakılan boşluğa öğrencilerin ürettikleri ürünler için bir sembol çizilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 11. Etkinlik:** İsimleri verilen meslekleri, bu mesleklerde kullanılan malzemelerin görselleriyle eşleştirilmesi istenen bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 12. Etkinlik:** Bu etkinlikte, ifadelerle anlatılan kelimeleri yay ayraçların içlerine yazılması, kelimelerin uygun kutucuklara yazarak bulmacanın tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.

Konu 4: Suya Düşen Su

Hafsa Fidan'ın bu öyküsü kitapta dinleme metni olarak ele alınmıştır. Bu metinde, su döngüsü ve suyu nasıl tasarruflu kullanmamız gerektiği konu edilmektedir. Metnin konusunu belirleme, cümle tamamlama, hikâye haritası doldurma gibi etkinliklerle öğrenciler hedeflenen davranışlara ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Su akan bir musluk görselinin verildiği bu etkinlikte anlatılmak istenilen kelimeler sorulduğundan sözel-dilsel zekâ ile görsel uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Verilen cümleleri doğru tamamlayan seçeneğin işaretlenmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Metinle ilgili resimlerin verildiği bu etkinlikte, resimlerin metne göre sıralanması ve resimlerde anlatılanları yanlarındaki boşluklara yazılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Etkinlikte verilen kelimelerdeki harfleri kullanarak yeni kelimeler üretilmesi ve üretilen bu kelimelerin her kutucuğa bir harf gelecek şekilde yazılması beklendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Bulut görselleri içinde verilen hikâye haritasının tamamlanmasının beklendiği ve metne iki farklı başlık önerisinin istendiği bu etkinlikte de görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Bırakılan boşluğa metnin konusunun yazılması istenen bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 7. Etkinlik:** Verilen eksik bırakılmış cümlelerin tamamlanmasının ve cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretlerinin konulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
- 8. Etkinlik:** Bazı yazım yanlışlarına sahip cümlelerin verildiği bu etkinlikte, cümlelerde bulunan yanlışların düzeltilerek yeniden yazılmasının beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Etkinlikte yer alan sözel-dilsel zekâ alanı, görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

9. Etkinlik: Öğrencilerin yaptıkları araştırmaların konularını, amaçlarının, gözlemlerini ve buldukları sonuçların verilen kutu içine yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanına seslenmektedir. Etkinlikte yer alan sözel-dilsel zekâ alanı, görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

“**Ürün Dosyamda Neler Var?**” isimli bölümde öğrencilerden ürün dosyalarına koymaya karar verdikleri çalışma ile ilgili verilen tablonun doldurulması beklenmektedir. Bu bölüm içsel zekâ alanına seslenmektedir.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise biten tema ile ilgili verilen soruların yanıtlandırılmasının beklendiğinden içsel zekâ alanı bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 3. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	

Üçüncü temada yer alan konularda ele alınan etkinlikler ışığında yukarıdaki tabloya bakıldığında birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü konuların etkinliklerinin kuramda bulunan sekiz zekâ alanından sadece sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına seslendiği görülmektedir.

4. Tema: Oyun Ve Spor (sf: 84-112)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Tavşan İle Kaplumbağa

La Fontaine'nin en bilinen masallarından biri olan bu masalda kaplumbağanın azmi ve gayreti ile tavşanın yersiz kendine güveni konu edilmektedir. Metnin etkinlikleri incelendiğinde kelime bilgisi çalışmaları, paragraf yazma çalışması, resimleri verilen hayvanların çıkardıkları seslerle eşleştirme, bulmaca, cümle kurma ve farkı sporları tanıtmaya etkinliklerine yer verildiği görülmektedir.

Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, gergedan görsellerinin üzerinde yazılan kelimelerle ilişkili olan kelimelerin işaretlenmesi istenmektedir. Bu bağlamda etkinliğin birinci bölümü sözel-dilsel zekâ alanına seslenmekte ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise işaretlenen kelimelerin içinde geçtiği bir paragraf yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Metnin haritasının tablo şeklinde verildiği bu etkinlikte, tablonun öğrenci tahminlerine göre doldurulması istenmektedir. Eğer öğrencilerin tahminleri doğruysa gülen tavşan görselini, eğer tahminleri yanlışsa üzgün tavşan görselini işaretlemeleri beklenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Resimleri verilen varlıkların çıkardıkları seslerle eşleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Bir tavşan ve bir kaplumbağa görselinin konuşma balonlarının içinde verilen cümlelerin devam ettirilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ alanı ve sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Çözülmüş halde verilen bulmacanın yanıtlarına göre uygun sorular oluşturulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
6. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, boş olan levha görsellerinin içine önceki kelimenin zıt anlamlılarının yazılarak kaplumbağaya yolunu bulmasında yardımcı olunması beklenmektedir. Bu bağlamda ilk bölümde sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise levhalara yazılan kelimelerle cümle kurulması istendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Kutucuklar içinde verilen spor isimlerinden topla oynanmayan sporların belirlenerek işaretlenmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel

zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

- 8. Etkinlik:** Görselleri verilen sporların takım sporu ve bireysel spor olarak sınıflandırılmasının istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 9. Etkinlik:** Öğrencilerden oynadıkları bir oyun ya da katıldıkları bir yarışma ile ilgili anılarının yazılmasının beklendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ alanına seslenmekte ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 2: Kuyruklu Yıldız

Bestami Yazgan'a ait olan bu şiirde oyunlarla gökyüzünde bulunan cisimler arasında bağlantı kurulduğu görülmektedir. Verilen hece gruplarıyla kelime ya da kelime grupları oluşturma, şiirde geçen gökcisimlerinin isimlerinin yazılması, anlamı bilinmeyen kelimelerle ilgili çalışmalar, zıt anlamlı kelimeleri belirleme ve onlarla cümle oluşturma, paragrafta eksik bırakılan yerleri tamamlama ve görsellerden yola çıkarak alt yazı yazma çalışmalarının bulunduğu etkinliklerle öğrenciler ulaşmaları beklenen hedeflere ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen yıldızlardaki hecelerde kelime ve kelime grubu gizlenmiştir. Öğrencilerden heceleri birleştirerek gizlenen kelimeyi ve kelime grubunu bulmaları beklenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Okunan şiirde gökyüzündeki cisimlerin isimlerinin verilen yıldız görselinde boş bırakılan yere yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Üç bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, anlamı bilinmeyen kelimeleri görsel içinde verilen noktalı yerlere yazılması istenmektedir. Bu bağlamda etkinliğe bakıldığında sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, belirlen kelimelerin verilen görsel içine yerleştirilerek alfabetik sıraya koyulması beklendiğinden, yine, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır. Etkinliğin son bölümünde alfabetik sıraya konulan

kelimelerden baştan ikincisinin belirlenmesi ve verilen görsel içine yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.

4. **Etkinlik:** Kutular içinde verilen cümlelerde bulunan koyu renkli kelimelerin zıt anlamlılarının altlarına yazılması ve bu kelimeleri birer cümle içinde kullanılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Etkinlikte tüm parçaları yerleştirilmeyen bir yapboz verilmiştir. Cümleleri anlamlı şekilde tamamlayacak kelimeleri parçalardan bularak yapbozun tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Görsel içinde verilen “Kendimi Tanıyorum” isimli formun doldurulmasının beklendiği bu etkinlikte içsel zekâ, sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Çeşitli görseller ve görsellere ait alt yazıların verildiği bu etkinlikte, boş balonların içine resimlere uygun cümleler yazılması istendiğinden, görsel-dilsel zekâ alanı ile sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Verilen hikâyenin tamamlanmasının ve verilen görsel içine yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Verilen görsel içindeki akrostiş çalışmasının tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Oyuncakların Öyküsü

Eskiden oynanan oyuncaklarla günümüzdeki oyuncakların karşılaştırıldığı bu metnin yazarlığını Zuhal Özer üstlenmektedir. Metinde geçen olayın nedenini belirleme, anlamı bilinmeyen kelimelerle ilgili çalışma, metinde geçen cümleleri oluş sırasına göre sıralama, tekil-çoğul kelimeleri sınıflandırma, bireysel ve grup olarak oynanabilen oyunların gruplandırılması, yeni öğrenilen kelimelerle dörtlük oluşturma çalışmaları gibi etkinliklerle öğrenciler hedef davranışlara ulaştırılmaya

çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Görseller içinde bazı harfleri eksik olarak verilen kelimelerin tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Dinlenen metinle ilgili cümlelerin verildiği bu etkinlikte, cümlelerin dinleme metnindeki sıraya dizilmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Sonucu verilen olayın nedeninin yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Sözel-dilsel zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
4. **Etkinlik:** Yıldızların içinde verilen kelimelerin tersinden okunmasını ve kelimeleri kurallara uygu olarak yıldızlara yerleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Görselleri içinde verilen kelimeleri tekil ve çoğulluk durumlarına göre sınıflandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** Oyuncak olmadan bireysel ya da grup olarak hangi oyunların oynanabileceğinin sorulduğu ve tabloya yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Öğrencilerden tasarladıkları bir oyuncak için verilen görsel içine reklam yazısı yazmalarının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Metinden öğrenilen yeni kelimelerin içinde geçeceği bir dörtlük yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
9. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin birinci bölümünde, içinde bazı oyun isimleri ve spor dallarının saklı olduğu bir bulmaca verilmiştir. Bunların bulunarak farklı renklerle boyanmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır. Ekinliğin ikinci bölümünde ise, bulmacadan bulunan oyun ve spor isimlerini ilgili olan meyvenin içine yazılması beklendiğinden yine sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.

Konu 4: Jimnastikçi Jaguar

Sulhi Dölek tarafından yazılan bu dinleme metninde, jaguarın atletik yapısını fark etmesiyle ormandaki tüm hayvanların spor yapmasını sağlaması konu edilmektedir. Spor yapmanın yararlarından üç tanesinin yazılması, cümle tamamlama, hayvan görselleriyle metinde geçen özelliklerinin eşleştirilmesi, görselleri verilen hayvanların büyükten küçüğe doğru sıralanması, 5N1K sorularının yanıtlandırılması, verilen kelimeleri açıklamalarıyla eşleştirme, yazım kuralları gibi etkinliklerle öğrencileri hedeflenen davranışlara ulaştırılması amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Spor yapmanın faydalarının sorulduğu ve üç tanesinin verilen kutu içine yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanına seslenmektedir. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Eksik halde verilen cümleleri “jimnastikçi ve jaguar” kelimelerinden uygun olanıyla tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır. “Dinlememi Değerlendiriyorum” bölümünde ise öğrencilerden kendi dinlemeleri değerlendirmelerini istediğinden içsel zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Görselleri verilen hayvanları metinde geçen özellikleriyle eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır. Bu zekâ alanı sözel-dilsel zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Dinlenen metinden seçilen cümlelerdeki boşlukların, verilen kelimelerden uygun olanlarıyla tamamlanmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 5. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, görselleri verilen hayvanlardan hangilerinin metinde geçtiğinin belirlenmesinin beklendiğinden görsel-uzamsal zekâ; ikinci bölümde ise görselleri verilen hayvanların büyükten küçüğe doğru sıralanarak isimlerinin yazılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları bulunmaktadır.

- 6. Etkinlik:** Dinlenen metne göre yanıtlandırılması istenen 5N1K soruların bulunduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
- 7. Etkinlik:** Görselleri verilen topların oynandıkları spor dallarıyla eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâ alanına seslenmektedir. Bu zekâ alanı sözel-dilsel zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 8. Etkinlik:** Metnin kahramanı olan jaguarın hayvanları spor yapmaya ikinci kez nasıl ikna edebileceğinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ ile desteklenmektedir.
- 9. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin birinci kısmında, sporla ilgili verilen kelimeleri açıklamalarıyla eşleştirilmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ; ikinci kısmında ise, eşleştirerek oluşturulan cümlelerin verilen kutucuklara yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 10. Etkinlik:** Bu etkinlikte, kelimelerin doğru yazılışlarını bularak kelimenin yanında bulunan topun boyanması istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 4. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Dördüncü temada yer alan konularda ele alınan etkinlikler ışığında yukarıdaki tabloya bakıldığında birinci, ikinci ve dördüncü konuların etkinliklerinin kuramda bulunan sekiz zekâ alanından sadece sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına seslendiği; üçüncü konunun etkinliklerinde ise sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanına yer verildiği görülmektedir.

5. Tema: Hayal Gücü (sf: 115-141)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Kalemin Dileği

Rıfki Kaymaz'ın yazarlığını üstlendiği bu metinde kalemin kullanıldığı yerler, çeşitleri ve nasıl kullanıldığı konusunun işlenmektedir. Bu metinde öğrencileri hedeflenen davranışlara ulaştırabilmek için kelime bilgisi çalışmaları, bağımsız yazı yazma, görsellerle o görsellere ait araçları eşleştirme, yapım ekleriyle ilgili çalışmalar, eksik cümleleri tamamlama vb. gibi etkinlikler kullanılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, not defteri görsellerinin içinde verilen kelimelerin incelenmesi ve bu kelimelerle anlatılmak istenen bularak noktalı yere yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır. İkinci bölümünde ise, ilk bölümde bulunan kelimeleri kullanarak bir yazı yazılması istenmektedir. Bu bağlamda etkinliğin bu bölümünde sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen farklı kalem görselleri verilerek bunlarla ilgili olan araçların görselleri ile kalemlerin görsellerinin eşleştirilmesi istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Kalemin geçmişteki ve bugünkü özelliklerinin tablodaki yerlerine yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Karışık olarak verilmiş kalem çeşitlerini bularak özelliklerinin kalem görseli içindeki yerlerine yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Karışık olarak verilen kelimeleri düzenleyerek anlamlı cümleler kurulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

6. **Etkinlik:** Kutucular içinde verilen eksik cümlelerin tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta, bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
7. **Etkinlik:** Verilen kelimelere uygun hecelerin eklenerek görselleri verilen kelimelerin bulunmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, öğrencilerden sevdikleri birine doğum günü hediyesi gönderdiklerini ve hediyein üzerindeki karta duygularını yazmalarını istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Bir arkadaşının doğum gününe gidecek olan Mert'e yolun tarif edilmesinin beklendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 2: Renkler Ülkesi

Renklerin üstünlüklerini sıraladığı bu metinde, kendi renklerini üstünlük sağlama arzularından dolayı kaybedip sonrasında renklerine nasıl kavuştuklarından bahsedilmektedir. Metnin yazarlığını Filiz Güner üstlenmektedir. Metinle ilgili anlamı bilinmeyen sözcüklerle çalışma, metne göre cevaplandırılması istenen 5N1K soruları, görsellerden yararlanarak mevsimleri tahmin etme, eksik bırakılan cümleleri tamamlama, çeşitli meyve ve sebze türleri tanıtıcı çalışmalar, hikâye tamamlama gibi etkinliklerle öğrencileri hedeflenen davranışlara ulaştırma amaçlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen kelimeleri anlamlarının sözlükten bulunarak karşılına yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir. “Okumamı Değerlendiriyorum” bölümünde ise öğrencilerden kendi okuma düzeylerini değerlendirmeleri beklendiğinden içsel zekâ alanı görülmektedir.
2. **Etkinlik:** Metnin konusunun tahmin edilmesi, tabloda uygun yere yazılması ve tahmin kontrol edildikten sonra eğer tahmin doğruysa gülen yüz, eğer tahmin yanlışsa üzgün yüz simgesinin işaretlenmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Verilen görsellerin incelenerek konuşan renklerin isimlerinin noktalı yere yazılması ve görsellerde boyanmamış yerlerin uygun renklerle

- boyanmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Metne göre yanıtlandırılması istenen 5N1K sorularının bulunduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
  5. **Etkinlik:** Çeşitli meyve ve sebze görsellerinin verildiği bu etkinlikte görsellerin boyanması ve altlarına isimlerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları bulunmaktadır.
  6. **Etkinlik:** Eksik halde verilen cümlelerin okunan metne göre tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ seslenilmektedir.
  7. **Etkinlik:** Görsel olarak verilen ve boş bırakılan yerlere Renk Sultan'ın özelliklerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
  8. **Etkinlik:** Görsellerle birlikte verilen cümlelerdeki altı çizili kelimelerin incelenmesi ve bu kelimelerin zıt anlamlılarının bulunarak cümlelerin tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
  9. **Etkinlik:** Etkinlikte verilen bulmacanın üzülmesi ve şifrenin bulunması beklenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
  10. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, renklere numara verilmiş ve kuşun üzerinde numaralarla belirtilen yerlerin o renklerle boyanması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ; ikinci bölümünde ise boyanan kuşa bakarak soruların yanıtlandırılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
  11. **Etkinlik:** Okunan metinden bir bölüme yer verilen bu etkinlikte, bölümün okunan metinden farklı olarak devam ettirilmesi istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
  12. **Etkinlik:** Değirmenin zerindeki karışık olarak verilen harflerle, değirmenin ortasında verilen harfin her kelimenin ortasında kullanılacak şekilde anlamlı kelimeler oluşturulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

“Neredeyim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Masal Ağacı

Farklı masallara ve masal karakterlerine sahip bir ağacın konu edildiği bu şiirin şairi Bestami Yazgan’dır. Şiir ile ilgili olarak; resimleri şiirde geçenleri işaretleme, anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, görsellerden yararlanarak görsellere ait duyguları yazma, masal kahramanları ile onlara ait eşyaları eşleştirme, uygun noktalama işaretlerini yerleştirme, özgün bir masal oluşturma gibi etkinlikler yardımıyla öğrencilere konu ile ilgili hedeflenen davranışlar kazandırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Etkinlikte verilen Çizmeli Kedi’nin ayak izlerinin takip edilerek anahtar kelimelere ulaşılması ve bulunan kelimelerle birer cümle kurulmasının beklendiğinden, sözel-dilsel zekâ aile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Verilen resimlerden metinle ilgili olanlarının işaretlenmesinin beklendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Yedi cücelere ait resimlerin verildiği, bu resimlerin incelenerek altlarına cücelerin isimlerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Çeşitli masal kahramanlarının ve eşyaların resimlerinin verildiği bu etkinlikte, masal kahramanı ile eşyasının eşleştirilmesi istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Okunan şiire göre verilen cümlelerin doğru mu yanlış mı olduğunun belirlenmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen cümlelerde resimlerin anlattığı kelimeleri bularak, bu kelimelerin eş seslisini diğer verilen cümlelerdeki boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

7. **Etkinlik:** Tablodaki soruların yanıtlarının uygun sütunu işaretleyerek belirtilmesinin beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Noktalama işaretlerinin boş olarak verilen bu metinde, bulutlar içinde yer alan noktalama işaretlerinin uygun yerlere yerleştirilmesi istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmekte ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
9. **Etkinlik:** Tablodan bir karakter adı ve bir yer seçilerek seçilen karakter ile yeri kullanarak verilen zamanda geçen bir masal yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 4: Bir Kuş Tut İçinden

Burhan Eren'in yazarlığını üstlendiği bu metin dinleme metni olarak karşımıza çıkmaktadır. Metinde herkes tarafından bilinen "İçinden Bir Sayı Tut" oyunundan yola çıkılarak oyunun çeşitlendirilmesi konu edilmektedir. Dinleme metninin etkinliklerine bakıldığında; zıt anlamlı kelimeleri cümle içinde kullanma, kurulan bir hayalin yazılması ve resimlendirilmesi, metinden öğrenilenlerin yazılması gibi etkinliklerle öğrencilerin konuyu öğrenmeleri amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** "İçinden Bir Sayı Tut" oyununda sonucun neden her zaman aynı çıktığının sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
2. **Etkinlik:** İkinci cümlede yapılan iş, birinci cümlede yapılan işin zıttı olarak tanıtıldıktan sonra cümlelerde boş bırakılan yerlerin doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, öğrencilerden kurdukları bir hayali yazmaları beklendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, hayalin anlatıldığı bir resim çizilmesi istendiğinden görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.

4. Etkinlik: Metinden öğrenilenlerin noktalı yerlere yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Beşinci temada yer alan konularda ele alınan etkinlikler bağlamında yukarıdaki tabloya bakıldığında birinci, ikinci ve dördüncü konuların etkinliklerinin kuramda bulunan sekiz zekâ alanından sadece sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına seslendiği; üçüncü konunun etkinliklerinde ise sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanına yer verildiği görülmektedir.

6. Tema: Sağlık ve Çevre (sf: 142-162)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Dere

Göktürk Mehmet Uytun’un bu şiirinde derenin tanımı, içinde yaşayan canlılara ve etrafındaki canlılara hayat verdiği konu edilmektedir. Eksik olarak verilen şiirin dizelerinin tamamlanması, anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, verilen varlıkların resimleriyle şiirde geçen varlıkların eşleştirilmesi, verilen su kaynaklarının anlamlarının yazılması, tekil-çoğul isimlerle ilgili çalışmalar ve hikâye tamamlama gibi etkinliklerle öğrenciler hedeflenen davranışlara ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Görsel eşliğinde bir başlık önerisini verildiği ve öğrencilerden “su” ile “hayat” kelimelerini kullanarak farklı başlıklar yazmalarının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Boşluklu dizelerin verildiği ve bu boşlukların dinlenen şiire göre doldurulmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanına seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** Şiirde geçen anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamlarının tahmin edilmesi, sonra sözlükten kontrol edilerek tablodaki uygun yerlere yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Resimleri verilen varlıklardan şiirde geçenlerin işaretlenmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Şiirde anlatılanların hangi mevsimle ilgili olmadığı ve ilgili olmayan görselin işaretlenmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Şiirde birden fazla geçen varlıkların isimlerinin verilen kutucuklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Üç bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, verilen su kaynaklarının anlamlarının yazılmasının beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, anlamı bulunan su kaynaklarının, verilen görsellerin içerisine, büyükten küçüğe doğru sıralanması istendiğinden matematiksel-mantıksal zekâ, sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanı; son bölümde ise, cümlelerde verilen kırmızı kutulara kırmızı tablodan, yeşil kutulara yeşil tablodan seçilen uygun kelimelerin yazılması beklendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Yarım bırakılan hikâyenin tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanına seslenmekte ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 2: Ağaçlar Konuşuyor

İnsanların ağaçlara verdiği zararlara dikkat çekmek isteyen bu metnin yazarlığını Tansu Bele üstlenmektedir. Metnin konusunu belirleme, anlamı bilinmeyen

kelimelerle çalışma, okunan metne göre ağaçları konuşmalarıyla eşleştirme, metnin hikâye haritasının çıkarılması, uygun ifadelerle eksik bırakılan cümleleri tamamlama, eş anlamlı kelimeler ile ilgili çalışma, afiş hazırlama ve ağaçlara mektup yazma gibi etkinliklerle öğrencilerin konuyu içselleştirmeleri amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Kutu içinde verilen kelimelerin çağrıştırdıkları kelimeleri noktalı yerlere yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
2. **Etkinlik:** Konuşan ağaç resimlerinin verildiği ve okunan metne göre ağaçların konuşmalarıyla eşleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Metnin konusunun sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Metinde kullanılan ağaç görsellerinin oklar yardımıyla yapraklarıyla eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Metinde geçen ormana zarar veren varlıkların işaretlenmesinin istendiği bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Metne göre verilen hikâye haritasının doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Verilen cümlelerin uygun ifadelerle tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Ağaç görselinin yapraklarında verilen eş anlamlı kelimelerin ayrı sepetlere yerleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Okunan metindeki ağaçların sorunlarına çözüm üretilmesi ve bu çözüm önerilerinin bir mektupla ağaçlara bildirilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
10. **Etkinlik:** Orman yangınları, ormanların yararları ya da ormanların korunması ile ilgili bir afiş hazırlanmasının istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları yer almaktadır. “Boyamamı

Değerlendiriyorum” bölümünde ise öğrencilerden kendi boyama düzeylerini belirlemeleri beklendiğinden içsel zekâ alanı ile karşılaşılmaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Selim’in Çürük Dişi

Dişlerini fırçalamayı unutan Selim’in diş ağrısı çekmesi ve diş doktoruna gitmesinin konu edildiği bu metnin yazarlığını Hülya Şat üstlenmektedir. “diş fırçası” ve “sağlık” kelimelerinin içinde geçtiği bir hikâye yazma çalışması, metin ile ilgili soru sorma ve cevaplama, metne göre verilen cümlelerin doğru ya da yanlış olduklarını belirleme, temizlik ve bakım malzemelerinin görsellerinin isimlerinin yazılması ve onları birer cümle içinde kullanma, okunan metinden çıkarılan dersin yazılması ve sağlık ile ilgili bazı meslek gruplarının tanıtılması gibi etkinliklerle öğrencilerin hedeflenen davranışlara ulaştırılması amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Etkinlikte verilen kelime ve kelime grubunun içinde geçeceği bir hikâye yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Öğrencilerden arkadaşlarına metinle ilgili sorular sormalarını ve arkadaşlarının cevaplarını yazmaları beklenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile kişilerarası zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Etkinlikte verilen cümlelerin, metne göre, doğru olup olmadıklarının belirlenmesi istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, görsellerdeki temizlik ve bakım malzemelerinin isimlerinin yazılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları; ikinci bölümde ise, verilen malzemelerin isimlerinin birer cümlede kullanılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Öğrencilerden Selim’in kişisel özellikleri ile kendi kişisel özelliklerini karşılaştırarak tabloda uygun yerlere yazılması beklendiğinden

bu etkinlikte, içsel zekâ, sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

6. **Etkinlik:** Öğrencilere okudukları metinden çıkardıkları dersin ne olduğunun sorulduğu bu etkinlikte, içsel zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Bitişik olarak verilen kelimeleri ayırarak cümlelerin doğru bir biçimde yeniden yazılmasının ve gerekli yerlere uygun noktalama işaretlerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Görsellerde anlatılan meslek isimlerinin yazılmasının istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Sağlıklı ve çürük dişlerin birbirlerine soru sordukları görsellere, metinden öğrenilenlerden yola çıkılarak, yanıt yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Toprak Ana

Canlılara ürünlerini sunan toprak hakkında bilgi verilen bu metin, dinleme metni olarak ele alınmakta ve yazarlığını Serdar Arhan üstlenmektedir. Dinlenen metinde geçen mevsimleri fotoğrafları inceleyerek mevsim isimlerinin altlarına yazılması, çevre bakanı olunsaydı toprağı korumak için neler yapacaklarının yazılması, doğanın yok olmaması için slogan hazırlama gibi etkinliklerle doğayı korumaya dikkat çekmek amaçlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Dinlenen metinde geçen çiçeklerin isimleri yonca görseli içinde verilen etkinlikte, çiçek isimlerinin bulunması ve aynı renge boyanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde resimleri verilen mevsimlerin isimlerinin yazılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ; ikinci bölümde ise, metinde anlatılan mevsimlerle ilgili birer özellik yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Doğanın yok olmaması için bir slogan hazırlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

4. Etkinlik: Bu etkinlikte, öğrencilere kendilerini çevre bakanı olarak düşünmelerini ve topraklarının yok olmaması için neler yapabileceklerini yazmaları istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X	X	X				X	
2	X		X				X	
3	X		X			X	X	
4	X		X				X	

Altıncı temada yer alan konulara ait yukarıdaki tablo incelendiğinde ilk konunun etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, matematiksel-mantıksal zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına; ikinci ve dördüncü konunun etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına; ikinci konuda ise sadece sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına yer verildiği görülmektedir.

7. Tema: Değerlerimiz (sf: 165-183)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Atabarı'nın Öyküsü

Salih Turhan ve Nail Tan tarafından hazırlanan bu metinde “Atabarı”nın hikayesi konu edilmektedir. “oyun ekibi” ve “gösteri” kelimelerinin kullanılarak bir hikaye yazılması, metne göre verilen eksik cümleleri tamamlama, tekil-çoğul isimlerle çalışma, resimlerde görülenlerin yazılması, metinden öğrenilenlerin yazılması gibi etkinliklerle öğrencilere konunun hedeflenen davranışları kazandırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen kelime ve kelime grubunu kullanarak kısa bir hikâye yazılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Metne göre verilen cümleleri tamamlayacak ifadelerin işaretlenmesinin istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, görselleri ile birlikte verilen kelimelerin sonuna “-ler/-lar” eklerinden birini getirerek çoğul yapılmasının beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ; ikinci bölümde ise metinden iki kelime seçilerek çoğul yapılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Öğrencilerden resimlerde gördüklerini noktalı yerlere yazmalarının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Öğrencilerden, okullarında bir halk oyunu ekibi kurulmasını istediklerini düşünmelerini ve bu isteklerini kime, nasıl söyleyebileceklerini yazmaları beklenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanına seslenmektedir.
- 6. Etkinlik:** Öğrencilerden beğendikleri bir halk oyununun giysilerini çizmelerinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 7. Etkinlik:** Bu etkinlikte, öğrencilerden okudukları metinden öğrendiklerini yazmaları istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 2: Merhaba Vatanım

Vatanımızda yetiştirilen ürünler, örflerimiz ve adetlerimiz gibi konularla vatanımızın tanıtılmaya çalışıldığı bu şiir Hasan Demir tarafından yazılmıştır. Şiirde geçen varlıkların sınıflandırılması, anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, kelime ve kelime gruplarıyla ilgili çalışma, noktalama işaretleri ve verilen fotoğraflardan hareketle özgün bir şiir yazma gibi etkinliklerle öğrencilerin öğrenmelerini sağlamak amaçlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Görseller içinde verilen kelimelerin öğrencilere ne hatırlattığının yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.

2. **Etkinlik:** Şiirde geçen varlıkların tablodaki yerlerine yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Şiirdeki çocuğun vatanından istediklerini “Evet” sütununa, istemediklerini “Hayır” sütununa işaretlemelerinin ve eğer şair onlar olsaydı vatanlarından ne isteyeceklerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ, içsel zekâ ve sözel-dilsel zekâ alanları yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Verilen kelime ve kelime grubunu ilgili oldukları kirazın altına yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, kutucukların içinde verilen kelimelerin verilen cümlelerdeki uygun yerlere yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ; etkinliğin ikinci bölümünde ilk bölümde kullandıkları kelimelerin eş sesli kelimeler olduğunu ve ilk bölümde kullandıklarından farklı anlamda kullanarak cümle oluşturulması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Öğrencilere vatanlarına nasıl sesleneceklerinin sorulduğu ve seslenme şekillerinin Türkiye haritası üzerinde verilen kutuların içine yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Öğrencilerden yaşadıkları yerin güzelliklerini yazmalarının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
8. **Etkinlik:** Bırakılan boşluklara uygun olan noktalama işaretlerinin yerleştirilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
9. **Etkinlik:** Verilen fotoğrafların incelenmesi ve incelenen fotoğraflardan yararlanarak vatanımızı anlatan bir şiir yazılmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanları bulunmaktadır.

“Neredeyim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Göle Maya Çalmak

Emel İpek tarafından hazırlanan Nasrettin Hoca'nın bu fıkrasıyla bize imkânsız gibi görünen olaylara karşı dahi umutlu olmamız ve denemekten vazgeçmemiz gerektiği iletisi iletilmek istenmiştir. Verilen görselleri inceleme, kelime bilgisi ile çalışma, Nasrettin Hoca'ya mektup yazma, metne göre yanıtlandırılması gereken 5N1K soruları ve eksik cümle tamamlama gibi etkinliklerle öğrencilerin hedeflenen davranışlara ulaştırılması amaçlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, verilen resmin incelenmesi ve görülenlerin anlatılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ; etkinliğin ikinci bölümünde ise Nasrettin Hoca'nın eşeğe ters binmesinin nedeninin ne olabileceğinin yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Üç bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, Nasrettin Hoca görselinde yazılı olan kelimeleri ayırmaları ve etkinliğin ikinci bölümünde yer alan tablonun ilgili bölümlerine yazımları; etkinliğin son bölümünde ise "göl" ve "yoğurt" kelimelerinin cümle içinde kullanılması ve Nasrettin Hoca'nın kavuğunun içine yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Resmi tamamlayan doğru parçanın sorulduğu bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâ alanına seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Verilen 5N1K sorularının metne göre yanıtlandırılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 5. Etkinlik:** Nasrettin Hoca'ya teşekkür mektubu yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır. "Yazmamı Değerlendiriyorum" bölümünde ise öğrencilerden yazılarını değerlendirmeleri beklendiğinden içsel zekâ alanı ve görsel-uzamsal zekâ alanı bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen cümleleri metinden öğrenilen kelimelerden uygun olanlarıyla tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.

Konu 4: Dünya Çocuklarının Başkenti

Halit Kıvanç'a ait olan bu metin dinleme metni olarak ele alınmış ve Mustafa Kemal Atatürk'ün 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı tüm dünya çocuklarına armağan etmesinin altı çizilmektedir. Verilen yanıtlara uygun olarak soru yazma, fiziksel özelliklerin belirlenmesi ile ilgili çalışma, eksik cümle tamamlama gibi etkinliklerle öğrencileri hedeflenen davranışlara ulaştırma amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** “Bayramların nasıl kutlanmasını istersiniz?” sorusunun yanıtının arandığı bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Öğrencilerden verilen cevaplara göre soru oluşturmalarının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Öğrencilerden bir arkadaşının dış görünüşü ile ilgili bilgileri tabloda bırakılan boşluklara yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Verilen cümlenin tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

“**Ürün Dosyamda Neler Var?**” isimli bölümde öğrencilerden ürün dosyalarına koymaya karar verdikleri çalışma ile ilgili verilen tablonun doldurulması beklenmektedir. Bu bölüm içsel zekâ alanına seslenmektedir.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, yedinci temada bulunan tüm konuların etkinliklerinde; kuramda belirlenen sekiz zeka alanından sadece sözel-dilsel zeka,

görsel-uzamsal zeka ve içsel zeka alanları olmak üzere üç zeka alanına seslenilmektedir.

8. Tema: Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler (sf: 186-196)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Kuşları Besleyelim

Komisyon tarafından oluşturulan bu metinde kuşları yakından gözlemlemek için farklı kuş besleme tahtalarının yapımı anlatılmaktadır. Kelime bilgisi çalışmaları, eksik cümleleri anlamlarına uygun olarak tamamlama, kuş türleri ile ilgili farklılık ve benzerliklerinin sınıflandırılması vb. etkinliklerle öğrenciler hedeflenen kazanımlara ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** “beslemek” ve “kuş” kelimelerinin yaptığı çağrışımların sorulduğu bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta; bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Etkinlikte verilen boşlukların doldurulmasının beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Farklı bir kuş besleme yeri tasarlayarak çizilmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, kuş besleme tahtalarına kuşlar için hangi besinlerin koyulacağını listelenmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, fotoğrafı verilen iki kuşun türlerinin aynı olup olmadığının ve farkın nasıl anlaşıldığının açıklanması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Etkinlikte verilen kuş resimlerinin incelenerek kuşların farklı ve benzer özelliklerinin şemadaki yerlerine yazılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Öğrencilerden kendilerini en sevdikleri kuşun yerine koymalarını ve insanlara neler söylemek istediklerinin sorulduğu, buna ek olarak en

sevdikleri kuşun resminin çizilmesinin beklendiği bu etkinlikte, içsel zekâ, sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.

7. **Etkinlik:** Öğrencilerin öğrendiklerinden yola çıkarak verilen eksik cümlenin tamamlanmasını beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

Konu 2: Kuklalar ve Biz

Kukla gösterileri ile bu gösterileri izlerken çocukların hissettiklerinin konu edildiği bu şiirin şairliğini Ünver Oral üstlenmektedir. Kelime eşleştirme çalışmaları, hayallerdeki kuklanın ve sahnenin çizilmesi, çizilen kuklayı tanıtıcı bir mektup yazılması gibi etkinliklerle öğrenciler hedeflenen kazanımlara ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen kutu içerisine “sahne ve hayalinizdeki kukla” bir resim çizilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Okunan şiire göre verilen boşlukların doldurulmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ ile içsel zekâ alanlarına seslenmekte ve bu zekâ alanları görsel-uzamsal zekâ alanıyla desteklenmektedir.
3. **Etkinlik:** Renkli kutucuklar içinde verilen kelimelerin örnekteki gibi eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
4. **Etkinlik:** Öğrencilerden çizdikleri kuklayı tanıtıcı bir mektup yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Kır Gezisi

Bir öğretmenin öğrencilerini kır gezisine götürmesi ve gezilerinin sonunda kırdan ayrılırken orayı temizlediklerinin konu edildiği bu metnin yazarlığını Attila Damar üstlenmektedir. Tablo yorumlama, cümle tamamlama, eş sesli kelimelerle çalışma gibi etkinliklerle öğrencilere konu hakkında ulaşılması gereken hedefler

kazandırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Etkinlikte verilen soruların grafiğe göre cevaplandırılmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Tabloda verilen duyguları içeren olayların metinden bulunarak uygun sütuna yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Verilen cümlelerin “önce, sonra, en sonunda” ifadelerinden uygun olanıyla tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanına seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Verilen cümlelerde altı çizili kelimelerin farklı anlamlarda cümlelerde kullanılması ve boş bırakılan yerlere yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır. Bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 5. Etkinlik:** Etkinlikte verilen örnek davetiyenin incelenerek düzenlenecek olan okul gezisi için okul müdürünün davet edilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.

Konu 4: Televizyondaki Semboller

Komisyon tarafından hazırlanan bu metinde televizyonun ne olduğu, nasıl izlenmesi gerektiği ve televizyonda bulunan sembollerin anlamları üzerinde durulmaktadır. Bu metin dinleme metni olarak ele alınmaktadır. Sembollerin anlamlarının belirlenerek yazılması, metne göre eksik cümlelerin tamamlanması gibi etkinliklerle hedeflenen davranışlara ulaşmak amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Öğrencilere “En çok hangi programları izliyorsunuz? Niçin?” sorusunun sorulduğu ve yanıtının arandığı bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Verilen sembollerin ne anlama geldiklerinin sembollerin altına yazılmasının ve sembollerin istenilen renklerle boyanmasının istendiği bu

etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına seslenmektedir.

3. **Etkinlik:** Haftanın günlerinden bazılarının bulunduğu tabloya, öğrencilerin verilen günlerde izleyecekleri televizyon programlarının yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmakta ve bu zekâ alanı görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
4. **Etkinlik:** Metne göre verilen boşluğun doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.2: 2. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde birinci, ikinci ve dördüncü konuların etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına; üçüncü konunun etkinliklerinde ise sadece sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanlarına seslenildiği görülmektedir.

4.5.3. Üçüncü Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları

Üçüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabında toplamda sekiz tema bulunmaktadır. Her bir temanın içinde dört adet metin vardır. Öğrenci çalışma kitabında yer alan toplam 228 etkinlik yer almaktadır. Tema tema analiz yapılarak her temanın sonunda, o temadaki etkinliklerde yer verilen zekâ alanlarına dair tablo bulunmaktadır.

1. Tema: Birey ve Toplum (sf: 10-30 arası)

“Neler Öğreneceğim?” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Sihirli Sözcükler

Ömer Osmanov isimli şaire ait “Sihirli Sözcükler” başlıklı şiir ile öğrencilere, “lütfen, özür dilerim, rica ederim vb.” gibi sözcüklerin neden ve ne zaman kullanıldıkları açıklanarak, onları bu sözcük gruplarını günlük hayatlarında kullanmaları ve nezaket konusunda bilgilendirilmeleri amaçlanmıştır. Bu metin ile ilgili öğrendikleri nezaket cümlelerini kullanabilecekleri diyalog tamamlama, anlamı bilinmeyen sözcüklerin bulunması ve birer cümle içinde kullanılması, eş anlamlı kelimelerin eşleştirilmesi ve günlük hayatta karşılaşılabilecek trafik işaret levhalarının bazılarının ne anlama geldiklerinin yazılmasının istendiği etkinliklere yer verilmiştir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Kutu içinde verilen görsellerin dikkatle incelenerek, ikili konuşmalarda boş bırakılan yerlere, anlamlı cümleler yazılması gerekmektedir. Bu nedenle, bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Bu etkinlikte, metinde geçen anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamlarının sözlükten bulunması ve anlamı bulunan kelime ile ilgili bir cümle kurulması gerekmektedir. Bu etkinlikte, sözlük kullanımı ve dilbilgisi kuralları bilinmelidir. Bu bağlamda, bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan şiiri anlatan bir resim çizilmesi istenmektedir. Bu nedenle, görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Bu etkinlik iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde okunan şiirin beğenilip beğenilmeme durumunun belirlenebilmesi için ilgili yüzün boyanması beklendiğinden burada görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır. İkinci bölümde ise, şiir için farklı başlık önerilerinde bulunma söz konusu olduğundan sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Şiirin ana duygusunun bulunması beklendiği için sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Kutu içinde verilen kelimelerin, ikinci kutuda verilen eş anlamlılarıyla eşleştirilmesi istenmektedir. Bu etkinlik, dilbilgisi ve sözlük bilgisi gerektirdiği için sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

7. **Etkinlik:** Kutuda verilen uygun kelime ve kelime gruplarıyla cümlelerin tamamlanması beklenen bu etkinlikte, cümlelerde verilen anlamlara uygun kelime ve kelime gruplarını yerleştirme açısından sözlük bilgisi gerektiği için sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, günlük hayatta karşılaşılan trafik işaret levhalarından bazıları verilerek ne anlama geldikleri sorulmuştur. Verilen bu levhalardan çıkarılan anlamların kelime ya da cümlelerle belirtilebilmesi için hem görsel-uzamsal hem de sözel-dilsel zekâyâ ihtiyaç duyulmaktadır.
9. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, gruplara ayrılarak kutuda bulunan kelimelerden birkaçını ya da tamamını kullanarak bir konuşma oluşturulması daha sonra yazılan bu konuşmanın sınıf içinde canlandırılması istenmektedir. Anlam ve sözcük bilgisi dâhilinde kutudaki kelimeleri içeren bir konuşma yazılacağından sözel-dilsel zekâyâ; daha sonra bu konuşma canlandırılacağı için kişiler arası zekâyâ; etkinliğin sonunda “Bu etkinlikten hoşlandınız mı? Neden?” sorusunun yanıtı verilirken hem sözel-dilsel hem de içsel zekâ yer almaktadır.

Konu 2: Yaşasın Demokrasi

Emine Deniz tarafından kaleme alınan “Yaşasın Demokrasi” isimli metinde çocuk hakları ve ev yaşamındaki demokrasi uygulamalarına çocukların penceresinden bakılmıştır. Bu metinle, çocukların sahip olduğu haklara dikkat çekmek ve karşılaşılabilecekleri problemlere karşı kendi çözüm önerilerini bulabilmeleri amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda metnin etkinliklerinde çocuk hakları, uzlaşma ve demokrasi kavramlarının zihinde yaptığı çağrışımları bulma, metinde geçen sorunu belirleme ve o soruna ilişkin çözüm önerisi yazma, bunun yanında dilbilgisi konularından eş sesli kelimeleri hissettirme etkinlikleri yer almaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen kelime ve kelime gruplarının zihinde yaptığı çağrışımları, verilen şemalara yazılması istenmektedir. Etkinlikte yer verilen kelime ve kelime gruplarının anlamlarının bilinmesi ve kullandığı kelimelerden yararlanarak bir paragraf oluşturması sözel-dilsel zekâ; zihinlerindeki çağrışımları şemalarda uygun boşluklara yerleştirme açısından da görsel-uzamsal zekâyâ rastlanmaktadır.

2. **Etkinlik:** Etkinlikte, anlamı yeni öğrenilen kelimelerden bir tanesi ile ilgili resim yapılması beklenmektedir. Bu nedenle, görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Okunan metne farklı bir başlık verilmesi ve nedeni sorulan bu etkinlikte, dilbilgisi açısından anlamlı cümleler kurulması ve sözcük bilgisi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ; bu zekâ alanını zenginleştirme açısından içsel zekâ alanı da bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte metinde ele alınan sorunun ne olduğunu ve bu soruna bulunan çözüm önerisinin verilen kutucuklara yazılması istenmektedir. Bu nedenle, sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Bu etkinlikte eş sesli kelimelerin, verilen cümlelerdeki boşluklara anlamca uygun olarak yerleştirilmesi istenmektedir. Bu etkinlik, dilbilgisi ve sözcük bilgisi gerektirdiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Etkinliğin sonunda yer alan “Konuşmamı Değerlendiriyorum” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip oldukları ile kendini değerlendirmesi yönünden içsel zekâ alanı yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin, ilk bölümde öğrencilerden boş bırakılan yere aile fotoğraflarını yapıştırılmaları istenmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, kendilerini ve ailelerini tanıtan kısa bir yazı yazmaları ve yazılarında ailelerinde demokrasi kavramının işlenip işlenmediğini belirtmeleri istenmektedir. Bu bağlamda, bu etkinlikte, hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Etkinlikte, kutuda verilen ifadelerle cümlelerde bırakılan boşlukların uygun şekilde doldurulması istenmektedir. Boşlukları doldurmada anlam ve sözcük bilgisinin kullanılması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“Neredeyim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Eşek Arısının Başına Gelenler

Bir eşek arısının matematik dersi ve matematiğin günlük hayat ile ilişkilendirilmesi üzerine İnci Ceren tarafından yazılmış olan bu öykü ile öğrencilere öğrenilen her

bilginin ihtiyaç duyulan her anda kullanılabileceği mesajının verilemesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, metinde var olan sorunun belirlenmesi, bu soruna ilişkin çözüm önerisi getirilmesi, yeni öğrenilen kelimelerle kendi hikâyelerini yazma, aynı öyküyü devam ettirmeleri gerekseydi nasıl devam ettirecekleri, metni anlatan bir resim çizmeleri ve dilbilgisi konularından olan zıt anlamlı kelimelerin belirlenmesi istene etkinliklere yer verilmiştir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte, metin ile ilgili bazı kavramlar verilmiştir. Öğrencilerden, bu kelimelerin zihinlerinde yaptığı çağrışımları boş bırakılan noktalı yerlere yazmaları istenmektedir. Bu bağlamda, verilen kelimelerin anlamlarını bilmesi ve şemada boş bırakılan yere zihindeki çağrışımın yazılması açısından hem sözel-dilsel zekâ hem de görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen metin okunmadan önce, başlığın ve resmin incelenmesi istenmektedir. Bu incelemeden hareketle de metinde ne anlatıldığının tahmin edilerek verilen alana yazılması beklenmektedir. Etkinliğin içinde resim incelemesi bulunduğundan görsel-uzamsal zekâ ve başlık ile verilen görselden hareketle metinde neler tahmin edildiğinin yazımında da sözel-dilsel zekâ kullanılmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Metinde anlatılan sorunun ve bu soruna ilişkin çözüm önerisinin sorulduğu bu etkinlikte, metnin anlaşılması ve kendi kelimeleriyle metinde ele alınan sorunun ifade edilmesi, çözüm önerisinin yazımı gerektiğinden sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Bu etkinlikte, anlamı yeni öğrenilen kelimelerin kullanıldığı kısa bir hikâye yazmaları istenmektedir. Fikirleri organize etme, anlamlı bir bütün içinde hikâye yazma, kelimeleri anlamlarına uygun kullanma, yazım kuralları ve noktalama işaretlerine özen gösterme açısından sözel-dilsel zekâyâ seslenen bir etkinliktir.
- 5. Etkinlik:** Bu etkinlikte, boş bırakılan alana metni anlatan bir resim çizilmesi istendiğinden görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 6. Etkinlik:** Okunan metne iki farklı başlık verilmesi ve neden bu iki başlığın verildiğine dair soru sorulan bu etkinlikte, içsel zekâ ile dilbilgisi açısından

anamlı cümleler kurulması, neden-sonuç ilişkisi ve sözcük bilgisi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

7. **Etkinlik:** Metnin konusunun sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Metinde öğrencilere en ilginç gelen bölümün ve neden o bölümü ilginç bulduğuna dair soruların yer aldığı bu etkinlikte içsel zekâ; bunun yanında, neden-sonuç ilişkisinin yanında okunan metnin anlaşıldığı yönünde anlamlı sözel ifadelerin kullanılması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, metnin ana karakteri olan Eşek Arısı ile öğrencilerin kendi özelliklerinin karşılaştırılmasının yapılması yönünden içsel zekâ ve şemalarda bırakılan uygun boşluklara yazılması yönünden, bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
10. **Etkinlik:** Etkinlikte arı görselleri içinde verilen zıt anlamlı kelimelerin, yine aynı etkinlikte verilen ve bazı zıt anlamlı kelimelerin ters olarak yerleştirildiği bulmaca içinden bulunarak işaretlenmesi istenmektedir. Dolayısıyla bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
11. **Etkinlik:** Okunan hikâyenin devam ettirilmesinin istendiği bu etkinlikte, düşüncelerin belirli bir düzen içinde, yazım kuralları, noktalama işaretleri ve anlamlı bir bütün olarak ifade edilmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ; sözel-dilsel zekâ alanını desteklemek amacıyla içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Çeyrek Elma (Dinleme Metni)

Ormandaki hayvanların hepsinin gördükleri elmanın tek sahip olma isteklerinin, bu isteklerinin yarattığı sorun ve soruna buldukları çözümleri üzerine bir hikâyeye olan “Çeyrek Elma” başlıklı metin bir dinleme metnidir. Bu metin öğrencilere dinlediklerini anlama, metnin konusunu ve ana fikrini belirleme, metinde ele alınan sorunu ve bu soruna dair çözüm önerisi belirleme, verilen yanıtlara yönelik soru yazma, başlangıcı verilen bir öyküyü devam ettirme ve hikâyeden yola çıkılarak kesirleri karşılaştırma etkinliklerinden oluşmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Öğretmen tarafından okunan başlık cümlelerden yararlanarak metnin ne olduğunun tahmin edilmesini ve verilen boşluğa tahminin

yazılması istenmektedir. Başlık ve okunan cümlelerden yapılan çıkarımların sözcüklere dönüştürülmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

2. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, öğretmen tarafından okunan metin dinlenirken etkinlikte verilen cümlelerin doğru olanlarının işaretlenmesi beklenmektedir. Bu nedenle, etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Metin konusunun ve ana fikrinin belirlenmesinin beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Metinde anlatılan sorunun ve bu soruna ilişkin çözüm önerisinin sorulduğu bu etkinlikte, metnin anlaşılması ve kendi kelimeleriyle metinde ele alınan sorunun ifade edilmesi, çözüm önerisinin yazımı gerektiğinden sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Verilen görsellerle kesir ifadelerinin eşleştirilmesi ve kesirlerin küçükten büyüğe doğru " $<$ " ve " $>$ " sembolleri kullanarak sıralanması istenen bu etkinlikte; görsellerden yola çıkarak matematiksel ifadeler kullanılacağından hem görsel-uzamsal zekâyâ hem de matematiksel-mantıksal zekâyâ rastlanmaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen yanıtlara uygun olarak 5N1K (ne, nerede, ne zaman, niçin, nasıl, kim) sorularının oluşturulması istenen bu etkinlikte, aynı zamanda oluşturulan soruların sınıf ortamında paylaşılması da beklenmektedir. Bu nedenle, hem sözel- dilsel zekâ hem de kişiler arası zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** "Paylaşılamayan Balık" isimli hikâyenin devam ettirilmesinin istendiği bu etkinlikte, düşüncelerin belirli bir düzen içinde, yazım kuralları, noktalama işaretleri ve anlamlı bir bütün olarak ifade edilmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ ve içsel zekâ yer almaktadır.

"Neler Öğrendim?" bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 1. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X				X	
3	X		X				X	
4	X	X	X			X	X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, “Birey ve Toplum” isimli temanın birinci konusunun etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanları olmak üzere toplamda dört zekâ alanına değinildiği görülmüştür. İkinci ve üçüncü konuların etkinliklerinde seslenen zekâ alanlarının; sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ olmak üzere toplamda üç zekâ alanına hitap ettiği görülmektedir. İlk temanın son konusunda ise, ilk konuda seslenen zekâ alanlarına ek olarak matematiksel-mantıksal zekâyâ da yer verildiği görülmektedir.

2. Tema: Atatürk (sf: 34-51 arası)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Biri Anadolu Biri Atatürk

Âşık Şeref Taşlıova’ya ait “Biri Anadolu Biri Atatürk” başlıklı bu şiirde, Anadolu ve Mustafa Kemal Atatürk’ün özelliklerine değinilmiştir. Bu özelliklerin öğrenciler tarafından anlaşılması için şiirde kullanılan benzetmelerin hangilerinin Atatürk’e hangilerinin Anadolu’ya yönelik olduğunu belirleme, şiirin konusu ve ana duygusunu bulma, yazım ve noktalama işaretlerinin kullanımlarına uygun bir metni yazma, Atatürk’ün resimleri ile sahip olduğu kişilik özelliklerini eşleştirme çalışması ve Atatürk’ün kişisel özelliklerini konu edinen farklı bir şiir ile şiir yazma çalışması verilmiştir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** “Anadolu” ve “Cumhuriyet” anahtar kelimelerinin verildiği bu etkinlikte, bu kavramlar ile ilgili cümle kurulması isteniyor. Anlamalı ve kurallı cümleler kurmak, dilbilgisi ve anlam bilgisine dikkat edilmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Okunan şiirde “Atatürk” ve “Anadolu” hakkında birtakım benzetmeler yapılmıştır. Bu benzetmelerin neler olduğunun bulunması istenen bu etkinlikte, görsellere yer verildiği için görsel-uzamsal zekâ ve sözcükleri eşleştirme bulunduğundan sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.

3. **Etkinlik:** Şiirin konusunun ve ana fikrinin sorulduğu bu etkinlikte, şiirden elde edilen çıkarımların cümleler halinde ifade edilmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine dikkat edilmeden yazılan bir paragrafın düzeltilerek yeniden yazılması istenmektedir. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin ne oranda bilinip bilinmediğinin yoklandığı bu etkinlik sözel-dilsel zekâyaya seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Vatan ve cumhuriyet için neler yapılabileceğine dair fikirlerin sorulduğu bu bölümde, boş bırakılan alana düşüncelerin belirli bir düzen içinde, yazım kuralları, noktalama işaretleri ve anlamlı bir bütün olarak ifade edilmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâyaya ile içsel zekâyaya rastlanılmaktadır.
6. **Etkinlik:** Atatürk'e ait bazı fotoğrafların ve bazı kişilik özelliklerinin verildiği bu etkinlikte, fotoğraflarla kişilik özelliklerinin eşleştirilmesi istenmektedir. Fotoğrafların incelenerek Atatürk'ün kişilik özelliklerini çıkarımı yapılacağından görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanlarına seslenen bir etkinliktir.
7. **Etkinlik:** Kendi içinde iki bölüme ayrılan bu etkinliğin ilk bölümünde, etkinlikte verilen "Atatürk" isimli şiirin ilk iki dördlüğünde Atatürk'ün vurgulanan özelliklerinin ne olduğu; ikinci bölümde ise şiirin son dördlüğünden hareketle Atatürk'ün insan sevgisini anlatan bir dördlük yazılması istenmektedir. İlk bölümde çıkarım yapma ve çıkarımlarını sözel olarak uygun ifade etme becerisine ihtiyaç duyulacağından, bunun yanında özgün ama metin içi anlam kurulması gereken bir dördlük yazımı gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 2: Atatürk Olmak

Büyüdüğü zaman ne olacağını merak eden bir çocuğun kendini ve ilgilerini tanıma, ilerideki mesleğini araştırma süreci, bu sürecin sonunda ise Atatürk olmaya karar vermesinin konu edildiği bu metnin yazarlığını Aytül Akal üstlenmiştir. Konu, öğrencilere; anlamını bilmediği kelimeleri sözlük kullanarak belirleme ve bu kelimeleri cümle içinde kullanma, metne ilişkin 5N1K sorularını yanıtlama, eksik verilen cümleleri tamamlama, metinde geçen meslekler ve bu mesleklere ilişkin kelimeleri eşleştirme, meslek isimleri ile verilen meslek görsellerini eşleştirme ile büyüdüklerinde hangi mesleği seçmek istediklerini nedenleriyle yazmaları ve boş

bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerinin konmasının istendiği etkinliklerle verilmiştir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** “Olağanüstü” ve “karar vermek” kavramlarının zihinde yaptığı çağrışımlardan yola çıkarak bir resim çizilmesinin istendiği bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen metnin resimlerinin incelenmesi, anahtar kelimelerden ve başlıktan yola çıkılarak metinde neler anlatıldığının tahmin edilmesi istenmektedir. Metnin görsellerinin incelenmesi yönünden görsel-uzamsal zekâya ve metinle ilgili tahminlerin yazıya aktarılması bakımından da sözel-dilsel zekâya rastlanılmaktadır.
3. **Etkinlik:** Metinde anlamı bilinmeyen kelimelerle ilgili sözlük çalışması ile anlamı öğrenilen bu kelimelerle ilgili cümle kurulması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
4. **Etkinlik:** Verilen 5N1K (ne, nerede, ne zaman, niçin, nasıl, kim) sorularına uygun yanıtlar verilmesi istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Etkinlikte, kutuda verilen ifadelerle cümlelerde bırakılan boşlukların uygun şekilde doldurulması istenmektedir. Boşlukları doldurmada anlam ve sözcük bilgisinin kullanılması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Metinde geçen meslekler ile bu mesleklere ilişkin kelimelerin verilen örnek doğrultusunda eşleştirilmesi istenen bu etkinlikte, metinde geçen mesleklerinin içeriklerinin anlaşılması ve mesleklerde hangi araçların kullanılacağına ilişkin sözlük bilgilerini bilinmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Verilen kelimelerle anlamlarının eşleştirilmesi beklenen bu etkinlikte, sözlük bilgisine ihtiyaç duyulduğundan sözel-dilsel zekâya rastlanılmaktadır.
8. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, bazı mesleklere ilişkin görseller verilerek hangi mesleğe ait olduklarının, resimlerin altına yazılması istenmektedir. Görselle yoluyla çıkarı yapılması beklendiğinden görsel-uzamsal zekâya rastlanılmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, ilk

bölümde resimleri verilen mesleklerde hangisi/hangilerinin okunan metinde geçmediğinin yazılması istenmektedir. Burada da sözel-dilsel zekâya seslenilmektedir.

9. Etkinlik: Öğrencilere büyüdülerinde hangi mesleği seçmek istediklerinin nedenlerini açıklayarak yazmaları beklenen bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanlarına seslenmektedir.

10. Etkinlik: Bu etkinlikte, verilen kısa metin içerisinde yay ayraçlarla boş bırakılan yerlere uygun noktalama işaretleri getirilmesi beklenmektedir. Noktalama işaretlerinin anlamlarının ve kullanım koşullarının bilinmesine ihtiyaç duyulduğundan sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Atatürk'ün Çocuk Sevgisi

Hasan Rıza Soyak tarafından Mustafa Kemal Atatürk'ün çocuk sevgisini anlattığı bu metinde, Ülkü ile Atatürk'ün anılarından yola çıkılarak çocuklara duyduğu derin sevgi anlatılmaktadır. Metnin etkinliklerinde ise öğrencilerden, metnin ana fikrini ve konusunu belirleme, sessiz okuma kurallarını belirleme, metin ile ilgili 5N1K sorularının yanıtlandırılması, zıt anlamlı kelimeleri belirleme ve okunan metinden yararlanılarak Atatürk'ün insan sevgisini anlatan bir şiir ya da öykü yazmaları beklenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. Etkinlik: Bu etkinlikte verilen kelime ve kelime gruplarının zihinde yaptığı çağrışımları, verilen şemalara yazılması istenmektedir. Etkinlikte yer verilen kelime ve kelime gruplarının anlamlarının bilinmesi ve kullandığı kelimelerden yararlanarak bir paragraf oluşturması sözel-dilsel zekâ; zihinlerindeki çağrışımları şemalarda uygun boşluklara yerleştirme açısından da görsel-uzamsal zekâya rastlanmaktadır.

2. Etkinlik: Metinde neler anlatıldığının tahmin edilip yazılması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.

3. **Etkinlik:** Metnin konusunun ve ana fikrinin sorulduğu bu etkinlikte, metinden elde edilen çıkarımların cümleler halinde ifade edilmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen kurallar içinden sessiz okuma ile ilgili olan kuralların belirlenmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır. Etkinliğin sonunda yer alan “Okumamı Değerlendiriyorum” bölümünde içsel zekâ alanı ve kendi okuması hakkında arkadaşlarından görüş alma açısından kişilerarası zekâ alanı bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Verilen 5N1K (ne, nerede, ne zaman, niçin, nasıl, kim) sorularına uygun yanıtlar verilmesi istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** : Metinde öğrencilere en ilginç gelen bölümün ve neden o bölümü ilginç bulduğuna dair soruların yer aldığı bu etkinlikte içsel zekâ alanı ve neden-sonuç ilişkisinin yanında okunan metnin anlaşıldığı yönünde anlamlı sözel ifadelerin kullanılması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Bu etkinlikte elma içinde verilen kelimelerin, karşılarında verilen boş elmaların içine zıt anlamlılarının yerleştirilmesi istenmektedir. Bu etkinlik, dilbilgisi ve sözcük bilgisi gerektirdiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, okunan metinden de yararlanarak, “Atatürk’ün İnsan Sevgisi”ni anlatan bir şiir ya da öykü yazılması beklenmektedir. Özgünlüğün ve metin içi anlam kurulması gereken bir dördlük veya öykü yazımı beklendiği için sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Öğretmen tarafından okunan şiirin, öğrencilerin zihninde yaptığı çağrışımı anlatan bir resim çizilmesi istenen bu etkinlik görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanlarına seslenmektedir.

Konu 4: Atatürk’ün Hayatı (Dinleme Metni)

Mustafa Kemal Atatürk’ün hayatının anlatıldığı bu metin bir dinleme metnidir. Öğrencilerin dinlediklerini anlamlandırmalarına yönelik anlamını bilmedikleri kelimeleri belirleme ve cümle içinde kullanma, verilen fotoğraflarla Atatürk’ün hayatına dair açıklamaları eşleştirme, 5N1K sorularını cevaplandırma ve Atatürk’ün öğrenim hayatını anlatan kısa bir paragraf yazmaları beklenmektedir.

Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte, öğretmen tarafından okunan metin dinlenirken etkinlikte eksik olarak verilen cümlelerin doldurulması beklenmektedir. Bu nedenle, etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Metinde anlamı bilinmeyen kelimelerle ilgili sözlük çalışması ile anlamı öğrenilen bu kelimelerle ilgili cümle kurulması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Verilen fotoğraflarla açıklamaların eşleştirilmesi istenen bu etkinlik, hem görsel-uzamsal zekâyâ hem de sözel-dilsel zekâyâ yatkındır.
- 4. Etkinlik:** Verilen 5N1K (ne, nerede, ne zaman, niçin, nasıl, kim) sorularına uygun yanıtlar verilmesi istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Atatürk'ün öğrenim hayatını anlatan kısa bir paragraf yazılması istenen bu etkinlikte düşüncelerin, belirli bir düzen içinde, yazım kuralları, noktalama işaretleri ve anlamlı bir bütün olarak ifade edilmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 2. Temada Bulunan Zekâ Alanları

Konu	Sözel- Dilsel	Matematiksel- Mantıksal	Görsel- Uzamsal	Müziksel- Ritmiksel	Bedensel- Kinestetik	Kişilerarası	İçsel	Doğasal
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X			X	X	
4	X		X					

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, temanın ilk ve ikinci konularında sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ olmak üzere sekiz zekâ alanının sadece üçüne yer verildiği; bunun yanında üçüncü konuda ilk iki konuda yer verilen zekâ alanlarına ek olarak kişilerarası zekâ alanının bulunduğu ve son konuda ise sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ olmak üzere sadece iki zekâ alanının bulunduğu görülmektedir.

3. Tema: Hayal Gücü (sf: 55-72)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Sağım Solum Sobe

Bestami Yazgan'ın çocuk tekerlemelerini kullanarak yazdığı bu şiirde, öğrencilerin hayal ürünü ile gerçeklerin arasındaki farklılıklar ve abartı içeren kelimelerin öğretimi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda metnin öğretiminde kullanılan etkinliklerde tanım ve verilen resimlerin tanımlarla eşleştirilmesi, şiirde geçen ısı ve ışık veren gök cisimlerini sınıflandırma ve resimleme, şiirde geçen hayal ürünü olan ve abartı ifade eden bölümleri tablolaştırma, anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamlarını belirleme ve cümle içinde kullanma, öğrencilerin şiiri anlatmak için nasıl bir resim çizecekleri, kendi istedikleri konuda şiir yazmaları ve yapım eklerinin kullanımı ile ilgili çalışmalar yer almaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen tanımlarla resimlerin eşleştirilmesi ve bunlardan yararlanarak bulmacanın doldurulması istendiğinden hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Şiirde geçen ısı ve ışık veren gök cisimlerinin verilen kutudaki boşluklara yazılması ve daha sonra bunlarla ilgili birer resmin yapılmasının istendiği bu etkinlik de birinci etkinlik gibi hem görsel-uzamsal zekâyâ hem de sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Bu etkinlikte, şiirde hayal ürünü olan ve abartı ifade eden bölümlerin belirtilmesi, bunun yanında abartı ifade eden bölümler için neden böyle düşündüklerinin verilen tabloya açıklanması istenmektedir. Şiirdeki abartılı ifadeleri bulabilme, yazma ve nedenini açıklama gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Bu etkinlikte, metinde geçen anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamlarının sözlükten bulunması ve anlamı bulunan kelime ile ilgili bir cümle kurulması gerekmektedir. Bu etkinlikte, sözlük kullanımı ve dilbilgisi

kuralları bilinmelidir. Bu bağlamda, bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

5. **Etkinlik:** Bu etkinlikte şiiri anlatan bir resim çizilmesi istediği için görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen kelimelerle ekleri anlamlı bir sözcük oluşturacak biçimde eşleştirilmesi istenen ve yeni bulunan kelimelerle cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte, yapım eklerinin bilinmesi, cümle ve dilbilgisi kurallarının bilinmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanmaktadır.
7. **Etkinlik:** Öğrenci tarafından yazılan bir şiirin örnek olarak verilip öğrencilerin hayalini kurdukları bir olay, durum, varlık vb. hakkında şiir yazılması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

Konu 2: Ay Avcısı Eskimolar

Bir İzlanda masalı olan bu metinde, İzlanda'da yaşayan bir Eskimo'nun Ay'ın ışığından faydalanmak istemesi için Ay'ı yakalama çabalarından bahsedilmektedir. Bu metinde ele alınan etkinliklerle öğrencilere, anlamını yeni öğrendikleri kelimelerle ilgili resim çizmeleri, metin ile ilgili soruların yanıtlandırılması, metnin hikâyeye haritasının oluşturulması, metinde geçen olayların gerçekten yaşanmış olaylar olup olmadığına dair çıkarım yapma, metinde hayal ürünü olan olguları belirleme, farklı başlık önerileri getirme, anlamlı ve kurallı cümle oluşturma ve tamamlama çalışmaları, Güneş'i yakalama hikâyesi yazma gibi hedefler kazandırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Metinde geçen ve anlamının yeni öğrenildiği kelimelerle ilgili olarak resim çizilmesinin istendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen soruların yanıtlanması beklenmektedir. Okunan metnin anlaşılması üzerine kurulu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Okunan metnin hikâyeye haritasının yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
4. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde metinde geçen olayların gerçekten yaşanıp yaşanmadığı sorulmaktadır. İkinci bölümün de ise, metinde geçen bazı olayların sıralandığı ve bu olaylardan hayal ürünü

olduğunun düşünüldüğü olayların işaretlenmesi istenmektedir. Bu etkinliğin iki bölümü de okuduğunu anlama, kelime ve sözlük bilgisi gerektirdiğinden sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.

5. **Etkinlik:** Okunan metin için farklı başlık önerilerinde bulunma söz konusu olduğundan sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk basamağında, cümlelerde boş bırakılan yerleri kutuda verilen kelimelerden uygun olanlarıyla tamamlanması istenmektedir. Etkinliğin ikinci basamağında verilen kelimeleri bir araya getirerek anlamlı ve kurallı cümleler oluşturulması beklenmektedir. İki bölümde de dilbilgisi kurallarının yanı sıra yazım kuralları ile noktalama işaretlerinin bilinmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** “Gökçen Güneş’i yakalamak istiyor.” cümlesinden yola çıkılarak Gökçen’in hikâyesinin yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Uçan İlk İnsan

İnsanın en belirgin özelliklerinden biri olan hayal kurmanın ve kurulan hayali gerçekleştirme çalışmalarından yola çıkılarak Hezarfen Ahmet Çelebi’nin uçma konusundaki araştırmalarının anlatıldığı bu metin komisyon tarafından hazırlanmıştır. Metnin etkinliklerine bakıldığında, bulmacadan bulunan kelimelerin cümle içinde kullanılması, metinde en çok akılda kalan bölümün nedenleriyle açıklanması, verilen karikatürleri metne göre sıralama ve metni özetleme, eş anlamlı kelimelerle çalışma, öğrencilerin gelecekte nasıl bir kişi olmak istedikleri yazmaları ve hikâye tamamlama çalışmalarından oluştuğu görülmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen bulmacada gizlenen üç kelimenin bulunarak işaretlenmesini, bu kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımların neler olduğu ve

bu kelimelerle ilgili cümle kurulması istenen bu etkinlikte; dilbilgisi, kelime bilgisi vb. gerektiği için sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

2. **Etkinlik:** Öğretmen tarafından okunan metnin akıllarında en çok kalan bölümün yazılmasını ve nedeninin açıklanması beklenen bu etkinlik anlamlı cümle kurma, düşüncelerini sözel ifadeler dönüştürme nedeniyle sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk basamağında, metinde geçen olayları anlatan ve karışık olarak verilmiş karikatürlerin sıralanması istenmektedir. Görseller bazında bir etkinlik olduğu için görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir. Bu etkinliğin ikinci basamağında ise, karikatürlerden yola çıkarak okunan metnin özetlenmesi istenmektedir. Okunan metnin anlaşılması, cümle organizasyonu, özgün cümlelerle akılda kalanların aktarılmasının beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Verilen harita üzerinde Hezarfen Ahmet Çelebi'nin nereden nereye uçtuğunun gösterilmesi istenen bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Verilen paragrafta “nihayet, mesafe, rüya, icat” kelimelerinden eş anlamlısı kullanılmayanın bulunmasının beklendiği ve bulunan kelime ile bir cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen görsel üzerinde gelecekte nasıl bir kişi olmak isteğinin yazılması beklenen bu etkinlikte, hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Kısaca açıklanan örnek bir olay üzerinden kısa bir öykü ya da kısa bir oyun yazılmasının istendiği bu etkinlik, düşüncelerini belirli bir sırayla, anlamlı cümleler kurarak, dilbilgisi, yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ederek yazması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Bir Yer Düşünüyorum

“Bir Yer Düşünüyorum” isimli şiirin dinleme metni olarak kullanıldığı bu konuda öğrencilere, şiirde eksik olarak verilen bölümleri şiir okunurken tamamlamaları, şiirde hayal ürünü olan ifadelerin belirlenmesi ve nedenlerinin açıklanması, farklı başlık önerileri getirme ve şiirin konusunun belirlenmesine yönelik etkinlikler sunulmuştur. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Nasıl bir yerde ve evde yaşamak isteğinin resminin çizilmesi ve çizilen resmin kısaca anlatılmasının istendiği bu etkinlik hem görsel-uzamsal zekâya hem de sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Öğretmen tarafından şiir okunurken, etkinlikte verilen boşlukların doldurulması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Şiirdeki hayal ürünü olan kavramları ve o kavramların neden hayal ürünü olduklarının düşünme nedeninin açıklanması istenen bu etkinlikte, sözel ifade, neden-sonuç ilişkisi söz konusu olduğundan, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Şiirin konusunun belirlenmesi ve okunan şiire farklı başlık önerilerinin getirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ bulunmaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 3. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X					
2	X		X				X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Üçüncü temaya ilişkin yukarıdaki tablo incelendiğinde, birinci ve üçüncü konulara ait etkinliklerde sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları olmak üzere sadece iki zekâ alanına yer verildiği görülmektedir. İkinci ve dördüncü konulara dair etkinliklerde ise, diğer konuların etkinliklerine ek olarak, içsel zekâ alanına seslenen etkinlikler bulunmaktadır.

4. Tema: Oyun ve Spor (sf: 77-96)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Uçurtma Nasıl Uçar?

Ayla Çınaroğlu'nun bir şiiri olan "Uçurtmam Nasıl Uçar?" şiirinde uçurtmanın nasıl uçurulduğu kafiyeler ve benzetmelerle anlatılmaktadır. Şiirin etkinliklerine bakıldığında öğrencilere; verilen kelime ve kelime gruplarıyla kısa bir öykü yazma çalışması, şiiri anlatan bir resim çizme, şairin uçurtmanın hangi özelliklerine değindiğini belirleme, şiirin konusunu ve ana duygusunu bulma, farklı başlık önerileri getirme, eş ve zıt anlamlı kelimelerin bulunduğu bir bulmaca, açıklayıcı ve destekleyici bir yazı yazma çalışması ile hem dilbilgisi hem de metni anlamlandırılmaları sağlanması amaçlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımların neler olduğu ve bu kelime gruplarının kullanılarak kısa bir hikâyeye yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel - dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Okunan şiirin anlatıldığı bir resim çizilmesi beklenen bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Şiirin yeniden okunarak şairin uçurtmayı tanıttığı dörtlüğün bulunması ve bu dörtlükten yararlanarak uçurtmanın özelliklerinin yazılmasının istendiği bu etkinlikte, okuduğunu anlama ve sözcüklerle ifade etmeye ihtiyaç duyulduğundan sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Bu etkinlikte, okunan şiirin konusunun ve ana duygusunu belirlenmesi istendiği için sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Okunan şiire üç adet farklı başlık önerilerinin getirilmesi istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanlarına seslenmektedir.
- 6. Etkinlik:** Verilen yönergelere dikkat edilerek verilen bulmacanı doldurulması istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 7. Etkinlik:** "Bir uçurtma olsaydınız nerelere uçmak isterdiniz?" hakkındaki düşüncelerin açıklayıcı ve destekleyici (özellikle, gibi, açıkçası, yani, başka bir deyişle vb.) ifadeler kullanılarak yazılması beklenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanları bulunmaktadır.
- 8. Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen açıklamalara göre resimlerin sıralanması istenmektedir. Okunan metinle görseller arasında ilişki kurulması gerektiği için hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 2: Kardan Adam

Selçuk Derya Altıntren tarafından kaleme alınan bu metinde, kardan adam yaparak kış mevsiminin tadını çıkararak çocukların, kardan adam için kıyafet arayışına girdiklerinde babalarını kızdırmaları ancak öykünün sonunda her şeyin tatlıya bağlanması anlatılmaktadır. Metnin etkinliklerinde ise; metinde neler bahsedildiğinin kısaca yazılması, anlamı yeni öğrenilen kelimelerden birinin üç farklı cümle içinde kullanılması, metnin özetlenmesi ve hikâye haritasının çıkarılması, 5N1K sorularının oluşturulması ve yanıtlandırılması, farklı başlık önerileri ve başlangıç kısmı verilen masalı devam ettirme çalışmalarına yer verilmiştir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Başlığının, bazı cümlelerinin ve görsellerinin incelendiği metinde nelerden bahsedildiğinin kısaca yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Anlamı yeni öğrenilen kelimelerden bir tanesinin seçilerek üç farklı cümlede kullanılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan metnin özgün cümlelerle özetlenmesinin istendiği bu etkinlikte, dilbilgisi, okuduğunu anlama, yazım kuralları ve noktalama işaretleri gibi bilgilerin kullanılması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Okunan metnin hikâye haritasının oluşturulması istenen bu etkinlikte, okuduğunu anlama ve aktarma söz konusu olduğu için sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Metnin daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla 5N1K (ne, nerede, ne zaman, niçin, nasıl, kim) sorularının oluşturulmasının ve yanıtlanmasının beklendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 6. Etkinlik:** Okunan metin için farklı başlık önerilerinin getirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ bulunmaktadır.
- 7. Etkinlik:** Bir masalın başının ve sonunun verildiği bu etkinlikte, masaldaki boşlukların uygun şekilde tamamlanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“Neredeyim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Birdirbir Oyunu

Komisyon tarafından oluşturulan bu metinde, çocukların severek oynadıkları birdirbir oyunu tanıtarak kurallarından, tekerlemelerinden ve oyunun farklı ülkelerde farklı şekillerde oynanabilen bir oyun olduğundan bahsedilmektedir. Öğrencilere oyun oynarken kurallara dikkat etmeleri gerektiği iletisini verirken onları yeni bir oyunla tanıştırmayı amaçlayan bu metinde; oyunun kurallarının verildiği paragraflarla fotoğrafların eşleştirilmesi, karışık halde verilen kelimelerden anlamlı ve kurallı cümle oluşturma, mektup yazma, özgün bir oyun tasarlama ve dilbilgisi alıştırmaları yer almaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen üç kelimenin kullanıldığı bir hikâyeye yazılmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyaya seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, verilen açıklamalarla fotoğrafların eşleştirilmesi istenmektedir. Açıklamalarla görseller arasında ilişki kurulması gerektiği için hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde ise fotoğrafı verilmeyen paragrafın belirlenmesi ve bu paragrafı anlatan bir fotoğraf ya da resim çizilmesi istenmektedir. Etkinliğin bu bölümü görsel-uzamsal zekâyaya seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Verilen kelimeler yardımıyla anlamlı ve kurallı cümleler oluşturulması istenen bu etkinlikte, dilbilgisi konuları ön planda olduğundan sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Tanımlanan sorunu çözümlenebilecek yetkili kişinin bulunması ve bu kişiye mektup yazılması istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Yeni bir oyun tasarlanmasının beklendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyaya seslenmektedir.
- 6. Etkinlik:** İsimlerin yerine kullanılacak kelimelerin verildiği ve bu kelimeleri verilen paragrafta uygun yerlere yerleştirilmesinin istendiği bu

etkinlikte dilbilgisi konularından zamirin bilinmesi gerektiği için sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Doğru Spor

Sağlıklı yaşam için sporun gerekliliği iletisini veren bu dinleme metninde, öğrencilerin dinlemelerini geliştirmeleri için metni dinlerken doldurmaları gereken eksik cümleleri tamamlama, farklı spor dallarına ait görsellerle bu spor dallarının isimlerini eşleştirme çalışmaları, diğerlerinden farklı olan spor dalını bulma, farklı spor alanlarında kullanılan malzemeleri eşleştirme, ana fikir bulma, dinleme metni için farklı başlık önerileri geliştirme ve spor yapmanın insan sağlığı üzerindeki etkilerini anlatan kısa bir yazı yazma gibi etkinliklerle iletisinin altını çizmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Cümlelerdeki boşlukların, metin okunurken doldurulmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. “Dinlememi Değerlendiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ; değerlendirmesinde arkadaşlarının görüşünü alıyorsa kişilerarası zekâ alanına rastlanılmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Bu etkinlik üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, görselleri verilen spor dallarının isimlerle eşleştirilmesi istenmektedir. Dolayısıyla görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir. İkinci bölümünde ise çoktan seçmeli sorular şeklinde spor dalları verilmiş ve farklı olan spor dalının işaretlenmesi istenmiştir. Bu bölüm sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. Etkinliğin son bölümünde ise, çeşitli spor dallarına ait malzemelerin görselleri ile spor dallarının isimlerinin eşleştirilmesi istenen bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Dinlenen metnin ana fikrinin belirlenmesi istenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Farklı iki başlık önerme ve önerilen başlıklarının nedenlerinin açıklanmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanlarına rastlanılmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Spor yapmanın insan sağlığı üzerindeki etkilerini anlatan bir yazı yazılmasının beklediği bu etkinlikte, düşüncelerin organize edilerek, dilbilgisi kuralları çerçevesinde aktarılması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 4. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Yukarıda bulunan tabloya bakıldığında birinci, ikinci ve dördüncü konuların etkinliklerinin sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına yönelik olduğu; üçüncü konunun etkinliklerinin ise sekiz zekâ alanından sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ olmak üzere sadece iki zekâ alanına seslendiği görülmektedir.

5. Tema: Sağlık ve Çevre (sf: 100-117)

“Neler Öğreneceğim?” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Ağaç Sevgisi

Cevdet Güven’in ağaçların canlı hayatı için son derece önemli olduğunu vurguladığı bu metinde, çocuklara ağaç sevgisi aşılama amaçlanmaktadır. Metnin etkinliklerinde, verilen bir ağaç fotoğrafı ve kelimelerle resimdeki ağacın hikâyesini yazma, şiirde söylenenlere katılıp katılmama durumlarını nedenleriyle açıklama, şiire son bir bölüm ekleme, ağaç türlerinin görselleri ile bilgilerini eşleştirme ve hatıra ormanı oluşturma kampanyası düzenleme gibi çalışmalarla metin amacına ulaşmaya çalışılmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen kelime ve kelime gruplarından, verilen fotoğraftan yararlanarak bir ağacın hikâyesinin yazılması istenmektedir. Etkinlikte, düşüncelerini organize etme, ifade etme, belirlediği kurgu içinde hikâyesini sözcüklere dökme yanında yazım kuralları, noktalama işaretleri gibi dilbilgisi konularının da bilinmesi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ, bunun

yanında tek bir görsel de olsa görselin içselleştirilmesi ve hikâyeye yansıtılması açısından görsel-uzamsal zekâ da bulunmaktadır.

2. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, şiirde bahsedilen yaşlı adamın ağacı kesmemesi için nelerden bahsedildiğinin yazılması beklenmektedir. Okuduğunu anlama, kelimelerin organizasyonu, yazılı ifade etme becerisi gibi davranışların gösterilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, şiirde bahsedilenlere katılma ya da katılmama durumunun nedenleriyle birlikte yazılması beklendiğinden yine sözel-dilsel zekâyâ ve içsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
3. **Etkinlik:** Şiire bir bölüm daha eklenmesi istenen bu etkinlikte, duygu ve düşüncelerin belirli dilbilgisi kuralları çerçevesinde organize edilerek yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâyâ seslenen bir etkinliktir.
4. **Etkinlik:** Ağaç türlerinin resimlerinin ve karışık şekilde açıklamaları verilen bu etkinlik, görseller bulunduğundan görsel-uzamsal zekâyâ okuduğunu anlama ve okuduklarına ilişkin doğru görselle eşleştirme bulunduğundan sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
5. **Etkinlik:** Okulları için bir hatıra ormanı oluşturma kampanyası düzenlenmesi beklenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. “Arkadaşlarımı Değerlendiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ alanı ile karşılaşılmaktadır.

Konu 2: Hapşuu!

Didem Sanyel Crosby tarafından öğrencilere hastalığa nasıl yakalandığını, hastalıktan korunmak için neler yapılabileceğinin anlatıldığı ders verici niteliğe sahip bu metinde, hastalıkla ilgili kelimelerin birbirleriyle olan ilişkilerini açıklayan bir yazı yazılması, metinde en ilginç bulunan bölümün nedenleriyle açıklanarak yazılması, zıt anlamlı kelimeler bulma, grip ve soğuk algınlığı hakkında kısa bir bilgilendirici yazı yazma, yazım ve noktalama işaretlerinin düzeltilmesi ile ilgili etkinliklerle öğrenciler hedeflere ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Etkinliğin ilk bölümünde, verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımların sorulduğu bu etkinlikte, yazılacak kelimelerin, anlam ilişkisi

yönünden, birbiriyle ilişkili olmasına dikkat edilmesi istenmektedir. Bu nedenle, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. İkinci bölümünde ise, yazılan kelimelerden üç tanesinin birbiriyle olan ilişkilerinin yazarak açıklanması istendiğinden yine sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

2. **Etkinlik:** Metinde hangi bölümün ilginç geldiğinin ve nedeninin yazılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâyâ ve içsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
3. **Etkinlik:** Verilen sözcüklerin zıt anlamlılarının yazılmasının beklendiği bu etkinlik, dilbilgisini yoklamaya yönelik olduğundan ve bulunan zıt anlamlı kelimelerle ilgili cümle kurulması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Bulunan zıt anlamlı kelimelerin, verilen çiçekteki gibi aynı renge boyanması istendiğinden görsel-uzamsal zekâyâ da rastlanılmaktadır.
4. **Etkinlik:** Grip ve soğuk algınlığını tanıtan bilgilendirici bir yazı yazılması istenen bu etkinlikte; araştırma, elde ettiği bilgilerle düşüncelerini organize etme, dilbilgisi kuralları çerçevesinde düşüncelerini yazıya aktarma söz konusu olduğundan sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Verilen paragraftaki yazım ve noktalama yanlışlarının bulunması ve daha sonra bu yanlışların düzeltilmiş şeklinin yeniden yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Kar Tanesinin Macerası

Samed Behrengi'nin hikâyesiyle su döngüsünün nasıl gerçekleştiğinin anlatıldığı bu metinde, anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamlarını bulma ve onları cümle içinde kullanma, metinde geçen canlı ve cansız varlıkları sınıflandırma, yağış türlerinin isimlerini bilgileriyle eşleştirme, verilen görsellerden yararlanarak öğrencilerden kendi hikâyelerini yazmalarını bekleme, suyun özellikleri, havanın özellikleri ve ikisinin ortak özelliklerinin belirlenmesi, eksik bırakılan cümleleri anlamına uygun olarak tamamlama ve hangi yağış türü olup nereye yağmak istediklerini yansıtan resim çizilmesi ile öğrenciler hedeflere ulaştırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımların sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Okunan metindeki anlamı bilinmeyen kelimelerin belirlenmesi, belirlendikten sonra o kelimelerin anlamlarıyla ilgili tahminlerin ve sözlükteki anlamlarının yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** Okunan metindeki canlı ve cansız varlıkların belirlenmesinin beklendiği bu etkinlik dilbilgisi ile ilgili olduğu için sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Bazı hava olaylarının ve açıklamalarının karışık olarak verildiği ve eşleştirme yapılması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Verilen resimlerden yararlanarak bir hikâyeye yazılması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Su ve havanın özelliklerinin sorulduğu bu etkinlik de sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
7. **Etkinlik:** “Bir yağış türü olsaydınız ne olurdu? Nerelere yağardınız?” sorularının yanıtlarının resimle ifade edilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile içsel zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Kutuda verilen kelimeleri kullanarak, cümlelerin uygun şekilde tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Küçük Köpek Pepe

Metinde ne anlatıldığını tahmin etme, dinlenen metinden akılda kalanların oluş sırasına göre yazılması, 5N1K sorularının yanıtlandırılması, metinde geçen köpek ve leyleğin özelliklerinin sınıflandırılması, farklı başlık önerileri, metinde ilginç bulunan kısmın nedenleriyle birlikte açıklanması ve resminin çizilmesi ve verilen harita üzerinde metinde geçen leyleklerin göç ettikleri yönün gösterilmesinin istendiği etkinliklerle öğrencilere dinlenen etin ile ilgili anlama üzerine odaklanılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Okunacak metnin başlığı ve bazı cümleleri verilerek, metnin içeriğinin tahmin edilmesi ve tahminlerinin yazıyla ifade edilmesi beklenen bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

2. **Etkinlik:** Öğretmenin metni okurken sorduğu sorulara ilişkin tahminlerinin ve öğretmen okurken gerçek cevaplarının yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** Dinlenen metinden aklıda kalanlarının, oluş sırasına göre, sıralanmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâya rastlanılmaktadır.
4. **Etkinlik:** Metin ile ilgili 5N1K sorularının yanıtlandırılmasının istendiği bu etkinlik de sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Dinleme metninde konusu geçen köpek ve leyleğin özelliklerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen başlık örneklerinden, dinlenen metne en uygun başlığın seçilmesi ve nedeninin açıklanması beklenmektedir. Bu bağlamda, sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanları bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Bu etkinlik iki bölümden oluşmaktadır. İlk kısmında, dinlenen metinde ilginç bulunan bölümün nedenleriyle yazılması istenmektedir. Bu kısım sözel-dilsel zekâya seslenmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, metnin ilginç bulunan kısmının resminin çizilmesi beklenmektedir. Bu bağlamda da görsel-uzamsal zekâ ile içsel zekâ alanlarına rastlanılmaktadır.
8. **Etkinlik:** Verilen harita üzerinde, dinleme metninde yer alan leyleklerin nereden nereye göç ettiklerinin oklar çizerek gösterilmesi ancak ilkbaharda izledikleri yolu mavi renk, yaz sonlarında izledikleri yolu kırmızı renkle gösterilmesi beklenmektedir. Bu bağlamda, hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları

Konu	Sözel-Dilsel	Matematiksel-Mantıksal	Görsel-Uzamsal	Müziksel-Ritmiksel	Bedensel-Kinestetik	Kişilerarası	İçsel	Doğasal
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere, beşinci temaya ait konularının etkinliklerin sekiz zekâ alanından sadece sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ile içsel zekâ alanlarına rastlanıldığı, diğer beş zekâ alanına yönelik hiçbir etkinliğin bulunmadığı saptanmıştır.

6. Tema: Değerlerimiz (sf: 121-139)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Dillerde İstiklal Marşı

Şairi Bestami Yazgan olan bu şiirde çocuklara çalışkan olmayı, mutluluk elde etmek ve yeni bilgilere ulaşabilmek için cesur olmak, her türlü güçlüğe karşı bayrağımızdan ve marşımızdan vazgeçmemek gerektiğinin altını çizmiştir. Etkinliklerde hedef, bayrak, yurt kelimelerine odaklanılarak bu kelimelerle bir paragraf oluşturma, şiirdeki yazım ve kelime hatalarını bulma, anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, farklı başlık önerileri getirme ve kelimelerin sözlükteki ilk ve ikinci anlamlarını anlamlandırma üzerine çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımların sorulduğu ve bu kelimelerin yapmış olduğu çağrışımlardan yola çıkarak verilen cümlelerin altına bir paragraf yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, verilen şiir öğretmen tarafından okunurken hata yapılan yerlerin bulunması beklenmektedir. İkinci bölümünde ise, öğretmen tarafından yapılan yanlışların şiirin anlamında ne gibi değişikliklere yol açtığı yazılması istenmektedir. Her iki bölümde de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan, bunun yanında içinde bu kelimelerin de bulunduğu bir şiir yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Okunan şiir için farklı başlık önerilenin ve nedenlerinin açıklanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanları bulunmaktadır.

5. **Etkinlik:** Üç bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, sözlükteki ilk ve ikinci anlamlarının verildiği sözcüklerin alfabetik sıraya konması; ikinci bölümde ise, verilen cümlelerde altı çizili kelimelerin hangi anlamlarda kullanıldığının yazılması; üçüncü bölümde de verilen yönergelerin kelimeler ve anlamlarına göre uygulanması istenmektedir. Her bölümde de sözlük kullanımı ve bilgisi gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** “Büyüklerinizin sizin için neler yapmasını istiyorsunuz?” sorusundan yola çıkarak bir şiir yazılmasının ve etrafının süslenmesi beklenen bu etkinlik hem sözel-dilsel zekâyâ hem de görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.

Konu 2: Yıldızla Isınmış

Nasrettin Hoca'dan bir ziyafet koparabilmeyi umut eden eş dostun Nasrettin Hoca'nın keskin zekâsıyla sınavını anlatana bu metinde, kelime anlamlarını hatırlama, metindeki olayla ilgili Hoca ile empati yapma, eş anlamlı ve zıt anlamlı kelimelerle çalışma, bir başka Nasrettin Hoca fıkrasına ait görsel verilerek hangi fıkra olabileceğini tahmin etme ve yazma, eksik bırakılan cümleyi anlamına uygun kelime ile tamamlama etkinlikleri yer almaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımların sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Okunan metin ile ilgili “Nasrettin Hoca'nın dostlarına nasıl bir ders veriyor?”, “Hoca'nın yerinde siz olsaydınız ne yapardınız?” sorularının yanıtlarının yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** İlk bölümde; verilen cümlelerdeki altı çizili kelimeleri eş anlamlılık yönünden değerlendirilmesi ve aynı anlamda kullanılanların eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. İkinci bölümde ise, cümlelerin bazılarında zıt anlamlarıyla beraber kullanılanların bulunması istendiği için sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Nasrettin Hoca'nın bir fıkrasını anlatan bir resim verilen ve bu resimden yola çıkarak anlatılmak istenen fıkranın tahmin edilip yazılmasının beklendiği bu etkinlikte hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

5. Etkinlik: Kutuda verilen ifadeleri kullanarak cümlelerdeki boşlukların doldurulmasının istendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Nevruz

21 Mart tarihinde ilkbahar mevsiminin gelişinin kutlandığı Nevruz Bayramı hakkında bilgi vermek amacıyla paylaşılan bu metinde ve etkinliklerinde, verilen anahtar kelimelerle ilkbaharı anlatan şiir yazma, metne göre yanıtlandırılması gereken çoktan seçmeli sorular, 5N1K sorularının cevaplandırılması, kişi zamirlerinin yerleştirilmesi, ilkbahar mevsiminde meydana gelen değişikliklerin tablolaştırılması ve öğrencilerin kendi yaşadıkları yerlerde Nevruz ile ilgili yapılan kutlama ya da şenlik vb. hangi aktivitelerin yapıldığının yazılması çalışmalarını içermektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen bulmacadaki şifrenin bulunmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen anahtar kelimeleri kullanarak ilkbaharı anlatan bir şiir yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Çoktan seçmeli sorular halinde verilen soruların okunan metne göre cevaplandırılmasının istendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Okunan metinden yola çıkılarak bu etkinlikte verilen 5N1K açık uçlu sorularının yanıtlanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Kişi adlarının yerine kullanılan bazı kelimelerin, cümlelerdeki uygun yerlere yerleştirilmesi beklenen bu etkinlik, dilbilgisi gerektirdiğinden sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 6. Etkinlik:** İlkbaharda meydana gelen değişikliklerin uygun boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 7. Etkinlik:** Yaşamakta olunan yerlerde ne tür kutlamalar ve/veya şenlikler yapıldığına dair bilgi verilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır. “Performansımı Değerlendiriyorum” isimli bölümde ise,

öğrenilen konuda kendi performansını değerlendirdiğinden, içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.

- 8. Etkinlik:** Kutuda verilen örneklerden yararlanılarak kelimelerin sadece bir harfini değiştirerek yeni kelimeler oluşturulması ve oluşturulan bu kelimelerin uygun boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel bulunmaktadır.

Konu 4: Dünya Çocuk Bayramı

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı hakkında olan bu dinleme metninin etkinliklerinde, anlamı bilinmeyen kelimeleri belirleme ve cümle kurma, şiire farklı başlık önerileri getirme, şiirin ana duygusunu belirleme, şiiri en iyi anlatan resmin seçilmesi ve nedeninin kısaca yazılması, verilen davetiye örneğinin incelenmesi ve ardından öğrencilerin kendi 23 Nisan gösterileri için kendi davetiyelerini yazmaları konularına odaklanılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Metindeki anlamı bilinmeyen kelimelerin belirlenmesi, belirlendikten sonra o kelimelerin anlamlarıyla ilgili tahminlerin ve sözlükteki anlamlarının yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Dinlenen şiire iki farklı başlık önerisinin getirilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanları yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Dinlenen şiirin ana duygusunun sorulduğu bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Etkinlikte verilen resimlerin incelenmesi ve şiiri en iyi anlatan resmin hangisi olduğunun nedenleriyle yazılmasını istendiğinden hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Verilen davetiye örneğinin incelenerek, davetiye yazılmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X						X	
4	X		X				X	

Altıncı temada yer alan dört konuda yer alan zekâ alanlarına ait yukarıdaki tablo incelendiğinde birinci, ikinci ve dördüncü konuların etkinliklerinin tamamının sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ile içsel zekâ alanlarına seslendiği; bu konulardan farklı olarak üçüncü konunun etkinliklerinin sadece sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanlarına hitap ettiği görülmüştür.

7. Tema: Dünya'mız ve Uzay (sf: 144-163)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: 12 Ay

Rakım Çalapala'ya ait olan bu şiirde, ayların ve mevsimlerin özellikleri konu edilmiştir. Şiirin ana duygusunu ve konusunu belirleme, yeni öğrenilen kelimelerle hikâye oluşturma, şiire göre ayları mevsimlere göre sınıflandırma, farklı balık önerileri getirme, şiirde abartılı bulunan ifadeleri belirleme, dilbilgisi bakımından eş sesli kelimeler ile ilgili çalışma, örnek olay üzerinden mevsimlere göre giyinme ve kullanılan malzemelere karar verme etkinlikleri ile öğrencilere hedef davranışların kazandırılması amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinlikte; verilen kelimelerin okunduğu zaman zihinde nasıl çağrışımlar yaptığının sorulduğu ilk bölüm sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. İkinci bölümde ise ilk bölümdeki çağrışım yapan kelimelerden de yararlanarak kısa bir öykü yazılması istendiğinden, bu bölümde de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Dinlenen şiirin konusunun ve ana duygusunun sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

3. **Etkinlik:** Şiirdeki ayları bahsedilen mevsimlere göre sınıflandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, şiir için farklı başlıkların bulunmasının istenmektedir. Bu bağlamda, bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanları bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Okunan şiirdeki abartılı ifadelerini bulunarak yazılmasının istendiği bu etkinlik için okunan metnin iyice anlaşılması gerektiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen eş sesli kelimelerin farklı anlamlarıyla birer cümle kurulması beklenmektedir. Dilbilgisi konularına hakimiyetin gerekli olduğu bu etkinlik, sözel-dilsel zekaya seslenmektedir.
7. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, tabloda farklı şehirlerdeki farklı mevsimlere ait hava durumu ve sıcaklık tahminlerinin gösterildiği ve tabloya göre içi boş olarak verilen kıyafetlerin boyanması istenmektedir. Bu bağlamda, hem sözel-dilsel zekâ hem de görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

Konu 2: Ay'la Güneş'in Oyunu

Nurdan Damla tarafından kaleme alınan Güneş ve Ay arasındaki kovalama oyunu ile tutulma olaylarının anlatıldığı bu metinde, yeni öğrenilen kelimelerle öykü oluşturma, metinde neler anlatıldığının yazılması, anlamı yeni öğrenilen kelimelerle şiir oluşturma çalışması, metni yeniden resimlendirme, metnin en ilginç bulunan bölümünün nedenleriyle açıklanması, farklı başlık önerileri getirme, hayal ürünü olan olayları belirleme, yazım ve noktalama çalışması ile yazara mektup yazma etkinlikleri kullanılarak öğrencilerin hedef davranışlara ulaştırılması amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinlikte; verilen kelimelerin okunduğu zaman zihinde nasıl çağrışımlar yaptığının sorulduğu ilk bölüm sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. İkinci bölümde ise ilk bölümdeki çağrışım yapan kelimelerden de yararlanarak kısa bir öykü yazılması istendiğinden, bu bölümde de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Metinde ne anlatıldığını sorulduğu ve metin ile ilgili görüşlerin yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve içsel zekâ bulunmaktadır.

3. **Etkinlik:** Anlamı yeni öğrenilen kelimeleri kullanarak bir şiir yazılması beklenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, “Siz olsaydınız bu metni nasıl resimlerdiniz?” sorusunun yanıtı arandığından görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır. Etkinliğin “Çalışmamı Değerlendiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.
5. **Etkinlik:** Metnin ilginç gelen bölümünün ve nedeninin açıklanması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanlarına seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** : Bu etkinlikte, metin için farklı başlıkların bulunmasının istenmektedir. Bu bağlamda, bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanları bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Metinde geçen bazı olayların hayal ürünü olduğunun açıklaması doğrultusunda hayal ürünü olan olayların bulunmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen cümlelerdeki yazım ve noktalama yanlışlarının düzeltilerek doğru şekilde yazılması istenmektedir. Bu nedenle, bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Okunan metin ile ilgili görüşlerin iletilmesi için yazara mektup yazılmasının istendiği bu etkinlikte; mektup yazma kurallarının bilinmesi, hem dilbilgisi yönünden hem de sözcük bilgisi yönünden doğru ifadelerin, doğru bir organizasyonla yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

“Neredeyim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Uzayda Yaşam

Bilim Çocuk Dergisi’nden alınan bu metinde astronotların görevlerini, hangi amaçla uzaya gittiklerini, uzayda ne kadar süre kaldıklarını ve uzayda hayatlarını nasıl devam ettirebildikleri konusunda merak edilen soruların yanıtlarını yer almaktadır. Metinde en ilginç bulunan bölümün nedenleriyle açıklanması, farklı başlık önerilerinin getirilmesi, dilbilgisi bakımından yapım eklerinin çalışıldığı, bir uzaylıya Dünya tanıtım kartının hazırlanması, Dünya ya da uzay hakkında şiir yazma çalışması, uzay aracı tasarlama ve resmini çizme, eksik bırakılan cümleleri anlamlı

ve kurallı olacak şekilde kelimelerle tamamlama etkinlikleri ile kazandırılması gereken hedeflerin öğrencilere kazandırılması hedeflenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen kelimelerle anlam yönünden bağlantılı kelimelerin bulunarak yazılmasının istendiği bu etkinlikte, sözcük bilgisi gerektiğinden, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Okunan metinde ilginç gelen bölümün nedenleriyle birlikte yazılmasının beklendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Metne iki farklı başlık önerisinin getirilmesi ve nedenlerinin açıklanmasının istendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Verilen kelimeler ve eklerin bir araya getirilerek uygun kelimeler oluşturulmasının beklendiği, bunun yanında bulunan uygun kelimeleri kullanarak cümle oluşturulması beklenen bu etkinlikte, dilbilgisi konularına hâkimiyet gerektiğinden, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, Dünya'yı daha önce hiç görmeyen bir uzaylıya Dünya'yı tanıtmak için bir kart hazırlanması beklenmektedir. Kartın resim veya fotoğraflarla süslenmesi istendiğinden hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, bir uzay aracının penceresinden uzayın ve Dünya'nın seyredildiği düşünülerek bir şiir yazılması istenmektedir. Şiirin yazılması için bırakılan boşluğun kenarındaki uzaya ait resimlerden de yardım alınabileceğinden, hem görsel-uzamsal hem de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde tasarlanması istenen uzay aracının özelliklerin yazılması istenmektedir. Bu bağlamda, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. İkinci bölümünde ise tasarlanan uzay aracının resminin çizilmesi istendiğinden görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

- 8. Etkinlik:** Verilen eklerin kullanılarak cümlelerdeki kelimeleri anlamlı ve doğru olacak şekilde tamamlanmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir.

Konu 4: Ay Dede

Ali Bayramov'un "Ay Dede" isimli şiirinin dinleme metni olarak ele alındığı bu konuda, Ay'ın gökyüzündeki yolculuğundan bahsedilmektedir. Dinleme metni olarak şiirin eksik bırakılan yerlerinin tamamlanması, anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışma, başka bir gök cismi ile ilgili şiir yazma çalışması, hayal ürünü olan olayları belirleme, şiirde Ay'ın nelere benzetildiğinin bulunması ve dinlenen şiirinin resmini çizme etkinlikleri ile öğrencilere hedeflenen davranışlar kazandırılmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bazı yerleri eksik bırakılmış şiirin okunması ve dinlenen şiire göre uygun şekilde doldurulmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, metindeki anlamı bilinmeyen kelimelerin belirlenmesi, belirlendikten sonra o kelimelerin sözlükteki anlamlarının yazılmasının istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. İkinci bölümde ise, anlamı bulunan kelimeleri kullanarak, Ay'dan başka bir gök cismi için şiir yazılması beklendiğinden yine sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Dinlenen şiirde gerçek olması mümkün olmayan iki olayın yazılmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir.
- 4. Etkinlik:** Şiirde Ay Dede'nin nelere benzetildiğinin yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 5. Etkinlik:** Bu etkinlikte, şiirde ilginç gelen bölümün resminin çizilmesi istendiğinden görsel-uzamsal zekâya hitap etmektedir.

"**Neler Öğrendim?**" bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, yedinci temada yer alan konuların etkinliklerinin tamamının sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına yer verildiği; geriye kalan beş zekâ alanına ait bir bulguya rastlanılmadığı görülmektedir.

8. Tema: Üretim, Tüketim ve Verimlilik

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Tasarruf Ne Güzeldir

Doğal kaynakları korumak ve tasarruf edilmesi gereken konulara dikkat çekilmek üzere Öner Kemal’in yazdığı şiirden yararlanılmıştır. Verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımlardan yararlanarak bilgilendirici yazı yazma, şiirin görselleriyle içeriklerinin uygunluğunun belirlenmesi, şiirin ana duygusunu ve konusunu belirleme, şiirin başlığı ile içeriğinin uygunluğunun sorgulanması ve bu doğrultuda farklı başlık önerileri getirme, zıt anlamlı kelimelerle çalışma vb. etkinliklerle tasarruf konusuna dikkat çekme, neden tasarruf yapılması gerektiği açıklanmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımların sorulduğu ve bu çağrışımlardan yola çıkarak bilgilendirici bir yazı yazılmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir.
- 2. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde; şiirin resimleri ile içeriğinin birbiriyle uyumlu olup olmadığının nedenleriyle birlikte yazılması istenmektedir. Bu bağlamda, bu bölüm sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, şiirde görsel olarak ifade edilmeyen dörtlüğü boş bırakılan alana yazılarak resim yapılması

istendiğinden hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

3. **Etkinlik:** Dinlenen şiirin ana duygusunun ve konusunun belirlenmesinin istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ hitap etmektedir.
4. **Etkinlik:** Şiirin başlığının şiirin içeriğine uyup uymadığının, eğer uymuyorsa yeni başlık önerisi ve nedeninin yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve içsel zekâ alanları yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Verilen kelimeleri zıt anlamlıları ile eşleştirilmesini beklediği bu etkinlik, dilbilgisi ve kelime bilgisi gerektirdiğinden, sözel-dilsel zekâyâ hitap etmektedir.
6. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, su israfını önleme konusunda slogan üretilmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Okunan şiire bir dördlük eklenmesi gerekseydi nasıl bir dördlük yazılabileceğinin sorulduğu bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
8. **Etkinlik:** Enerji tasarrufu konusuna dikkat çekmek istenilen bir afiş hazırlanmasının istendiği bu etkinlik görsel-uzamsal ve sözel-dilsel zekâyâ hitap etmektedir.

Konu 2: Sihirli Pasta

Rıza Akdemir'inden alınan bu metinde, pasta yapımında kullanılan bütün malzemelerin elde edilme ve hangi üretim aşamalarında geçtikleri hakkında bilgi verilmektedir. Bu bağlamda metnin etkinlikleri öğrencilere; verilen kelimelerin zihinde yaptığı çağrışımlardan yola çıkılarak bir paragraf yazma, dinleme sırasında verilen cümlelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verilmesi, buğdayın üretim aşaması ve elde edilen ürünlerin resimlerinin doğru sıraya konulması, farklı başlık önerileri getirme, metinden alınan olaylarının nedenlerinin yazılması, metinden neler öğrenildiğinin yazılması ve yapım eklerinin kullanılması ile ilgili kazanımların kazandırılması amaçlanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Etkinliğin ilk bölümünde verilen kelimelerin okunduğunda akla ilk gelen iki kelimenin yazılması istenmektedir. Bu bağlamda, sözel-dilsel zekâyâ hitap etmektedir. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, kelimelerin zihinde

yaptığı çağrışımlardan yola çıkarak bir paragraf yazılması beklendiğinden yine sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

2. **Etkinlik:** Metni dinleme sırasında verilen cümlelerden yanlış olanların önündeki kutuya Y, doğru olanların önündeki kutuya D yazılmasının beklendiği bu etkinlik, dinleneni anlamaya yönelik olduğundan sözel-dilsel zekâyâ hitap etmektedir.
3. **Etkinlik:** Karışık olarak verilen resimlerin sıraya konmasının beklendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ hitap etmektedir.
4. **Etkinlik:** Metinde yer alan yengenin pastayı getirdiğinde çocukların hissettiklerinin yazılmasının ve çocuklardaki duyguyu ya da hissi gösteren resmin boyanmasının beklendiği bu etkinlikte hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Okunan metin için iki farklı başlık önerisi getirilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen olaylarının nedenlerinin uygun boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlik neden-sonuç ilişkisinin kavranmasına yönelik olduğundan sözel-dilsel zekâyâ hitap etmektedir.
7. **Etkinlik:** Metinden neler öğrenildiğinin öğrencilerin kendi cümleleriyle ifade edilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen kelimelerin izlediği yolların takip edilerek uygun eklerle birleştirilmesini ve bulunan kelimelerin bırakılan boşluğa yazılarak, anlamlarında ne gibi değişiklikler olduğunun açıklanması istenmektedir. Dilbilgisi gerektiğinden sözel-dilsel zekâyâ hitap eden bir etkinliktir.
9. **Etkinlik:** Karışık halde verilen kelimelerin düzenlenerek verilen labirentin tamamlanmasının istendiği bu etkinlik hem görsel-uzamsal hem de sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Seyfi Dede

Bu metinde yeni alınan ayakkabısını kaza sonucunda yırtan bir çocuğun ailesinden çekinmesinin ve ayakkabısını ayakkabı tamircisi olan yaşlı Seyfi

Dede'ye götürmesi ve onda yapılan her işte özenli, titiz ve dikkatli davranılması gerektiği ile dürüstlük kavramının önemini vurgulanmaktadır. Bazı bozuk eşya görselleri ile o eşyaları doğru tamirci resimleriyle eşleştirme, bu eşyaların neden bozulmuş olabileceklerini tahmin etme, metinde en çok dikkat çeken karakterin özelliklerinin yazılması, zıt anlamlı kelimelerle çalışma, boş bırakılan cümleleri anlamlarına uygun olarak tamamlama ve metnin özetlenmesinin istendiği etkinliklerle öğrencilerin hedeflenen kazanımlara ulaştırılması amaçlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde verilen “Oktaylara ait bazı eşyalar zarar gördü. Oktay bunları tamir ettirmek istiyor. Eşyaları doğru tamircilere götürmek için oklar çizerek Oktay’a yardım ediniz.” Yönerge kapsamında verilen görsellerin eşleştirilmesi beklenmektedir. Bu nedenle, görsel-uzamsal zekâya hitap eden bir bölümdür. Aynı etkinliğin ikinci bölümünde ise, eşleştirilen eşyaların bozulma nedenleri sorulduğundan, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Bu etkinlikte; metnin derinlemesine incelenmesini sağlamak amacıyla verilen yönergeler kapsamında boşlukların doldurulması istenmektedir. Dolayısıyla sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Etkinlikte verilen cümlelerin doğruluğunun ya da yanlışlığının, metin okunurken belirlenmesinin beklendiği bu etkinlik, okuduğunu anlama yönünden sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Okunan metinde en çok hangi karakterin ilgi çektiğinin sorulduğu bu etkinliğin ilk bölümünde, karakter ve özelliklerinin yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâya rastlanılmaktadır. İkinci bölümde ise, ilginç bulunan karakter ile röportaj yapılırsa ona sorulacak üç soru belirlenmesi beklenmektedir. Metnin ve karakterin özelliklerinin iyi anlaşılması gerektiğinden yine sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Okunan metnin en fazla beş cümle ile özetlenmesinin istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir.
- 6. Etkinlik:** Verilen kelimelerin zıt anlamlılarıyla eşleştirilmesi beklenen bu etkinlik, dilbilgisi ve kelime bilgisi konularına hâkimiyet gerektirdiğinden sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.

- 7. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere cümlelerin anlamını bozmayacak şekilde tamamlanması istenmektedir. Dilbilgisi, kelime bilgisi, okuduğunu anlama ve anlamlı cümleler oluşturma adına sözel-dilsel zekâya seslenen bir etkinliktir.

Konu 4: Tarladaki Hazine

Öğretmen tarafından okunacak metnin içeriğini tahmin etme, dinleme ve konuşma kurallarından uygun olanlarının seçilmesi, verilen cümlelerin doğru olanlarının metin dinlenirken işaretlenmesi, 5N1K sorularının yanıtlandırılması, metnin konusunun ve ana fikrinin belirlenmesi, farklı başlık önerilerinin getirilmesi, metnin en ilginç bölümünün nedenleriyle yazılması ve metnin resminin çizilmesi etkinlikleriyle öğrencilerin dinleme-anlama hedeflerine ulaştırılması amaçlanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu metne kadar işlenen her metin ile ilgili soruların cevaplandırılarak bulmacaya yerleştirilmesi ve saklı şifrenin bulunmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Öğretmen tarafından okunan cümlelerden yararlanarak metnin içeriğinin tahmin edilmesi ve yazılması beklendiğinden, bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir.
- 3. Etkinlik:** Dinleme ve konuşma kurallarından bazılarının verildiği ve sadece dinleme kurallarının işaretlenmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Metin ile ilgili verilen cümlelerin yer aldığı bu etkinlikte, öğretmen tarafından metin okunurken doğru olan cümlelerin belirlenmesi beklenmektedir. Okuduğunu anlama ve etkin dinleme ile ilgili bir etkinlik olduğundan sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Dinlenen metne göre cevaplandırılması istenen 5N1K sorularının bulunduğu bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya hitap etmektedir.
- 6. Etkinlik:** Dinlenen metnin ana fikrinin ve konusunun belirlenmesi beklenen bu etkinlikte, yine, sözel-dilsel zekâya yöneliktir.
- 7. Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, metnin başlığı ile içeriğinin örtüşüp örtüşmediğinin nedenleriyle yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ; ikinci bölümde ise metne farklı iki başlık önerisinin

getirilmesi istendiğinden, yine, sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanı bulunmaktadır.

8. **Etkinlik:** Metinde en ilginç gelen bölümün nedenleriyle açıklanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile içsel zekâ alanlarına yönelik bir etkinliktir.
9. **Etkinlik:** Bu etkinlik, dinlenen metni zihinde canlandırarak bir resim çizilmesi istendiğinden, görsel-uzamsal zekâyâ hitap etmektedir.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.3: 3. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X				X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Yukarıda bulunan tabloda son temaya ait dört konunun etkinliklerinde yer verilen zekâ alanları incelendiğinde birinci, ikinci ve dördüncü konuların etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarının bulunduğu; üçüncü konuda diğerlerinden farklı olarak sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ olmak üzere sadece iki zekâ alanına ait özelliklerin bulunduğu görülmüştür.

4.5.4. Dördüncü Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı Etkinliklerinde Temelde Baz Alınan Zekâ Alanları

Dördüncü sınıf Türkçe ders ve çalışma kitabında toplamda sekiz tema bulunmaktadır. Her bir temanın içinde dört adet metin vardır. Öğrenci çalışma kitabında yer alan toplam 244 etkinlik yer almaktadır. Tema tema analiz yapılarak her temanın sonunda, o temadaki etkinliklerde yer verilen zekâ alanlarına dair tablo bulunmaktadır.

1. Tema: Birey ve Toplum (sf: 12-35)

“Neler Öğreneceğim?” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Altın Öğütler

İbrahim Gültekin'in yazarlığını üstlendiği bu metinde görgü kuralları ile dinleme-konuşma kuralları ve bu kurallarla ilgili atasözlerinin açıklamalarına yer verilmiştir. Günlük yaşantımızda bu kurallara uymanın gerekliliği ve nasıl uygulanması gerektiği vurgulanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte, metin ile ilgili bazı kavramlar verilmiştir. Öğrencilerden, bu kelimelerin zihinlerinde yaptığı çağrışımları boş bırakılan noktalı yerlere yazmaları ve bu sözcükleri kullanarak birer cümle yazmaları istendiği için sözel-dilsel zekâ ile şemaları uygun boşluklara yerleştirme açısından görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Tür olarak iki farklı metnin verildiği bu etkinlikte, bu iki metinden hangisinin eğlendirici hangisinin bilgilendirici olduğunun belirlenmesi istenmektedir. Okuduğunu anlama ve iki metin arasındaki farkın kavranabilmesi bağlamında sözel-dilsel zekâyâ hitap eden bir etkinliktir.
- 3. Etkinlik:** Bu etkinlikte; okunan metinde anlamı bilinmeyen kelimelerin belirlenmesi ve görseli konulan sepetin içine yazılması, sepete yazılan sözcüklerin verilen defter resmi üzerine Türkçe sözlükte olduğu gibi alfabetik sıraya göre yerleştirilmesi, bilinmeyen sözcüklerin anlamlarının tahmin edilmesi ve anlamları yeni öğrenilen kelimelerin cümle içinde kullanılması beklenmektedir. Bu bağlamda, bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** "Sihirli Sözcükler" şiirinin verildiği bu etkinlikte, okunan metin ile bu şiirin ortak özelliklerinin belirlenmesi istenmektedir. Okuduğunu anlama, karşılaştırma yapma ve ortak olan özellikleri belirleme açısından sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** "Kaplumbağa'nın Sözcük Yolu" başlıklı iki bölümden oluşan bu etkinlikte, kaplumbağanın marula ulaşması için yazımı doğru olan sözcüklerin renkli kalemle boyanması istenmektedir. Etkinliğin ikinci kısmında ise, "Kaplumbağanın yerinde siz olsaydınız marula ulaşmak için hangi malzemeleri kullanırdınız?" sorusunun yanıtı ile ilgili olarak verilen görsellerden uygun olanlarının işaretlenmesi beklenmektedir. Bu bağlamda,

bu etkinlikte hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

6. **Etkinlik:** “Kuru Gürültü” başlıklı bir metnin verildiği bu etkinlikte, cümlelerin sözcüklerinin yerleri değiştirilmiştir. Yerleri değiştirilen bu cümlelerin belirlenmesi, aşağıda boş bırakılan alana doğru sıralama ile yazılması ve sonunda da metinle ilgili bilinen bir atasözünün yine boş bırakılan alana yazılması beklenmektedir. Bu etkinlik, bu bağlamda sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
7. **Etkinlik:** Arkadaşları arasında kutlama, selamlaşma, tanışma ve teşekkür etme konuşmalarının ve görsellerin bulunduğu bu etkinlikte, konuşmalarda boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle doldurulması beklenmektedir. Görsellerden yararlanılarak boşlukların uygun ifadelerle doldurulması istendiğinden bu etkinlik hem görsel-uzamsal zekâyâ hem de sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. Konuşmamı Değerlendiriyorum bölümü ise içsel zekâ alanına yöneliktir.

Konu 2: Mavi Işık

Behçet Necatigil’ e ait olan bu dört kıtalık şiirde, çocuk sevgisi konusu işlenmektedir. Sevinçlerin, üzüntülerin vb. duyguların kaynağında çocukların bulunduğu dikkat çekilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen fotoğrafta yer alan bebeklerin arasında nasıl bir konuşmanın geçebileceğinin tahmin edilmesinin ve tahminlerin boş bırakılan baloncukların içine yazılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
2. **Etkinlik:** Dörtlüklerde geçen anahtar sözcük grubunun ve sözcüklerin altının çizilmesi ve bu sözcüklerin dörtlüklerde hangi anlamlarda kullanıldığının belirlenmesi, bunun yanında dörtlüklerde geçmeyen anahtar sözcüklerin belirlenerek içinde bu sözcüklerin geçtiği bir dörtlük yazılması istenen bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ ve yazılacak dörtlüğün verilen şekil içine sığdırılması açısından görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde; şiirin beğenilen kısmının veya şiirin tamamını anlatan bir resim çizilmesi istendiğinden görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır. İkinci bölümde ise; resim çizildikten

sonra resmin sıra arkadaşıyla paylaşılması istendiğinden kişilerarası zekâ yer almaktadır.

4. **Etkinlik:** Şiirde bulunan anlamı bilinmeyen kelimelerin belirlenerek anlamlarının önce tahmin edilmesi daha sonra anlamı yeni öğrenilen kelimelerin cümle içinde kullanılması istenen ve öğrenci yanıtlarının verilen görseller içine sığdırılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Şiirin ana duygusunun belirlenmesinin istendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Birinci dördlükte geçen “yaslı” sözcüğünün yerine başka hangi kelimenin yazılabileceğinin sorulduğu ve şekil içinde verilen ilk dördlükte boş bırakılan yere bu kelimenin yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Kutu içinde verilen kelimelerin uygun boşluklara yazarak cümlelerin tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
8. **Etkinlik:** İçi boş olarak verilen görsellerinin uygun renklerle boyanmasının, okunan şiirdeki renkleri akla getiren mısraların bulunması ve mısradaki geçen renklerin verilen görselli boşluklara yazılmasının, daha sonrasında ise içinde renk adlarının geçtiği üç cümle kurulmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
9. **Etkinlik:** Verilen fotoğrafın incelenmesi ve dinlenen metni de göz önünde bulundurarak Atatürk’ün çocuklara verdiği önemi anlatan bir paragraf yazılmasının istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
10. **Etkinlik:** Örnek olarak verilen şiirle Mavi Işık şiirinin benzerlik ve farklılıklarını sorulduğu bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Arkadaşımı Değerlendiriyorum bölümünde ise içsel zekâ alanı ile kişilerarası zekâ alanı yer almaktadır.
11. **Etkinlik:** İçinde çeşitli renklere ait sözcüklerin geçtiği bir şiir yazılmasının ve bu şiirin bırakılan boşluğa yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
12. **Etkinlik:** Karışık olarak verilen cümlelerin oluş sırasına göre numaralandırılması beklenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

“Neredeyim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Maçı Biz Kazandık

Bir futbol maçından yola çıkılarak apartman ve mahalle yaşantısında çevremizdeki insanları rahatsız etmeden sevinçlerin yaşanması ve insanların haklarına saygılı olunması gerektiğinin vurgulandığı bu metin Muzaffer İzgü'ye aittir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen fotoğraflarının incelenmesi, neler olduğunun anlatılması ve kutuda verilen sözcüklerden uygun olanlarının fotoğraflarla eşleştirilmesinin istediği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâya ve sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Metinde geçen anlamı bilinmeyen kelimelerin anlamlarının tahmin edilmesi ve sonrasında sözlükten gerçek anlamlarının yazılmasının, tahminlerin kontrol edilmesinin (doğruysa gülen yüz, yanlışsa üzgün yüzün işaretlenmesi) istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan metindeki iki farklı düşüncüyü yansıtan cümlelerin altına bu düşüncelere katılıp katılmama durumlarının nedenleriyle açıklamasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen hikâyeye haritasının okunan hikâyeye göre doldurulması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. “Yazımı Değerlendiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.
- 5. Etkinlik:** İki ayrı bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, verilen cümleler arasındaki anlam farkını sağlayan sözcüğün bulunması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. İkinci bölümde ise soru eki olan “-mi” ekini kullanarak soru cümlesi oluşturulması istendiğinden yine sözel-dilsel zekâya rastlanılmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Bu etkinlikte, sözcükleri farklı iki anlamının sözlükten bulunarak yazılması ve metinde hangi anlamıyla kullanıldığının belirlenmesinin istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

7. **Etkinlik:** Kutu içinde verilmiş sözcüklerin zıt anlamlarının, önce kutucuklara daha sonra da bulmacaya yerleştirilmesinin istendiği etkinliğin bu bölümünde sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, bulunan kelimelerin örnekteki gibi cümle içinde kullanılması istendiği için yine sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Evde ve sokakta uyulması gereken kuralların içi boş olarak verilen şemaların içine yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
9. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, şema içerisine, verilen sözcüklerden ve sözcük gruplarından isteğe bağlı olarak kullanılacak kelimelerle kısa bir hikâye yazılması beklenmektedir. Bu bağlamda, bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
10. **Etkinlik:** Verilen resimlerdeki kişilerin hangi toplumsal kuralları ihlal ettiğinin sorulduğu bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ alanlarına seslenmektedir. “Düşüncelerimi Gözden Geçiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.

Konu 4: Oyun Günlüğü

Bestami Yazgan'ın bu şiiri dinleme metni olarak ele alınmaktadır. Şiirin konusunu ise çocukluk yıllarına duyulan özlem oluşturmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Okulda ve evde oynanan oyunların bırakılan şemaların içine yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Kutu içinde verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla boşlukların tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
3. **Etkinlik:** Okunan şiirden bir bölümün kurallı cümlelere dönüştürülmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, iki farklı şiirden verilen bölümlerin okunarak şiirlerin ortak yönlerinin, şiirde geçen oyun isimlerinin ve bu oyun isimlerinin birer cümleyle tanımlanması istenmektedir. Bu bağlamda sözel-dilsel zekâyâ seslenen bir etkinliktir. Bunun yanında, kurulması istenen cümleler, ortak

özelliklerin yazılması için bırakılan boşluklara düzgün bir yazıyla yazılması gerektiğinden görsel-uzamsal zekâya da seslenmektedir.

5. **Etkinlik:** İstenilen bir oyunun nasıl oynandığını ve kurallarının anlatıldığı bir paragraf oluşturulması ve bu paragrafı verilen boşluğa yazılması eklenildiğinden sözel-dilsel zekâya ve görsel-uzamsal zekâya seslenen bir etkinliktir.
6. **Etkinlik:** Anlamları verilen sözcükleri uygun kutucuklara yazarak bulmacanın tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanına seslenmektedir.
7. **Etkinlik:** Bu etkinlikte öğrencilerden kendilerini bir gazete muhabiri olarak düşünmelerini ve gazeteleri için “Anne-Baba Gözüyle Eski Oyunlar” isimli bir yazı yazmaları, bu yazı için de çevrelerinde olan iki büyükle röportaj yapılması istenmektedir. Röportajda sorulacak soruların, röportaj yapılacak kişilerin cevapları ve o kişilerin cevaplarını özetleyen ve öğrencilerin kendi düşüncelerinin bırakılan uygun boşluklara yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

“Neler Öğrendim?” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 1. Temada Bulunan Zekâ Alanları

Konu	Sözel-Dilsel	Matematiksel-Mantıksal	Görsel-Uzamsal	Müziksel-Ritmiksel	Bedensel-Kinestetik	Kişilerarası	İçsel	Doğasal
1	X		X				X	
2	X		X			X	X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, “Birey ve Toplum” isimli temanın birinci konusunun etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanları olmak üzere toplamda üç zekâ alanına değinildiği görülmüştür. İkinci konunun etkinliklerinde ise seslenen zekâ alanlarının; sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zeka ve içsel zekâ olmak üzere toplamda dört zekâ alanına hitap ettiği görülmektedir. İlk temanın üçüncü ve son konusunda ise, sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâya yer verildiği görülmektedir.

2. Tema: Atatürk (sf: 40 – 57)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Ben Mustafa Kemal

Mustafa Kemal Atatürk'ün kendi ağzından gittiği okulları, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkması, yaptığı kongreler, meclisi açması, Cumhuriyet'in ilanı, laiklik ilkesi, soyadı kanunu gibi faaliyetlerinin yer aldığı hayat hikâyesini anlatmaktadır. Bu metnin yazarlığını Aydoğın Yavaşlı üstlenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Atatürk'ün Türkiye haritası üzerine yerleştirilmiş fotoğrafların incelenmesi ve incelendikten sonra görülenlerin anlatılması; bunların yanında haritada, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı için Samsun'a çıkışını simgeleyen Bandırma Vapuru'nun fotoğrafından yola çıkarak diğer fotoğrafların da bulunduğu illerle olan bağlantısının sorulduğu bu etkinlik görsel-uzamsal zekâya ve sözel dilsel zekâya seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Bu etkinlikte, Atatürk hakkında “Ne Biliyorum?”, “Ne Öğrenmek İstiyorum?” ve “ Neler Öğrendim?” sorularının yanıtlarının yazılmasının istendiği üç bölüme ayrılan bir tablo verilmiştir. Bu bağlamda bu etkinlik sözel-dilsel zekâ, içsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanlarını barındırmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Verilen anahtar sözcüklerin anlamlarının sözlükten bulunarak boş bırakılan kutulara yazılması ve cümle içinde kullanılması istendiğinden bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Bırakılan noktalı yerlere dinlenen metne göre uygun şekilde tamamlanmasının beklenildiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Okunan metnin, kutu içerisinde verilen sözcükleri de kullanarak, sözel olarak özetlenmesi beklenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 6. Etkinlik:** Atatürk'ün yaptığı yeniliklerden üç tanesinin tablo içinde verildiği bu etkinlikte, bu yeniliklerin neden yapıldığının yanıtlanması ve tabloda boş

bırakılan yere yazılması beklenmektedir. Bu nedenle sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

- 7. Etkinlik:** “tutuşturmak” ve “yüz” sözcüklerinin farklı anlamlarda kullanıldığı cümlelerden yola çıkarak metinde geçen “ kurum, yaş, kara, ben” sözcüklerinin farklı anlamlarda cümlelerde kullanılmasının beklendiği bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır. Ayrıca, yanıtları kutunun içerisindeki boşluklara yazılması istendiği için görsel-uzamsal zekâ alanı ile desteklenmektedir.
- 8. Etkinlik:** Cümle içinde özel isim ve büyük harf kullanımı ile ilgili verilen örnek cümlelerden yola çıkarak metinden cümleler bulunması ve uygun boşluklara yazılması istendiğinden bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ alanı ile görsel-uzamsal zekâ alanı yer almaktadır.
- 9. Etkinlik:** Atatürk’ün ve öğrencinin kendi kimlik bilgilerinin tabloda bırakılan boşluklara yazılması, kimlik bilgilerinin olmadığı durumlarda karşılaşılabilecek sorunların sorulduğu, kimlik bilgileri olmadığı durumlarda hangi sorunlarla karşılaşılabileceği konusunda tartışma içeren bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ alanlarını yer almaktadır.
- 10. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen bir anının okunması, daha sonra sınıfta canlandırılmak üzere defterlere oyun şeklinde yazılması beklenmektedir. Bu bağlamda, bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ ve kişilerarası zekâyâ seslenmektedir.
- 11. Etkinlik:** Yazım kuralları ve noktalama işaretleri yönünden hataların bulunduğu bir paragrafın verildiği bu etkinlikte, hataların renkli kalemler yardımıyla düzeltilmesi ve paragrafta bulunan eş sesli sözcüklerin altlarının çizilmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 12. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen sorulara göre otobiyografi yazılması beklenmektedir. Otobiyografiyi bırakılan boşluğa uygun bir şekilde yazılması beklendiğinden bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.

Konu 2: Atatürk’ün Yüksek İnsanlık Duygusu

Mustafa Kemal Atatürk’ün Çanakkale ilgili bir anısının paylaşıldığı bu metnin yazarlığını Kemal Arıburnu üstlenmektedir. Metinde Çanakkale Şehitliği’nde yatan

tüm askerlerin hepsinin dost toprağında yattıklarına dair Atatürk'ün sözünün nasıl ortaya çıktığı ve Atatürk'ün sahip olduğu yüksek insanlık duygusu vurgulanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Metinde geçen anlamı bilinmeyen sözcüklerle ilgili olarak anlam tahmin etme ve bu tahminleri kelimelerin gerçek anlamlarıyla kontrol etme bölümlerinin bulunduğu, öğrenci yanıtlarının bırakılan boş kutucuklara yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Metinde Atatürk'ün hangi kişilik özelliklerinin bulunduğunu bırakılan kutucuğa yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Fotoğraflar ve fotoğrafların altındaki cümlelerle adın durum eklerinin sezdirildiği; verilen cümlelerinin eklerden uygun olanlarıyla tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen cümlelerde altı çizili sözcüklerin anlatım bozukluğuna yol açtığını ve bu cümlelerden altı çizili sözcükleri çıkartarak aşağısında verilen boşluğa cümlelerin yeniden yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Bu etkinlikte, “Hak ve Görev” başlıklı kısa bir metnin okunmasını ve bu metne göre verilen soruların cevaplandırılmasının, cevapların bırakılan boşluklara yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** “Savaşın çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri” konusunda duygu ve düşüncelerin ifade edildiği bir yazı yazılması beklenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda

Cahit Külebi'nin bu eseriden yola çıkılarak Atatürk ve Kurtuluş Savaşı anlatılmaktadır. Bunun yanı sıra, Atatürk'ün bize ve yurdumuza yaptığı hizmetler

konu edilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Kutu içinde verilen anahtar sözcüklerle ilgili birer soru yazılmasının ve bu soruların yanıtlanmasının, bunun ardından soruların arkadaşlarına sorulması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâyâ seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Okunan şiirde Atatürk'ün hangi özelliklerinden bahsedildiğinin boş bırakılan alana yazılması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, okunan şiirin ana duygusunun bırakılan boş alana yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** “Noktalama İşaretleri” isimli şiirin verildiği bu etkinlikte, şiirin bölümlerinde anlatılan noktalama işaretlerini yanlarında verilen çerçevelerin içine yazılması beklenmektedir. Bu bağlamda, bu etkinlikte, hem sözel-dilsel zekâ hem de görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen metinde altı çizili halde olan sözcüklerden sonra uygun olan noktalama işaretlerinin yerleştirilmesi beklendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** İki sütun halinde verilen sözcüklerin zıt anlamlıları ile eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Okunan şiirden alınan dizelerin tekrar okunarak verilen soruların yanıtlanmasının ve yanıtların bırakılan boş alanlara yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Öğretmen tarafından okunan “29 Ekim” isimli şiirde cumhuriyet ile ilgili neler anlatıldığının söylenmesi ve dinlenen şiirin zihinde yaptığı çağrışımlardan oluşan bir resim çizilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır. “Çalışmamı Değerlendiriyorum” isimli bölümde ise içsel zekâ alanı görülmektedir.
9. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, verilen paragrafta eksik olan noktalama işaretlerinin yazılması ve noktalama işaretlerinin

yanlış kullanıldığı yerlerin altının çizilmesi beklenmektedir. Bu bağlamda bu bölümde, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, uygun noktalama işaretlerini doğru yerlerde kullanarak paragrafın boş bırakılan alana bitişik eğik yazı ile yeniden yazılması istenmektedir. Etkinliğin bu bölümü, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.

Konu 4: Atatürk ve Sanat

Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önemin vurgulandığı bu metin dinleme metni olarak verilmiştir. Yazarı İknur Kalıpçı olan bu metinde Atatürk'ün inkılâpları nasıl kolayca yapabildiğinin sırrını anladığından bahsedilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen fotoğrafların dikkatle incelenmesinden sonra kutu içerisinde verilen sözcüklerle fotoğrafların eşleştirilmesi ve anlatılması istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ, sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ alanları bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Metnin dinlenmesi sırasında metne ilişkin tahminlerin tablo içinde verilen ilgili bölüme yazılması, daha sonra tahmin edilen bölümlerin metne göre cevaplandırılması ve son olara da tahminlerin arkadaşlarla birlikte kontrol edilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır. “Dinlememi Değerlendiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ alanı ile karşılaşılmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Dinlenen metnin yardımcı fikirlerinin ve ana fikrinin verilen şemada ilgili yerlere yazılması ve daha sonra arkadaşlarla paylaşılması beklenen bu etkinlikte, yine, sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ alanlarına seslenilmektedir.
- 4. Etkinlik:** “Sanat” ve “Sanatçı” sözcüklerinin akla getirdiği kelimelerin verilen yoncaların yapraklarına yazılması istendiğinden bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına seslenmektedir.
- 5. Etkinlik:** Tabloda bazı sanat dallarının isimleri verilen bu etkinlikte, verilen bu sanat dalları ile ilgili tanınan sanatçı isimlerinin tabloda boş bırakılan yere yazılması ve arkadaşlarla paylaşılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.

6. Etkinlik: Atatürk'ün sanatseverliğini gösteren bir fotoğrafın verildiği bu etkinlikte, fotoğrafın incelenmesi ve görülenlerin anlatılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ, sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 2. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X				X	
3	X		X			X	X	
4	X		X			X	X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Atatürk temasında yer alan birinci, üçüncü ve dördüncü konuların sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanları olmak üzere toplamda dört zekâ alanına yer verildiği görülmektedir. Temanın ikinci konusunda diğer konulardan farklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına yer verildiği saptanmıştır.

3. Tema: Üretim, Tüketim ve Verimlilik (sf: 62 – 80)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Kış Hazırlıkları

Sezai Karakoç tarafından yazılan bu metinde bulgur, sucuk, tarhana, turşu, reçel, sebze kurutma ve bağ bozumu gibi etkinliklerle kış mevsimi için yapılan hazırlıklar konu edilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. Etkinlik: Bu etkinlikte, sandık içinde kapalı kalmış sözcükleri, yeni sözcükler yardımıyla dışarı çıkarılmasının ve sandığın içindeki sözcüklerin akla getirdiği yeni sözcükleri balonların içine yazılması istenmektedir. Kelimeler sandıktan çıkarıldıktan sonra boş bırakılan alana bu sözcüklerle

birer cümle kurulması beklenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.

2. **Etkinlik:** Yazara göre Ekim ayının özelliklerinin neler olduğunun ve bu özelliklerin bırakılan boş alana yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına seslenilmektedir.
3. **Etkinlik:** Türkiye haritası üzerinde kelime bulmacasının verildiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Paragrafta bırakılan boşlukları, kutuda verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Okunan metinde geçen mevsimlerin, tatlıların, meyvelerin, hayvansal ürünlerin ve tahıl ürünlerinin isimlerinin çizelgeye yazılması ve başka bilinen ürünler varsa çizelgeye eklenmesi beklenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen fotoğraflar incelendikten sonra altlarına ilgili oldukları mevsimi ve bu mevsimin özelliklerinin yazılması istendiğinden hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Bir önceki etkinlikte mevsimlere ait fotoğraflarla bu etkinlikte verilen insan fotoğraflarının eşleştirilmesi ve nedenleri ile düşüncelerinin arkadaşlarla paylaşılması istenmektedir. Bu nedenle, bu etkinlik, görsel-uzamsal zekâyâ, sözel-dilsel zekâyâ ve kişilerarası zekâyâ seslenmektedir. “Arkadaşımı Değerlendiriyorum” bölümünde ise, içsel zekâ alanı ile kişilerarası zekâ alanına değinilmektedir.

Konu 2: Sabah

Ali Ulvi Elöve'nin bu şiirinde hayvanlar ve aletlerle çalışkan olmanın, erken kalkmanın önemi vurgulanmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, şiir öğretmen tarafından okunurken dizelerde verilen boşlukların doldurulması istendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.”Okumamı Değerlendiriyorum” isimli bölümde ise içsel zekâ alanına rastlanılmaktadır.
2. **Etkinlik:** Şiirin istenilen bir bölümünün zihinde canlandırarak resminin çizilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

3. **Etkinlik:** Hayvanların çıkardıkları seslerin taklit edilerek hayvan seslerini temsil eden harflerin ilgili boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya yöneliktir.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte okunan şiirin bir dörtlüğünün kurallı cümle haline getirilerek kutuda bırakılan boşluklara yazılması istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** “ki” bağlacının yazımı ile ilgili örnek cümleler verilerek incelenmesi daha sonra hemen aşağısında boş bırakılan yere kutuda verilen kelime gruplarından cümleler oluşturulup yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Noktalı yerlere insanlarla hayvanlarının rollerini değiştğinde neler olabileceği hakkında düşüncelerin yazılması ve arkadaşlarla paylaşılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, kişilerarası zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanlarına rastlanılmaktadır.
7. **Etkinlik:** İki bölümden oluşan bu etkinliğin ilk bölümünde, verilen paragrafta “ki” ile ilgili yazım yanlışlarının bulunup altının çizilmesi beklenmektedir. Bu bağlamda bu bölümde, sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır. Etkinliğin ikinci bölümünde ise, “ki” nin doğru yerlerde kullanarak paragrafın boş bırakılan alana bitişik eğik yazı ile yeniden yazılması istenmektedir. Etkinliğin bu bölümü, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir.
8. **Etkinlik:** Okunan şiirde geçen hayvanların yerine hangi hayvanların konulabileceğini, onların neler söyleyebileceğinin sorulduğu ve bu düşüncelerinin boş bırakılan alana yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Konuşan Eşyalar

Deyimlerle zenginleştirilmiş bir anlatıma sahip olan bu metinde eşyaların nasıl kullanılması ve neden tasarruf yapılması gerektiği konusu işlenmektedir. Metnin yazarlığını Elif Arslan üstlenmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen görsellerin incelenmesi ve karışık halde verilen resimlerin olumsuzlarının bulunup oklarla eşleştirilmesi ile resimlerde görülenleri anlatılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ve sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, torba görselinin içinde verilen sözcüklerden uygun olanlarının birinci etkinlikteki resimlere ayrılan yerlere yazılması ile etkinlikte verilen cümlelerde boş bırakılan yerleri torbadaki uygun sözcüklerle tamamlanması istenmektedir. Bu nedenle, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına rastlanılmaktadır.
3. **Etkinlik:** Öğrencilerden yazarın yerine kendilerini koyarak dinlenen hikâyeyi nasıl bitireceklerini boş bırakılan görselin içine yazılması beklendiğinden bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Şema halinde verilen hikâyeye haritasının doldurulmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına yöneliktir.
5. **Etkinlik:** Örnek cümlelerden yola çıkılarak metinde geçen gerçek ve gerçek dışı cümlelere üç örnek yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen deyimlerin anlamlarını karşılarındaki cümlelerin okunmasından sonra tahmin edilmesini, kontrol için deyimler sözlüğüne bakılmasını ve bu deyimlerden üç tanesini seçerek cümle kurulmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
7. **Etkinlik:** Metinden alınan bazı cümleleri yeniden oluşturularak bırakılan boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikteki paragrafın, altı çizili sözcüklerin dikkate alınarak okunması ve “yani, benim de düşündüğüm gibi, açıkçası, başka deyişle, hatta vb.” ifadelerinden uygun olanlarını kullanarak boşluğa bir paragraf yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ rastlanılmaktadır.
9. **Etkinlik:** Okunan metinde konuşan varlıklar ile hikâyenin kahramanının söylediklerinin tabloda bırakılan boş yerlere yazılmasının ve öğrencilerden metindeki gibi kendi eşyaları da konuşabilseydi neler söyleyeceklerinin yazılıp arkadaşlarla paylaşılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ, kişilerarası zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanlarına seslenmektedir.

10. Etkinlik: İzlenen/ dinlenen reklamlarla ilgili olumlu ya da olumsuz düşüncelerin neler olduğunu ve nedenlerini bırakılan kutucuklara yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.

11. Etkinlik: Bu etkinlikte verilen torbalardan birini seçerek içinde verilen sözcüklerle 5N1K sorularına cevap verecek şekilde, boş bırakılan satırlı kutucuğun içine bir öykü yazılmasının istendiğinden sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Marangoz

Tevfik Fikret'in bir eseri olan bu şiir dinleme metni olarak karşımıza çıkmaktadır. Şiirin konusu, başlığından da anlaşılacağı gibi, marangozluk oluşturmaktadır. Şiirde marangozluk mesleği, meslekte kullanılan aletler ve aletlerin işlevlerinden bahsedilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen fotoğrafları inceleyerek sıra arkadaşlarıyla paylaşılması, fotoğrafın altlarına bu kişilerin ilgili olduğu meslek isimlerinin yazılmasını, mesleklerle ilgili alet isimlerinin yazılarak mesleklerle eşleştirilmesi istendiğinden görsel-uzamsal zekâ, sözel-dilsel zekâ ile kişilerarası zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Dinlenen şiirde akılda kalan alet isimlerinin bırakılan boşluğa yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Şiirde geçen anlamı bilinmeyen sözcüklerin anlamlarına ilişkin tahminlerinin ve sözlükteki anlamlarının verilen tabloya yazılması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Öğrencilere büyüdüklerinden hangi meslek grubunda çalışmak istediklerini anlatan bir resim çizilmesinin veya bir paragraf yazılmasının istendiği bu etkinlikte hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâyâ rastlanmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Dördüncü etkinlikteki gibi öğrencilere büyüdüklerinde çalışmak istedikleri meslek grubu ile ilgili boş bırakılan alana akrostiş yazılması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen gazete ilanlarından yola çıkılarak hangi meslek gruplarına eleman arandığının, aranan elemanlarda aranan özelliklerin neler olduğu ile

ilgili boşlukların doldurulmasının istendiği bu etkinlik, yine, görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 3. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X			X	X	
3	X		X			X		
4	X		X			X	X	

Üretim, Tüketim ve Verimlilik başlığının verildiği üçüncü temada yer alan birinci, ikinci ve dördüncü konularda sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanlarına rastlanılmaktadır. Temanın üçüncü konusunda ise, sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ alanları görülmektedir.

4. Tema: Yenilikler ve Gelişmeler (sf: 85- 103)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Mucit Dedemin İcatları

Richard Johnson tarafından yazılan, Şiirsel Taş tarafından çevrilen bu metinde; büyükbaba kategorisinde yapılacak olan icat yarışması davetiyesiyle bir dedenin ilginç icat bulma çabaları ve bu çabaları sonunda “Görüntülü Kokulu Tıngır Mıngır Muhteşem Masal Anlatır” isminde masal anlatan bir robot icat etmesi, ailesiyle birlikte paylaştığı heyecanı konu edilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen görsellerin incelenmesi, görülenlerin anlatılması ve karışık olarak verilmiş resimleri tarih içindeki icat ve kullanılış sırasına göre numaralandırılması istenmektedir. Resim ve resimlerde görülenlerin anlatılmasını istendiği için bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ, sözel-dilsel zekâyâ ve kişilerarası zekâyâ seslenmektedir.

2. **Etkinlik:** Verilen anahtar sözcüklerle anlamlarının oklarla eşleştirilmesi, eşleştirme yapıldıktan sonra sözcüklerin birer cümle içinde kullanılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Etkinlikte verilen 5N1K sorularının yanıtlanması ve yanıtların bırakılan boş alanlara yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** “Öykünün Adını Ben Koyuyorum” başlıklı bu etkinlikte öyküye yeni bir başlık verilmesinin, neden o başlığın verildiğinin açıklamasını bırakılan boşluğa yazılması istenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** Okunan metinde geçen icatlardan beğenilen icadın resminin çizilmesi istendiğinden bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Eş anlamlı sözcükler ile ilgili olan bu etkinlikte, eş anlamlı sözcüklerin bulunarak verilen bulmacalara yerleştirilmesi beklenmektedir. Bu nedenle sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Anlatımı destekleyici ifadelerin, verilen yapboz şeklinde ve boşluklara yerleştirilmesi beklenen bu etkinlikte hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikte verilen metni altı çizili sözcüklerin yazımına dikkat ederek okunması istenerek yazım kurallarının çalışılmıştır. Aynı zamanda metin içerikle uygun olacak şekilde görsel kullanılmıştır. Bu bağlamda bu etkinlik, sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
9. **Etkinlik:** Giriş bölümünün verildiği bir hikâyenin gelişme ve sonuç bölümünün öğrenciler tarafından tamamlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
10. **Etkinlik:** Kutu içinde verilen sözcüklerden uygun olanlarının kullanılarak bırakılan boşluğa konusu bilgisayar olan açıklayıcı ve bilgilendirici bir paragraf yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir. “Yazımı Değerlendiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ alanı görülmektedir.

Konu 2: Geçmiş Zaman Misafirleri

Komasyon ve İbrahim Gültekin tarafından bu kitap için hazırlanan bu metinde; İbn-i Sina, Harizmi, Piri Reis, Hezarfen Ahmet Çelebi, Ali Kuşçu ve Farabi gibi birçok

Türk bilim insanlarından, bu bilim insanlarının bilime olan katkılarından bahsedilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen sözcük grupları ve sözcükleri zihinde yaptığı çağrışımların bırakılan boşluklara yazılıp birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Okunan metnin ana fikri bırakılan boşluğa yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan metinden alınmış aşağıdaki cümlelerde bazı yazım yanlışlarının yapıldığı yönergesinin verildiği bu etkinlikte öğrencilerden yazım yanlışı yapılmış sözcüklerin altını çizmeleri ve sözcüğün doğru yazımını ilgili boşluğa yazılması istenmektedir. Dolayısıyla bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Saksı görseli içinde verilen sözcükleri özel isim ve tür isim olmak üzere gruplara ayırarak kutucuklara yazılması ve bu sözcüklerle cümle kurulması beklenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Okunan metinde adı geçen bilim insanlarının hangi alanlarda neler yaptıklarının, görsellerle ipucu veren kutucuklara yazılması ve bu bilim insanlarının yenilik ve gelişmelere nasıl katkı sağladıklarını ilgili bölüme yazılması beklenen bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 6. Etkinlik:** Geçmişten günümüze insanoğlunun keşiflerinden söz edilen bir metnin verildiği ve bu metnin tamamlanmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyı birlikte barındırmaktadır.
- 7. Etkinlik:** Verilen kısa paragraftaki yazım ve noktalama işaretleri yanlışlarının bulunarak altının çizilmesi ve paragrafı doğru şekilde bırakılan boşluğa yeniden yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyı bir arada bulundurmaktadır.

Konu 3: Medya Çocukları

M. Çiğdem Ayyüksel'in şimdiki zaman çocuklarının medyaya olan ilgisini, çocuklara olan faydalarının ve zararlarının paylaşıldığı bir şiirdir. Şiirde medyanın sadece ihtiyaç için kullanılması ve bu kullanımda da zararlı içeriklere sahip olan yayınların diğer yayınlardan ayrılması gerektiğinin altı çizilmektedir. Etkinliklerin

içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen karikatürün incelenerek neler görüldüğü, karikatürün ne anlattığının sorulduğu ve karikatür hakkındaki düşüncelerin arkadaşlarıyla paylaşılması istendiğinden bu etkinlik sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâyâ seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Anahtar sözcüklerin akla getirdiği yeni sözcüklerin şekillerde boş bırakılan ilgili bölümlere yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Verilen cümlelerin okunmasının ardından cümlelerdeki düşüncelere katılıp katılmama durumlarının neden-sonuç ilişkisi ile birlikte noktalı yerlere yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
4. **Etkinlik:** Okunan şiirin dörtlüklerinde anlatılanların birer cümle ile ifade edilmesinin ve bırakılan boşluklara yazılanların sınıf ortamında paylaşılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Kutu içinde verilen sözcüklerin etkinliğin aşağısında verilen cümlelerde altı çizili sözcüklerin yerine kullanarak verilen boşluklara uygun bir şekilde yeniden yazılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bir arada bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** “Ben, sen, o, biz, siz, onlar” kelimelerini cümlelerde boş bırakılan uygun yerlere yerleştirilmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Etkinlikte, verilen cümlelerde eylemin kimin tarafından gerçekleştirildiğini gösteren ve ismin yerine kullanılan sözcüklerin bulunması, örnekteki gibi noktalı yerlere yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
8. **Etkinlik:** Tabloda televizyon, bilgisayar ve gazete hakkında soruların yer aldığı etkinlikte soruların cevaplandırılması beklenmektedir. Bu bağlamda bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** “RTÜK Amca’ya Mektup Yazıyorum” isimli etkinlikte bırakılan boşluğa uygun bir şekilde mektup yazılmasının istendiği bu etkinlikte de

sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır. “Yazımı Değerlendiriyorum” isimli bölümde ise içsel zekâ görülmektedir.

10. Etkinlik: Kutuda verilen sözcüklerin kullanıldığı bir şiirin ya da paragrafın yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

Konu 4: Stetoskobun İcadı

ÖSYM'nin sitesinden alınan bu hikâyede, stetoskobun icadı ve kimin icat ettiğine dair bilgiler edinilmektedir. Metin öğrencilerle dinleme metni olarak paylaşılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Dinlenen metne göre doğru olan cümlelerin başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazılmasının ve metin öğretmen tarafından ikinci kez okunurken yanıtların kontrol edilerek doğruysa gülen yüzün, yanlışsa üzgün yüzün boyanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Metinde geçen ve anlamı bilinmeyen sözcüklerle ilgili tahmin, sözlükten gerçek anlam bulma ve kelimeleri cümle içinde kullanma beklendiği için bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Etkinlikte verilen 5N1K sorularının yanıtlanması ve yanıtların bırakılan boş alanlara yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Kutuda verilen sözcük grubunun ve sözcüklerin kullanılarak dinlenen metnin bırakılan boşluğa özetlenmesi istendiğinden bu etkinlik sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** “Benim İcadım” başlıklı bu etkinlikte hayatı kolaylaştıracak bir icat yapılması ve bu icada göre bırakılan boşluklara yazılmasının, sonrasında arkadaşlarla paylaşılması beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, kişilerarası zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 4. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X					
3	X		X			X	X	
4	X		X			X	X	

Yenilikler ve Gelişmeler başlığındaki dördüncü temanın birinci, üçüncü ve dördüncü konularında sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanlarına seslenildiği; ikinci konuda ise sadece sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarında yer verilmektedir.

Tema: Sağlık ve Çevre (sf: 108-134)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Mutlu Park

Tuncel Altinköprü tarafından yazılan bu metinde, çocuklara empati yoluyla, çevre temizliğinin neden gerekli olduğunu, bunun için üzerimize düşen görevlerin neler olduğu konusunda ışık tutulmaya çalışılmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Etkinlikte verilen 5N1K sorularının yanıtlanması ve yanıtların bırakılan boş alanlara yazılması beklendiğinden hem görsel-uzamsal zekâ hem de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır. “Dinlememi Değerlendiriyorum” isimli bölümde ise içsel zekâ alanı yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Öykünün giriş bölümünde Mutlu Park’ın nasıl anlatıldığını kendi cümleleriyle aşağıda verilen boşluğa yazılmasının istendiği bu etkinlik, sözel-dilsel zekâya seslenmektedir.
- 3. Etkinlik:** Okunan hikâyeye göre etkinlikte verilen hikâyeye haritasının doldurulması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâya seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Metnin sonuç bölümünün resminin çizilmesinin beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Baloncuklar içinde verilen sözcükleri kullanarak kutucuklar içinde verilen eklerle yeni sözcükler türetilmesinin ve bu yeni sözcüklerden bir

tanesiyle cümle kurulması istendiğinden bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

6. **Etkinlik:** Rüzgârgülü görselinin içinde karışık olarak verilen sözcüklerin alfabetik sıraya göre ilgili kutucuğa sıralanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Görselin üzerinde verilen ve içerisinde bir sorun anlatılan kutucuğun verildiği bu etkinlikte boş bırakılan kutucuklara sorun ile ilgili çözüm önerilerinin yazılması ve arkadaşlarla paylaşılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ alanları yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Bu etkinlikte öğrencilerden verilen ifadeleri kendi ifadeleriyle uygun bir şekilde tamamlanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
9. **Etkinlik:** “Atatürk’ün Kişisel Özelliklerini Buluyorum” isimli etkinlikte, dinlenen metne göre doğru cümlelerin işaretlenmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
10. **Etkinlik:** Resimleri verilen varlıkların özelliklerinin ilgili boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte de görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
11. **Etkinlik:** Sözcük topu içinde resimlerin özelliklerinin anlatan bazı sözcüklerin verildiği bu etkinlikte, uygun olan sözcüklerle paragraftaki noktalı yerlerin tamamlanması beklenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.

Konu 2: Kara Toprak

Âşık Veysel’in bu şiiriyle öğrencilere, toprağın hayatımızdaki yeri ve önemi vurgulanmıştır. İnsanların besin maddelerini oluşturan hayvansal besinler, sebzeler ve meyvelerin toprak aracılığıyla elde edildiği ve insanların ona kötü davranmalarına rağmen toprağın insanların isteklerini karşılama konusundaki rolü vurgulanmıştır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Ekmeğin hikâyesinin anlatıldığı fotoğrafların yer aldığı ve bu fotoğrafların oluş sırasına göre sıralanmasının, daha sonra anlatımının

- yapılmasının istendiği bu etkinlikte, görsel-uzamsal zekâ, sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Verilen sözcüklerin zıt anlamlılarının yazılmasının ve anahtar sözcük grubu ile sözcüklerin zihinde yaptığı çağrışımların şemadaki boşluklara yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
  3. **Etkinlik:** Anlamı bilinmeyen sözcüklere ilişkin örnek bir çalışmanın verildiği ve bu örnek çalışmadan yola çıkılarak anlamı bilinmeyen diğer sözcüklerle örnekteki gibi çalışılmasının beklendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
  4. **Etkinlik:** Kutuda şiirde geçen bazı sözcükler verilerek, bu sözcüklerin kaç tane anlamlarının olduğunun belirlenerek deftere yazılmasının ve şiirde kullanılan anlamlarının kullanıldığı cümlelerin işaretlenmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
  5. **Etkinlik:** Okunan şiirden seçilen sözcüklerin, verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun bir biçimde yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
  6. **Etkinlik:** Karışık halde verilen sebze, meyve, hayvan ve hayvansal ürünlerin tabloda ilgili yerlere yerleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
  7. **Etkinlik:** Sütun grafiklerinin verildiği ve grafiklerin yorumlanmasına ilişkin çoktan seçmeli soruların yanıtlandırılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâya ve görsel-uzamsal zekâya rastlanılmaktadır.
  8. **Etkinlik:** Eski ve yeni bazı tarım aletlerinin isimleriyle görsellerin eşleştirilmesinin beklendiği ve eşleştirmeden sonra eski ve yeni tarım aletlerinin gruplandırılarak arkadaşlarla tartışılması, tarım aletlerindeki gelişimlerin üretime katkısının sözel olarak ifade edilmesinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.
  9. **Etkinlik:** Karışık halde verilen sözcüklerin doğru olarak sıralanması ve bulmacadaki kutulara yerleştirilerek şifrenin çözülmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır. "Arkadaşımı Değerlendiriyorum" bölümünde ise içsel zekâ ve kişilerarası zekâ alanları görülmektedir.

10. Etkinlik: Kutu içerisinde verilen sözcüklere uygun eklerin getirilmesinin ve cümlelerde boşluk bırakılan yerlere uygun olarak yerleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

11. Etkinlik: Bölümleri karışık halde verilen şiirin ekmeğın hikâyesini anlatacak şekilde sıralanmasının ve sıralamanın ardından boş bırakılan yere yeniden yazılmasının beklendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Dedemden Öğrendiklerim

“Ama, özellikle, ancak, asla vb.” kelimelerinin kullanım yerleri ile cümlelere kattığı anlamların çalışılması, mikroplar, hijyen kuralları vb. sağlığını korumak için alabileceğimiz önlemlerden bahsedilmektedir. Metnin yazarı Judy Hindley, çevirmeni ise Barış Bıçakçı’dır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen resimleri inceleyerek altında bırakılan boş alanlara “hastalık” veya “sağlık” sözcüklerinden uygun olanlarının yazılması ve resimlerin altındaki sözcüklerden yararlanarak bırakılan boşluğa bir paragrafın yazılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Eksik bırakılan cümlelerin okunan metne göre tamamlanmasının beklenildiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan metinde koyu yazılmış sözcüklerin bulunduğu cümlelerin okunarak, kutu içerisinde verilen sözcükleri cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun bir şekilde yazılmasının ve metinde önem belirten ifadelerin altının çizilmesi, ardından metnin ifadelerinin vurgulanarak okunmasının istendiği bu etkinlikte beklendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Mikrop, hastalık ve sağlık sözcükleriyle ilgili görsellere sahip bir zihin haritasının verildiği ve bırakılan boşlukların doldurulmasının,

doldurulan boşluklardan yola çıkılarak bir öykü yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

5. **Etkinlik:** Metinden alınan cümlelerden hangilerinin öznel hangilerinin nesnel olduğunun belirlenmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** Okunan metinden yararlanarak verilen cümlelerin tamamlanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Organların konuşma balonlarının doldurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** Metinden “ama” ve “ancak” kelimelerinin kullanıldığı cümlelerin bulunarak ilgili boşluğa yazılmasının, boşluk bırakılan cümlelerin uygun bağlaçlarla tamamlanmasının ve bu bağlaçların içinde geçtiği iki cümle kurulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Sağlıkla ilgili olarak sözcükleri karışık halde verilen iki atasözünün bulunarak boş bırakılan alana yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Bilgili Cevizin Söyledikleri

Bilgili bir ceviz karakterinin ağzından, cevizin oluşma evrelerinden, kabuklarından, sahip olduğu vitamin vb. faydalarından, şeklinin insan beynine benzediğine dikkat çekilmektedir. Dinleme metni olarak ele alınan bu metnin yazarı ise Ahmet Güneş'tir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Metinden alınan cümlelerin bazılarında yapılan bilgi yanlışlarının altının çizilmesi ve yanlış olarak belirlenen bu cümlelerin doğrularını bırakılan boşluğa yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
2. **Etkinlik:** Ceviz görseliyle birlikte verilen boş kutucuğa farklı başlık önerisinin yazılmasının istendiği bu etkinlikte de görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Selen ile ceviz arasında geçen bir konuşmanın verildiği ve boşluklara cevizin cevaplarına göre soruların yazılmasının, buna ek olarak da cevizin verdiği cevapları verilen resimlerle eşleştirilmesinin istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.

- 4. Etkinlik:** Metinden alınan cümlelerden hangilerinin öznel hangilerinin nesnel olduğunun belirlenmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 5. Etkinlik:** Metinden seçilen sözcüklerin eş anlamlılarıyla eşleştirilmesi ve bırakılan boşluklara birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 6. Etkinlik:** Metinden seçilen sözcüklerin zıt anlamlılarıyla eşleştirilmesi ve bırakılan boşluklara birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanları yer almaktadır.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 5. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X			X	X	
3	X		X					
4	X		X				X	

Sağlık ve Çevre teması kapsamında yer verilen birinci ve dördüncü konuda, sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanları bulunmaktadır. İkinci konuda ise, birinci ve dördüncü konuda yer alan üç zekâ alanına ek olarak kişilerarası zekâ alanına rastlanılmaktadır. Üçüncü konuda ise, sadece sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına yer verildiği görülmektedir.

5. Tema: Güzel Ülkem Türkiye (sf: 138-154)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Meraklı Gezgin Kaplumbağa Rize’de

Zekiye Demir tarafından kaleme alınan bu metinde, gezgin bir kaplumbağanın annesine yazdığı mektup konu edilmektedir. Bu mektupta, Rize’deki gezisinin ayrıntılarını paylaşan kaplumbağa, Rize’nin sahip olduğu doğal güzelliklerden,

çayından, Kaçkar Dağları'ndan, Rize'nin sahip olduğu ağaç türlerinden bahsetmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Verilen fotoğrafların incelenerek, görülenlerin arkadaşlara anlatılmasının, fotoğrafların altındaki boşluklara kutu içinde verilen sözcüklerden uygun olanlarının yazılmasının ve fotoğraflarla sözcüklerden yararlanılarak boşluk bırakılan yere bir paragraf yazılmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Okunan metinde Rize ile ilgili en çok beğenilen özelliklerin neler olduğunun bırakılan boşluğa yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Paragrafta boş bırakılan yerlere, örnekten yararlanarak kutu içerisinde verilen ifadelerle doldurulmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 4. Etkinlik:** Verilen paragrafta konunun akışını bozan cümlelerin belirlenmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Rize hakkında öğrenilenlerin ve öğrencilerin kendi yörelerine ait özelliklerle tablonun doldurulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
- 6. Etkinlik:** Verilen yönergeler kapsamında bir gazete oluşturulması ve gazete tamamlandıktan sonra verilen 5N1K sorularının yanıtlandırılarak arkadaşlarla paylaşılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.
- 7. Etkinlik:** Örnek cümleden yola çıkarak genel ve özel durumları bildiren ifadeleri kullanarak yaşanan yöreyi anlatan cümleler kurulmasının ve kurulan cümlelerin arkadaşlarla paylaşılmasının istendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve sözel-dilsel zekâ yer almaktadır. "Grup Çalışmamızı Değerlendiriyorum" isimli bölümde ise içsel zekâ ile kişilerarası zekâ alanları görülmektedir.

Konu 2: Müze

Müze kavramının öğrencilere tanıtılması için Naim Yalnız'ın bu şiirinden yararlanılmıştır. Şiirde, müzelerin tarihin sanatın, kültürün hazinesi olduğuna dikkat çekilerek müzelerin neden gerekli olduğuna, ülke ekonomisine nasıl katkı

sağladığına değinilmiştir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Dinlenecek olan şiirden alınan dizelerdeki noktalı yerlerin, şiiri dinlerken doldurulmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Farklı başlık önerisinin getirilmesinin ve nedeninin bırakılan boşluğa yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan şiirin ana duygusunun belirlenerek bırakılan boşluğa yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Örnek cümlelerden yola çıkılarak verilen cümlelerdeki iş, oluş ve hareket bildiren sözcüklerin altının çizilerek bildirme özelliklerinin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Verilen örnekten yola çıkılarak verilen adresi nokta kullanarak daha kısa halde yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 6. Etkinlik:** Müzekart uygulaması hakkında görselli bir metnin verildiği ve bu metne göre soruların cevaplandırılıp arkadaşlarla paylaşılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır.
- 7. Etkinlik:** Şiirde geçen iş, oluş ve durum bildiren sözcüklerin yazılması ve bu sözcüklerden seçilen üç tanesiyle cümle kurulmasının istediği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 8. Etkinlik:** “Tarihi eserleri korumak yurttaşlık görevidir.” sözünü açıklayan bir paragraf yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Bir Efsanedir Amasya

Mehmet Önder tarafından kaleme alınan bu metinde, Evliye Çelebi'nin “Seyahatnamesi”nden alınan Amasya'ya ait bir efsane anlatılmaktadır. Etkinliklerin

içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Kutu içinde verilen sözcüklerin akla getirdiği sözcükleri şemada bırakılan boşluklara yazılmasının ve verilen sözcüklerle yeni sözcükleri de kullanarak cümle kurulması, kurulan bu cümlelerin arkadaşlarla paylaşılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Metinde Amasya hakkında anlatılanların neler olduğunun sorulduğu ve tabloda ilgili yerlerin doldurulması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Okunan hikâyeye göre etkinlikte verilen hikâyeye haritasının doldurulması beklendiğinden sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
4. **Etkinlik:** Metinde anlatılan efsanenin ya da efsanenin istenilen bir bölümünün anlatıldığı bir resim çizilmesi istenen bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** “çatlamak” ve “çatlatmak” fiillerinin önüne kutudaki sözcükleri getirerek örnekteki gibi yeni sözcük grupları oluşturulmasını ve oluşturulan bu sözcük gruplarının birkaçının cümle içerisinde kullanılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen harita üzerinde buldukları şehri belirleyerek boyamalarını, şehrin adını yazmaları ve haritanın altında boş bırakılan yere yaşadıkları şehri tanıtan bir yazı yazılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Okunan metinde geçen efsanede ejderhadan kurtulmak için verilen önerilerden birini seçip bırakılan boşluğa açıklamasının yapılmasını ve ejderhadan kurtulmak için bu önerilerden farklı bir öneri getirilirse aynı şekilde açıklanmasının beklendiği, daha sonra çözüm önerilerinin sınıf ortamında paylaşılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Türkiye'miz

Mehmet Necati Öngay'ın şiirinin seçildiği bu dinleme metninde, Türkiye'nin sahip olduğu doğa güzelliklerinden, köylerinden, şehirlerinden, dağlarından

bahsedilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Türkiye'nin yedi bölgesinden fotoğrafların verildiği, bu fotoğraflarda görünenlerin anlatıldığı, fotoğrafların altına bırakılan boşluklara kutuda verilen bölgelerin isimlerinin yazılması ve fotoğraflardan hareketle ülkemizin sahip olduğu tarihi ve doğal güzellikler hakkında sözel anlatım isteyen bu etkinlik hem görsel-uzamsal zekâyâ, sözel-dilsel zekâ ile kişilerarası zekâyâ seslenmektedir.
2. **Etkinlik:** Metinde geçen ve anlamı bilinmeyen sözcüklerle ilgili tahmin, sözlükten gerçek anlam bulma ve kelimeleri cümle içinde kullanma beklendiği için bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Şiirin ana duygusunun belirlenmesi ve bırakılan boşluğa yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
4. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, verilen iki dördlükten birincisi Türkiye'miz diğeri ise Kara Toprak şiirden alınmıştır. Bu dördlükleri anlatılanları bırakılan boşluklara resim olarak çizilmesi ve çizilen iki resim arasındaki benzerlik ve farklılıkların bırakılan boşluklara yazılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** "Dinlediğim şiire bir dördlük de ben ekliyorum." başlıklı bu etkinlikte verilen şekil içine bir dördlük yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen dördlükteki dizelerin okunarak altı çizili kelimelerin şiirdeki anlamını ve diğeri anlamlarının sözlükten yararlanarak tabloda bırakılan boşluklara yazılması, bununla birlikte bulunan o sözcüklerden ikisi ile örnekteki gibi cümle kurulması, bu cümlelerin arkadaşlarla paylaşılması beklendiğinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Etkinlikte verilen fotoğrafı inceleyerek, fotoğrafta görülenlerin anlatıldığı bir paragraf yazılması beklendiğinden görsel-uzamsal zekâ ile sözel-dilsel zekâ bir arada bulunmaktadır.

"Neler Öğrendim?" bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 6. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X			X	X	
3	X		X			X		
4	X		X			X	X	

Altıncı tema kapsamında ele alınan birinci, ikinci ve dördüncü konularda sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanları saptanmıştır. Üçüncü konuda ise, diğer konulardaki zekâ alanlarından farklı olarak, içsel zekâ alanına seslenilmediği görülmektedir.

7. Tema: Değerlerimiz (sf: 158-173)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Bir Kitabın Hikâyesi

Komasyon tarafından oluşturulan bu metinde, Kaşgarlı Mahmut ve Divanü Lügati't Türk hakkında bilgiler paylaşılmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Sözcüklerle ilgili cümleleri okları devam ettirecek şekilde eşleştirilmesi ve anlamları dışında kullanılan sözcüklerden oluşan cümlelerin işaretlenmesi; bununla birlikte içinde bu sözcüklerin geçtiği birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
- 2. Etkinlik:** Dinlenen metne göre verilen bilgilerin doğru olup olmadığının belirlenmesi ve metin okunurken yanlış olarak belirlenen cümlelerin doğrularının bırakılan boş alana yazılması istendiğinden bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 3. Etkinlik:** Okunan metne dört sorunun da öğrencilerin hazırlamasının ve arkadaşlarına sormalarının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Okunan hikâyede ilginç gelen bölüm hakkında düşüncelerin ilgili boşluğa yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

5. **Etkinlik:** Metinde geçen ve Divanü Lügati't-Türk'ten alınma üç atasözünün bulunarak boşluğa yazılması, yazılan bu sözlerden birinin seçilerek atasözünü açıklayıcı bir yazı yazılması istendiğinden bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte, parantezin verilen örnek cümlelerdeki kullanımının incelenmesinden sonra verilen paragrafta uygun olan yerlere parantez koyulması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
7. **Etkinlik:** Örnek olarak verilen cümlelerde eylemi ve eylemin gerçekleştiği zamanı gösteren sözcüklerin altının çizilmesini ve etkinliğin ikinci kısmında yer verilen cümleleri zamana göre tamamlanması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
8. **Etkinlik:** "Bir yıllık kitap okuma planımı yapıyorum." başlıklı bu etkinlikte; son iki ayda okunan kitaplar ve yazarlarının isimlerinin yazılması gereken bir tablo, bu tabloya göre kitap okuma sürelerinin ayarlanması gereken bir diğer tablo oluşturulması, bunun yanında hazırlanan planın arkadaşlarla paylaşılması istendiğinden görsel-uzamsal zekâ, sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** Bir kitabın değeri ile ilgili ölçütlerin verildiği ve öğrencilerden kendilerine göre ölçütlerin işaretlenmesinin, işaretlenen ölçütlerin arkadaşlarla paylaşılmasının beklendiği bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ, sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır.
10. **Etkinlik:** Bu etkinlikte öğrencilerden kendilerini Kaşgarlı Mahmut'un yerine koyarak Atatürk'e bir teşekkür mektubu yazılması istenmektedir. Dolayısıyla bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 2: Atatürk Çocuk Olmuş

Aziz Sivaslıoğlu'nun bu şiirinde, 23 Nisan ve Atatürk'ün çocuk bayramı hakkındaki düşünceleri konu edilmektedir. Atatürk'ün çocuk sevgisinin de anlaşıldığı bu şiirin ana duygusunu çocukların 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamalarında olduğu gibi her daim gülmeleri, acıda ve sevinçte kardeş olmaları vurgusu oluşturmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Anahtar sözcüklerin zihinde yaptığı çağrışımların sorulduğu ve görsellerde boş bırakılan yerlere bu çağrışımların yazılmasının beklendiği,

daha sonra da içinde anahtar sözcüklerin geçtiği birer cümle kurulmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.

2. **Etkinlik:** Verilen şiirleri okuduktan sonra soruların yanıtlanmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
3. **Etkinlik:** Bu etkinlikte; duygu ifade eden sözcükleri verilen ipuçlarından yararlanarak bulmacaya yerleştirmeleri ve bu sözcükleri birer cümle içinde kullanmaları beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Atatürk'ün dileğini anlatan şiirin son dörtlüğünün verildiği bu etkinlikteki dörtlüğün kurallı cümlelerle yeniden yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** İçinde “Atatürk, çocuk ve bayram” sözcüklerinin geçtiği bir şiir yazılması ve bu şiirin resimlerle süslenmesinin istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** Bu etkinlikte; yabancı bir ülkede yaşayan bir arkadaşına 23 Nisan ile ilgili bilgi veren ve kutlamalara onu davet eden bir mektup yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 3: Atasözlerimiz

Türkçemizin sahip olduğu tekerlemeler, halk hikâyeleri, masallar, deyimler gibi dil zenginliklerinden biri olan atasözlerinin konu edildiği bu metin Mehmet Önder tarafından yazılmıştır. Bu metinle öğrencilere, atasözlerinin doğruyu, iyiyi telkin eden insanlık ilkeleri olduğu kazandırılmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Kutucuklarda karışık olarak verilmiş harflerden anlamlı bir sözcük oluşturulması ve oluşturulan bu sözcüklerin anlamlarıyla eşleştirilmesi, daha sonra bu sözcükleri birer cümle içinde kullanılması istenen bu etkinlik sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.

2. **Etkinlik:** Metinde geçen ve beğenilen bir atasözünü boşluğa yazarak atasözünü anlatan bir resim çizilmesi beklendiğinden bu etkinlikte görsel-uzamsal zekâ ve sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Okunan metindeki paragraflarda anlatılanları birer cümle ile özetlenmesinin istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
4. **Etkinlik:** Saksı görselinde dağınık halde verilen sözcüklerden yararlanarak atasözlerini bulup saksıda kalan sözcüklerle metinde geçenden farklı bir atasözünün oluşturulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
5. **Etkinlik:** Çiçek görselleri içinde verilen sözcüklerden matematik ile ilgili olanları kırmızıya, müzikle ilgili olanların da maviye boyanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
6. **Etkinlik:** Etkinlikte verilen Nasrettin Hoca fıkrasında bırakılan boşluklara uygun noktalama işaretlerinin konmasını ve daha sonra fıkrayı yeniden okuyarak sonunu uygun bir atasözülle tamamlanması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: İstiklal Marşı'nın Yazılış Hikâyesi

Diyanet Çocuk Dergisi'nden düzenlenen bu metinde İstiklal Marşı'mızın yazılış hikâyesi anlatılmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Etkinlikte verilen 5N1K sorularının yanıtlanması ve yanıtların bırakılan boş alanlara yazılması beklendiğinden sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Metinde anlamı bilinmeyen kelimelerle ilgili olarak çalışmalardan oluşan bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Örneklerden yola çıkılarak verilen cümlelerdeki neden-sonuç ilişkilerinin gösterilmesini ve kutuda verilen kelimeleri kullanarak aralarında neden-sonuç ilişkisi olan cümleler kurulması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Verilen afişi dikkatle inceleyerek bu afişe göre hazırlanan davetiye örneğinin incelenmesi, bunlardan yola çıkarak gruplar halinde gruplar halinde şiir yarışması için afiş ve davetiye hazırlanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır. "Arkadaşımı

Değerlendiriyorum” bölümünde ise içsel zekâ ile kişilerarası zekâ alanlarına seslenilmektedir.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 7. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel-Dilsel</i>	<i>Matematiksel-Mantıksal</i>	<i>Görsel-Uzamsal</i>	<i>Müziksel-Ritmiksel</i>	<i>Bedensel-Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X				X	
3	X		X					
4	X		X			X	X	

Bu temadaki ilk ve sonuncu konuda sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanları saptanmıştır. İkinci konuda ise, birinci ve dördüncü konulardan farklı olarak, kişilerarası zekâ alanına rastlanmamıştır. Üçüncü konuda ise, sadece sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanları bulunmaktadır.

8. Tema: Hayal Gücü (sf: 179-195)

“**Neler Öğreneceğim?**” başlıklı bölümde, öğrencini kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, işlenecek olan konular hakkında öngörme açısından bağlantı kurması gerektiğinden içsel zekâ alanı gözlemlenmektedir.

Konu 1: Masal Perisi

Bestami Yazgan’ın şairliğini üstlendiği bu şiirde, tekerlemelere, farklı masallardan karakterlere ve gerçek ile hayal ürünü kelimelere yer verilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Kutuda verilen sözcükleri ve sözcük öbeklerini kullanarak bir şiir yazılmasını, yazılan şiirin arkadaşlarla paylaşılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ yer almaktadır.
- 2. Etkinlik:** Metinde anlamı bilinmeyen kelimelerle ilgili olarak çalışmalardan oluşan bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.

3. **Etkinlik:** Okunan şiirden alınan bir bölümle birlikte verilen bir tekerleme arasındaki ortak ve ortak olmayan yönlerin belirlenmesi ve tabloda ilgili yerlere yazılması, bunun yanında şiire göre Masal Perisi'nin kırk yılda bir arpa boyu gitmesinin nedeninin açıklanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
4. **Etkinlik:** Şiirde gerçek olanla hayal ürünü olan unsurların belirlenerek tablodaki uygun yerlere yazılmasının beklendiği bu etkinlikte de sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
5. **Etkinlik:** Şiirin en beğenilen özelliklerinin boş bırakılan yere yazılması istendiğinden bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
6. **Etkinlik:** Verilen cümlelerde yer alan abartılı ifadelerin bulunması, bu ifadelerle örnek verilmesi ve kelimeleri karşı kutularında bulunan anlamlarıyla eşleştirerek cümleler kurulması istendiğinden bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
7. **Etkinlik:** Şiir dizelerinden yararlanılarak oluşturulan cümlelerin okunması, renkli yazılmış eklerin cümlelere kattığı anlamlara dikkat edilmesi ve verilen paragrafta da örneğe benzer şekilde eklerin yazılması beklendiğinden bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
8. **Etkinlik:** Çizgi film ve masal kahramanlarının farklı ve ortak özelliklerini verilen şemaya yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
9. **Etkinlik:** "Bir masal yazalım." başlıklı bu etkinlikte, üç farklı kutu içerisinde sözcükler verilmiştir. İstenilen kutudaki sözcükleri kullanarak bir masal yazılması beklenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır. "Yazımı Değerlendiriyorum" bölümünde ise içsel zekâyâ değinilmiştir.
10. **Etkinlik:** Sonuç bölümü eksik bırakılmış olarak verilen masalın tamamlanması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.

Konu 2: Okula Giden Robot

Uykuya doyamayan bir çocuğun okula gitmemek ve uykusuna devam etmek için robot yapma isteğinin anlatıldığı, Muzaffer İzgü'nün bir hikâyesi anlatılmaktadır.

Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

1. **Etkinlik:** Verilen resimleri inceleyerek anlatılması, kutu içinde verilen sözcükleri görsellerin altındaki boşluklara yazılması ve boş bırakılan baloncuklara çocuğun hayalleri hakkında tahminlerin yazılması veya resimlerinin çizilmesi istendiğinden sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ yer almaktadır.
2. **Etkinlik:** Metinde anlamı bilinmeyen kelimelerle ilgili olarak çalışmalardan oluşan bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ bulunmaktadır.
3. **Etkinlik:** Okunan şiirden örnek olarak alınan içinde güldürücü ifade bulunan sözcüklerin olduğu cümleler verildiği ve bu ifadelere benzer ifadelerin geçtiği cümlelerin bulunması istendiğinden ve yazarın bu tür ifadeleri neden kullanmış olabileceğine dair görüşlerin açıklanmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
4. **Etkinlik:** Okunan metinden örnek olarak alınan “mi” soru ekinin yazımına ve cümlenin sonuna gelen noktalama işaretine dikkat ederek cümlelerin okunmasının istendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
5. **Etkinlik:** “de” bağlacının ve ekinin yazımıyla ilgili örnek cümlelerin verildiği ve bu cümlelerden yola çıkılarak istenilen bilgilerin yazılmasının beklendiği bu etkinlik de sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.
6. **Etkinlik:** Verilen paragraftaki “mi” soru eki ve “de” bağlacı ile ekinin yanlış yazıldığı cümleleri bularak doğrusunun yazılmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
7. **Etkinlik:** Öyküdeki soruna ilişkin kahramanların ve öğrencilerin bulduğu çözüm önerilerinin ilgili kutucuklara yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
8. **Etkinlik:** Öğrencilerden kendilerini öyküdeki çocuğun yerine koymaları ve “çünkü” ile “ama” sözcüklerini kullanarak verilen cümlelerin tamamlanması istendiğinden sözel-dilsel zekâ bulunmaktadır.
9. **Etkinlik:** İçinde “-de/-da” eki, “de” bağlacı ve “mi” soru sözcüğünün bulunduğu cümleler kurulmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.

Konu 3: Neden Rüya Görürüz?

Zuhal Özer tarafından hazırlanan bu metinde, “Niçin rüya görürüz?” sorusunun yanıtı öğrencilerle paylaşılmaktadır. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Okunan metinden bazı cümlelere yer verilen bu etkinlikte cümlelerde anlatılanlara katılıp katılmama durumu hakkında nedenleri ile birlikte ilgili bölümlerin doldurulması beklendiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Metinden öğrenilenlerin öğrencilerin kendi cümleleriyle özetlenmelerinin beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Verilen sözcüklerin eş anlamlılarının geçtiği cümleleri metinden bularak karşılıklarına yazılması istenen bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ yer almaktadır.
- 4. Etkinlik:** Genel ve özel durumları bildiren ifadelerin altı çizili olarak verildiğini ve bu ifadelerin cümlelere verdiği anlama dikkat ederek cümlelerin tamamlanması, içinde “çoğunlukla, sık sık, birkaçı, sadece” ifadelerinin geçtiği cümleler kurulması istendiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 5. Etkinlik:** Görülen bir rüyanın resminin çizilmesinin beklendiği bu etkinlik görsel-uzamsal zekâyâ seslenmektedir.
- 6. Etkinlik:** Rüya ile hayal kurmak arasındaki benzerlik ve farklılıklar hakkındaki düşüncelerin yazılmasının beklendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 7. Etkinlik:** “Rüyalar Gerçek Olsa” başlıklı duygu ve düşünceleri anlatan bir yazı yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.

“**Neredeyim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Konu 4: Kedileri Yiyen Fare

Gianni Rodari'den alınan, çevirisini Aslı Özer'in yaptığı bu hikâyeye dinleme metni olarak karşımıza çıkmaktadır. Hikâyede ele alanına ana fikir masallarla gerçeklerin birbirinden farklı iki kavram olduklarının altı çizilmektedir. Etkinliklerin içeriklerine ve hangi zekâ alanlarına seslendiklerine ilişkin detaylı açıklamalara aşağıda verilmiştir.

- 1. Etkinlik:** Dinleme metni ile ilgili tahmin sorularına yer verilen bu etkinlikte, soruların cevaplarına ilişkin tahminlerin yazılması ve daha sonra tahminlerin kontrol edilmesinden sonra soruların cevaplarını boş bırakılan yere yazılması istendiğinden sözel-dilsel zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 2. Etkinlik:** Dinlenen metinde gerçek ile hayal ürünü olan unsurlara ikişer örnek bulunması ve tabloya yazılması istendiğinde sözel-dilsel zekâyâ ve görsel-uzamsal zekâyâ rastlanılmaktadır.
- 3. Etkinlik:** Soruların cevaplanmasının ve betimleyici ifadeleri dikkate alarak yazılanların sınıfa okunmasının istendiği bu etkinlikte sözel-dilsel zekâ ve kişilerarası zekâ bulunmaktadır.
- 4. Etkinlik:** Kutucuktaki sözcükleri ve sözcük gruplarını kullanarak kahramanları hayvanlar olan kısa bir öykü yazılmasının beklendiği bu etkinlik sözel-dilsel zekâyâ seslenmektedir.

“**Neler Öğrendim?**” bölümünde ise öğrencinin kendi hakkında sahip olduğu bilgilerle, öğrenilen iki konu arasında neler öğrendiği konusunda değerlendirme yapması beklendiğinden içsel zekâ bulunmaktadır.

Tablo 4.5.4: 4. Sınıf 8. Temada Bulunan Zekâ Alanları

<i>Konu</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X					
3	X		X				X	
4	X		X			X	X	

Yukarıda bulunan tabloda son temaya ait dört konunun etkinliklerinde yer verilen zekâ alanları incelendiğinde birinci ve dördüncü konuların etkinliklerinde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanlarının bulunduğu; ikinci konuda diğerlerinden farklı olarak sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ olmak üzere sadece iki zekâ alanına ait özelliklerin bulunduğu ve

üçüncü konuda ise sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarının bulunduğu görülmüştür.

Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklere yapılan analizler dikkate alındığında, Çoklu Zekâ Kuramı'nda yer alan sekiz zekâ alanı bağlamında değerlendirildiğinde, etkinliklerde tüm zekâ alanlarına değinilmediği görülmektedir. Büyük çoğunlukta değinilen zekâ alanları sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, içsel zekâ ve kişilerarası zekâ alanlarıdır. Ayrıca yapılan analizler sonucunda doğasal zekâ, bedensel-kinestetik zekâ, müziksel-ritmiksel zekâ alanlarına hiç değinilmediği saptanmıştır. Aşağıdaki tablolarda ise sınıf sınıf işlenen tema isimleri, metin isimleri ve türleri ile tema işleniş süreleri sunulmaktadır.

4.5.5. İlkokul Düzeyindeki Türkçe Ders ve Öğrenci Çalışma Kitaplarında Kullanılan Metinler

Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan metinlerin buldukları tema, metinlerin isimleri, metinlerin türleri, önerilen süre ve metinlerin işleniş sürelerine ait bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir (**Tablo 4.5.5**).

Tablo 4.5.5: 1. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri

Tema No:	Tema İsimleri	Metin İsimleri	Metin Türleri	Önerilen Süre	Metinlerin İşleniş Süreleri
1	Birey ve Toplum	Ben Kimim? Anneciğim Benekli Kuzu Tonton Dede	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
2	Atatürk	Atatürk Cumhuriyet İçin Ben Mustafa Kemal Kırılan Bebek	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
3	Üretim, Tüketim ve Verimlilik	Arılar Yağız Ahmet'le Sarı Buğdaylar Kitap Alışveriş	Şiir Öyküleyici Bilgilendirici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
4	Sağlık ve Çevre	İnci'den Sevgilerle Papatya Şule Piknikte Yıkanma	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
5	Hayal Gücü	Kuşkucu Horoz Rüyam Küçük Resimler Gökkuşluğu (Dinleme)	Öyküleyici Şiir Bilgilendirici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
6	Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler	Ormandaki Bisiklet Uçurtma Şenliği Ben Tavuk Değişim Palyaço (Dinleme)	Öyküleyici Şiir Bilgilendirici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
7	Değerlerimiz	Nasrettin Hoca Şenlikleri Çağrı Bizim Aile İki Arkadaş (Dinleme)	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
8	Oyun ve Spor	Körebe Çocuk ve Oyun Futbolcu Fil Kitap (Dinleme)	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati

Kaynak: MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1.-5. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.

Tablo 4.5.5: 2. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri

<i>Tema No:</i>	<i>Tema İsimleri</i>	<i>Metin İsimleri</i>	<i>Metin Türleri</i>	<i>Önerilen Süre</i>	<i>Metinlerin İşleniş Süreleri</i>
1	Birey ve Toplum	Benim Güzel Okulum Yaramaz Pırpır Üç Kelebek Sevdiklerim (Dinleme)	Şiir Bilgilendirici Öyküleyici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
2	Atatürk	Atatürk'ün Hayatı Atatürk Doktor Getirmişti Atatürk Atatürk'ün Çocukluğu (Dinleme)	Bilgilendirici Öyküleyici Şiir Bilgilendirici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
3	Üretim, Tüketim ve Verimlilik	Ekmek Ayça Mutfakta Bebek Takımı Sütün Yolculuğu	Şiir Bilgilendirici Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
4	Oyun ve Spor	Tavşan ile Kaplumbağa Kuyruklu Yıldız Oyuncakların Öyküsü Jimnastikçi Jaguar (Dinleme)	Öyküleyici Şiir Bilgilendirici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
5	Hayal Gücü	Kalemin Dileği Renkler Ülkesi Masal Ağacı Bir Kuş Tut İçinden (Dinleme)	Bilgilendirici Öyküleyici Şiir Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
6	Sağlık ve Çevre	Dere Ağaçlar Konuşuyor Selim'in Çürük Dişi Toprak Ana	Şiir Öyküleyici Öyküleyici Bilgilendirici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
7	Değerlerimiz	Atabarı'nın Öyküsü Merhaba Vatanım Göle Maya Çalmak Dünya Çocuklarının Başkenti (Dinleme)	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
8	Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler	Kuşları Besleyelim Kuklalar ve Biz Kır Gezisi Televizyondaki Semboller (Dinleme)	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Bilgilendirici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati

Kaynak: MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1.-5. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.

Tablo 4.5.5: 3. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri

<i>Tema No:</i>	<i>Tema İsimleri</i>	<i>Metin İsimleri</i>	<i>Metin Türleri</i>	<i>Önerilen Süre</i>	<i>Metinlerin İşleniş Süreleri</i>
1	Birey ve Toplum	Sihirli Sözler Yaşasın Demokrasi Eşek Arısının Başına Gelenler Çeyrek Elma (Dinleme)	Şiir Bilgilendirici Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
2	Atatürk	Biri Anadolu Biri Atatürk Atatürk Olmak Atatürk'ün Çocuk Sevgisi Atatürk'ün Hayatı (Dinleme)	Şiir Öyküleyici Öyküleyici Bilgilendirici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
3	Hayal Gücü	Sağım Solum sobe Ay Avcısı Eskimolar Uçan İlk İnsan Bir Yer Düşünüyorum (Dinleme)	Şiir Öyküleyici Bilgilendirici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
4	Oyun ve Spor	Uçurtma Nasıl Uçar? Kardan Adam Birdirbir Oyunu Doğru Spor (Dinleme)	Şiir Öyküleyici Bilgilendirici Bilgilendirici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
5	Sağlık ve Çevre	Ağaç Sevgisi Hapşuu! Kar Tanesinin Macerası Küçük Köpek Pepe (Dinleme)	Şiir Bilgilendirici Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
6	Değerlerimiz	Dillerde İstiklal Marşı Yıldızla Isınmış Nevruz Dünya Çocuk Bayramı (Dinleme)	Şiir Öyküleyici Bilgilendirici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
7	Dünya'mız ve Uzay	12 Ay Ay'la Güneş'in Oyunu Uzayda Yaşam Ay Dede (Dinleme)	Şiir Öyküleyici Bilgilendirici Şiir	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati
8	Üretim, Tüketim ve Verimlilik	Tasarruf Ne Güzeldir Sihirli Pasta Seyfi Dede Tarladaki Hazine	Şiir Bilgilendirici Öyküleyici Öyküleyici	4 Hafta (44 Ders Saati)	36 Ders Saati

Kaynak: MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1.-5. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.

Tablo 4.5.5: 4. Sınıf Türkçe Dersi Metinleri

<i>Tema No:</i>	<i>Tema İsimleri</i>	<i>Metin İsimleri</i>	<i>Metin Türleri</i>	<i>Önerilen Süre</i>	<i>Metinlerin İşleniş Süreleri</i>
1	Birey ve Toplum	Altın Öğütler Mavi Işık Maçı Biz Kazandık Oyun Günlüğü (Dinleme)	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Şiir	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati
2	Atatürk	Ben Mustafa Kemal Atatürk'ün Yüksek İnsanlık Duygusu Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda Atatürk ve Sanat (Dinleme)	Bilgilendirici Öyküleyici Şiir Bilgilendirici	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati
3	Üretim, Tüketim ve Verimlilik	Kış Hazırlıkları Sabah Konuşan Eşyalar Marangoz (Dinleme)	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Şiir	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati
4	Yenilikler ve Gelişmeler	Mucit Dedemin Müthiş İcatları Geçmiş Zaman Misafirleri Medya Çocukları Stetoskobun İcadı (Dinleme)	Öyküleyici Bilgilendirici Şiir Öyküleyici	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati
5	Sağlık ve Çevre	Mutlu Park Kara Toprak Dedemden Öğrendiklerim Bilgili Cevizin Söyledikleri (Dinleme)	Öyküleyici Şiir Bilgilendirici Bilgilendirici	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati
6	Güzel Ülkem Türkiye	Meraklı Gezgin Kaplumbağa Rize'de Müze Bir Efsanedir Amasya Türkiye'm (Dinleme)	Bilgilendirici Şiir Öyküleyici Şiir	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati
7	Değerlerimiz	Bir Kitabın Hikâyesi Atatürk Çocuk Olmuş Atasözlerimiz İstiklal Marşı'nın Yazılış Hikâyesi (Dinleme)	Öyküleyici Şiir Bilgilendirici Bilgilendirici	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati
8	Hayal Gücü	Masal Perisi Okula Giden Robot Neden Rüya Görürüz? Kedileri Yiyen Fare (Dinleme)	Şiir Öyküleyici Bilgilendirici Öyküleyici	4 Hafta (24 Ders Saati)	20 Ders Saati

Kaynak: MEB (Milli Eğitim Bakanlığı), (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1.-5. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, ilkokul 1., 2., 3., 4. sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında yapılan analiz bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçların özeti ile bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmektedir.

5.1. Sonuçlar

Bu araştırmanın amacı, “Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme öğretme sürecinde ilkokul düzeyi Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde, Çoklu Zekâ alanlarına ne ölçüde yer verildiği, (1) ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinlikler, “Çoklu Zekâ Kuramı” kapsamındaki sekiz zekâ alanının tümünü örnekendirip örnekendirmediği, (2) ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan metinlerin türleri ile Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında zekâ alanları arasında nasıl bir ilişki olduğu, (3) ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin yer aldığı farklı sınıf düzeyleriyle Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında nasıl bir ilişki olduğunun incelenmesidir.

Araştırma kapsamında öncelikle ilköğretim 1. sınıf ikinci Türkçe ders ve öğrenci kitaplarında yer alan etkinlikler incelenmiştir. Toplamda sekiz tema bulunan 1. sınıf Türkçe kitaplarında, ilk dört temada okuma-yazma öğrenimine dair etkinlikler bulunmaktadır. Son dört temada ise, artık okuma-yazma öğrenimi tamamlandığından, her bir temanın içinde dört metin yer almaktadır. Son dört tema kapsamında öğrenci çalışma kitabında toplam 96 etkinlik bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda Türkçe kitabında yer verilen son dört temada seslenen zekâ alanları listelenmektedir (Tablo: 5.1.1).

Tablo 5.1.1: 1. Sınıf 2. Kitapta Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları

<i>Tema</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
5	X		X				X	
6	X		X				X	
7	X		X				X	
8	X		X			X	X	

Verilen tablo incelendiğinde 1. sınıfın son dört temasında öğrencilerin hedeflenen davranışlara ulaştırmak için kullanılan etkinliklerde; ağırlıklı olarak sözel-dilsel

zekâ alanı, görsel-uzamsal zekâ alanı ve içsel zekâ alanına seslenildiği, buna ek olarak sadece son temada kişilerarası zekâ alanına yer verildiği görülmektedir. Bu dört zekâ alanının dışında matematiksel-mantıksal zekâ, müziksel-ritmiksel zekâ, bedensel-kinestetik zekâ ve doğasal zekâ alanlarına hiç yer verilmediği saptanmaktadır. Bu bağlamda seslenilmeyen zekâ alanlarındaki özelliklere bakıldığında, öğrencilerin gelişimlerinin eksik kalacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen ikinci kitap, 2. sınıf Türkçe ders ve öğrenci kitaplarıdır. Bu kitaplarda sekiz tema bulunmaktadır. Her bir temanın içinde dört adet metin vardır. 2. sınıf Türkçe öğrenci çalışma kitaplarında toplam 249 etkinlik yer almaktadır. Aşağıdaki tabloda Türkçe kitabında yer verilen sekiz temada seslenilen zekâ alanları listelenmektedir (**Tablo: 5.1.2**).

Tablo 5.1.2: 2. Sınıf Kitaplarında Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları

<i>Tema</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X				X	
2	X		X			X	X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	
5	X		X				X	
6	X		X			X	X	
7	X		X				X	
8	X		X				X	

Tablo incelendiğinde, 2. sınıf kitaplarında yer alan temalarda ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanları ile iki temada kişilerarası zekâ alanına yer verildiği görülmektedir. Bu dört zekâ alanı dışında; matematiksel-mantıksal zekâ, müziksel-ritmiksel zekâ, bedensel-kinestetik zekâ ve doğasal zekâ alanlarına yönelik etkinliklere yer verilmediği saptanmaktadır. Seslenilmeyen bu zekâ alanlarının özellikleri bağlamında öğrencilerin gelişimlerinde eksiklikler olacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen bir diğer kitap, 3. Sınıf Türkçe ders ve çalışma kitaplarıdır. Bu kitaplarda da toplamda sekiz tema bulunmaktadır. Her bir temanın içinde dört adet metin vardır. Öğrenci çalışma kitaplarında ise, toplamda 228 etkinlik bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda Türkçe kitabında yer verilen sekiz temada seslenilen zekâ alanları listelenmektedir (**Tablo: 5.1.3**).

Tablo 5.1.3: 3. Sınıf Kitaplarında Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları

<i>Tema</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X	X	X			X	X	
2	X		X			X	X	
3	X		X				X	
4	X		X				X	
5	X		X				X	
6	X		X				X	
7	X		X				X	
8	X		X				X	

Yukarıdaki tablo incelendiğinde; 3. sınıf kitaplarında ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına seslenildiği; buna ek olarak sadece iki temada kişilerarası zekâ ile sadece bir temada matematiksel-mantıksal zekâ alanlarına yer verildiği görülmektedir. Müziksel-ritmiksel zekâ, bedensel-kinestetik zekâ ve doğasal zekâ alanlarına yönelik etkinliklere hiç yer verilmediği, dolayısıyla yer verileyen bu zekâ alanlarının özelliklerine bakıldığında öğrencilerin gelişimlerinin bu zekâ alanlarda eksik kalacağı düşünülmektedir.

Dördüncü sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında, toplamda sekiz tema bulunmaktadır. Her bir temanın içerisinde dört adet metin vardır. Öğrenci çalışma kitabında ise toplam 244 etkinlik yer almaktadır. Aşağıdaki tabloda Türkçe kitabında yer verilen sekiz temada seslenen zekâ alanları listelenmektedir **(Tablo: 5.1.4)**.

Tablo 5.1.4: 4. Sınıf Kitaplarında Yer Alan Temalarda Bulunan Zekâ Alanları

<i>Tema</i>	<i>Sözel- Dilsel</i>	<i>Matematiksel- Mantıksal</i>	<i>Görsel- Uzamsal</i>	<i>Müziksel- Ritmiksel</i>	<i>Bedensel- Kinestetik</i>	<i>Kişilerarası</i>	<i>İçsel</i>	<i>Doğasal</i>
1	X		X			X	X	
2	X		X			X	X	
3	X		X			X	X	
4	X		X			X	X	
5	X		X			X	X	
6	X		X			X	X	
7	X		X			X	X	
8	X		X			X	X	

Tablo incelendiğinde, 4. sınıf kitaplarında yer alan temalarda ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ve içsel zekâ alanlarına seslenildiği saptanmaktadır. Bunun yanında; matematiksel-mantıksal zekâ,

müziksel-ritmiksel zekâ, bedensel-kinestetik zekâ ve doğasal zekâ alanlarına yönelik hiçbir etkinlik bulunmadığı görülmektedir. Seslenilmeyen bu dört zekâ alanının özellikleri göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin gelişimlerinin bu zekâ alanlarda eksik kalacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen ilköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğretim programı bağlamında Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarında Çoklu Zekâ Kuramı'nda belirlenen sekiz zekâ alanının hepsine yeterli düzeyde seslenilmediği; ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, içsel zekâ, kişilerarası zekâ ve matematiksel-mantıksal zekâ alanlarına yer verildiği görülmektedir. Araştırmada belirlenen problem ve alt problemlere yönelik sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- (1)** İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin, "Çoklu Zekâ Kuramı" kapsamındaki sekiz zekâ alanının tümünün örneklendirilmediği, ancak zekâ alanlarına yer vermeye çalışıldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin belirlenen hedef davranışlara ulaşmalarında araç olarak kullanılan ders Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde sekiz zekâ alanının hepsine seslenilmediği; ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, içsel zekâ ve kişilerarası zekâ alanlarına yer verildiği saptanmıştır. Buna ek olarak, doğasal zekâ, bedensel-kinestetik zekâ ve müziksel-ritmiksel zekâ alanlarına, diğer zekâ alanlarına oranla, çok daha az yer verildiği görülmüştür.
- (2)** İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan metinlerin türleri ile "Çoklu Zekâ Kuramı" kapsamında zekâ alanları arasındaki ilişkiye bakıldığında kuramın özelliklerinin yansıtılmaya çalışıldığı görülmüştür. Her temada en az bir şiir ve bilgilendirici metin türlerine yer verildiği ve geri kalan metin türlerini öyküleyici metinlere ayrıldığı belirlenmiştir. Şiir gibi coşkulu metinlerde ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, kişilerarası zekâ ile içsel zekâ alanlarına seslenildiği; bilgilendirici metinlerde sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarına ağırlık verildiği; öyküleyici metin türlerinde ise daha çok sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanlarına yer verildiği görülmüştür.
- (3)** İlköğretim düzeyindeki Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin yer aldığı farklı sınıf düzeyleriyle "Çoklu Zekâ Kuramı" kapsamındaki ilişkiye bakıldığında, yine, kuramda belirlenen sekiz zekâ alanının hemen hemen hepsine değinilmeye çalışıldığı görülmüştür.

Öğrencilerin hedeflenen davranışlara ulaşmalarında kullanılan 1. ve 2. Sınıf düzeylerindeki ders ve öğrenci çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerde ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına yer verildiği görülmüştür. Bu bağlamda öğrencilerin gelişim düzeyleri göz önünde bulundurulduğunda, Piaget'ye göre somut işlemler döneminde oldukları ve soyut kavramları anlamlandırma kavramlarının henüz gelişmemesi nedeniyle sözel-dilsel zekâ ve görsel-uzamsal zekâ alanlarına ağırlık verildiği; matematiksel-mantıksal zekâ alanına bu nedenle hiç yer verilmediği söylenebilir. 3. ve 4. sınıf düzeylerinde bulunan öğrencilerin hedef davranışlara ulaşmaları için kullanılan ders ve öğrenci çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerde ise ağırlıklı olarak sözel-dilsel zekâ, görsel-uzamsal zekâ ve içsel zekâ alanlarının bulunduğu belirlenmiştir. Bu sınıf düzeyinde yer alan yaş grubu da henüz tam anlamıyla somut işlemler dönemini tamamlayamadıklarından yine sözel-dilsel zekâ ile görsel-uzamsal zekâ alanlarına ağırlık verildiği ve öğrencilerin kendi kendilerini değerlendirebilmelerini sağlamak amacıyla içsel zekâ alanına seslenen etkinliklere de yer verildiği saptanmıştır. Dört sınıf düzeyinde de bu bahsedilen zekâ alanları dışında bulunan doğasal zekâ, bedensel-kinestetik zekâ, müziksel-ritmiksel zekâ alanlarına hiç değinilmediği saptanmıştır.

5.2. Öneriler

1. İlkokul düzeyindeki Türkçe dersi Öğretim Programı bağlamında Türkçe ders kitaplarında kullanılan metinlerin, öğrenme-öğretme sürecinde Çoklu Zekâ Kuramı'ndaki tüm zekâ alanlarına aynı derecede önem vermesi gerekmektedir.
2. Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerde Çoklu Zekâ Kuramı kapsamında belirlenen sekiz zekâ alanına eşit sayıda yer verilmelidir. Öğrencileri hedeflenen davranışlara ulaştırmada kullanılan ders ve öğrenci kitaplarının sadece belirli zekâ alanlarına yönelik hazırlanmaması gerekmektedir. Ayrıca kitaplarda yer alan bir etkinliğin sadece bir zekâ alanına değil, birden fazla zekâ alanına yönelik de olabilir.
3. Türkçe dersi öğrenci ders ve çalışma kitaplarında bulunan etkinliklerin yer aldığı farklı sınıf düzeyleriyle Çoklu Zekâ Kuramı arasındaki ilişki açısından, kuramın uygulanabilirliğini arttırabilmek adına var olan şartlar iyileştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akar, K. (2006). *İlköğretim 6., 7., 8. sınıf öğrencilerinin çoklu zekâ kuramına göre sahip oldukları zekâ alanları ve akademik başarılarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Başbay, A. (2000). *Çoklu zekâ kuramına göre eğitim programları ve sınıf içi etkinliklerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak K. E., Akgün E.Ö., Karadeniz Ş. Ve Demirel F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (5.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Canbay, S. (2006). *İlköğretim birinci kademedeki çoklu zekâ kuramı uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşleri (Yalova Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demir, O. (2012). *İlköğretim 5. sınıf fen ve teknoloji dersi programındaki kazanım ve etkinliklerin çoklu zekâ kuramı açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ergin, G. (2007). *Yeni ilköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe programının çoklu zekâ kuramı açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gardner, H. (2010). *Zihin çerçeveleri – çoklu zekâ kuramı*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Gümüş, M. (2011). *İlköğretim (5. Sınıf) sosyal bilgiler öğretim programı öğrenme-öğretme sürecinin çoklu zekâ kuramına göre değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hamurcu, H.& Akamca, G. (2005). Çoklu zekâ kuramı tabanlı öğretimin öğrencilerin fen başarısı, tutumları ve hatırd tutma üzerindeki etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 178–187.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, O. N. (2009). Çoklu zekâ kuramına dayalı öğretim tasarımı modellerinin analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 3, 755-766.
- Kayıran, H. (2007). *Çoklu zekâ kuramı destekli kubaşık öğrenme yönteminin Türkçe dersine ilişkin tutum ve okuduğunu anlamaya yönelik akademik başarısı üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kılıç, Ç. (2002). Çoklu zekâ kuramının Amerikan okullarındaki uygulamaları üzerine ulusal bir çalışma (SUMIT Projesi). *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8, 165–174.
- Kılıç, (2008). *İlköğretim öğretmenlerinin yapılandırmacılık programı kapsamında derslerde çoklu zekâ kuramının uygulanmasına yönelik tutum ve görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Kılıç, M. S. (2012). *İlköğretim 5. sınıf fen ve teknoloji ders kitabının çoklu zekâ kuramı açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kırcı, I. (2011). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersi ders kitapları, öğrenci çalışma kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarının çoklu zekâ kuramına uygunluk durumları*. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1.-5. sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Muradoğlu, S. (2008). *İlköğretim II. kademe (6. ve 7. sınıf) fen bilgisi ders ve çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin çoklu zekâ yaklaşımı (kuramı) açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Paik, H. S. (1998). *One intelligence or many? Alternative approaches to cognitive abilities*. [Çevrimiçi: <http://www.personalityresearch.org/papers/paik.html>], Erişim Tarihi: 30 Mayıs 2015.
- Saban, A. (2005). *Çoklu zekâ teorisi ve eğitim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Saban, A. (2010). *Çoklu zekâ kuramı ve Türk eğitim sistemine yansımaları*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Selçuk Z., Kayılı H. ve Okut L., (2004). *Çoklu zekâ uygulamaları*. (Geliştirilmiş 4. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Taş, G. (2007). *İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin çoklu zekâ kuramının öğretimde uygulanmasına ilişkin görüşleri ve tutumları (Niğde ili örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temiz, N. (2007). *Kimim-1? Çoklu zekâ kuramı okulda ve sınıfta*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tertemiz, N. (2004). Çoklu zekâ kuramına göre bütünleştirilmiş etkinliklerin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri. *Eğitim ve Bilim*, 29, 1–10.
- Yiğit, E. (2011). *Ortaöğretim 10. sınıf Türk edebiyatı ders kitabındaki metin altı sorularının ve etkinliklerin çoklu zekâ kuramı çerçevesinde incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.

EKLER DİZİNİ

EK 1. ETİK KURUL ONAY BİLDİRİMİ

Form: 40

Tez Çalışması Etik Kurul İzin Muafiyeti Formu

26 / 05 / 2015

Hacettepe Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı Başkanlığı'na

Tez Başlığı / Konusu: İlkokullarda Türkçe Dersinde Kullanılan Metinlerin Çoklu Zeka Kuramı Açısından İncelenmesi

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmam:

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır.
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir.
4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.

Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gizem İnan
(Öğrencinin Adı Soyadı, İmzası)

Öğrenci Bilgileri

Adı Soyadı	Gizem İnan
Öğrenci No	N11221067
Anabilim Dalı	İlköğretim
Programı	Sınıf Öğretmenliği
Statüsü	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.

Danışman Görüşü ve Onayı

Doç. Dr. Hakan Dedeoğlu
(İmza)
(Danışmanın İmzası, Adı ve Soyadı)

EK 2. ORJİNALLİK RAPORU

Hakan Dedeoğlu | User Info | Messages | Instructor | English | Roadmap | Help | Logout

turnitin

Dashboard | Assignments | Students | Grade Book | Libraries | Calendar | Discussion | Preferences

NOW VIEWING: HOME > LITERATURE > İLKOKULLARDA TÜRKÇE DERSİNDE KULLANILAN METİNLERİN ÇOKLU ZEKÂ KURAMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

About this page
This is your assignment inbox. To view a paper, click the paper's title. To view an Originality Report, click the paper's Originality Report icon in the similarity column. A ghosted icon indicates that the Originality Report has not yet been generated.

İLKOKULLARDA TÜRKÇE DERSİNDE KULLANILAN METİNLERİN...
INBOX | NOW VIEWING: NEW PAPERS

Submit File	AUTHOR	TITLE	SIMILARITY	GRADE	RESPONSE	FILE	PAPER ID	DATE
☐	Gizem İnan	Examination of Turkish Textbooks Used in...	6%		*		552784152	26-Jun-2015

GradeMark Report | Edit assignment settings

Copyright © 1998–2015 iParadigms, LLC. All rights reserved.
Usage Policy | Privacy Pledge | Helpdesk | Research Resources

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

<i>Adı Soyadı</i>	Gizem İnan
<i>Doğum Yeri</i>	Ankara
<i>Doğum Tarihi</i>	13.03.1989

Eğitim Durumu

<i>Lise</i>	Çankaya Süper Lisesi, Ankara	2007
<i>Lisans</i>	Başkent Üniversitesi, Ankara	2012
<i>Yüksek Lisans</i>	Hacettepe Üniversitesi, Ankara	2015
<i>Yabancı Dil</i>	İngilizce: Okuma (Çok iyi), Yazma (Çok iyi), Konuşma (Orta)	

İş Deneyimi

<i>Stajlar</i>	Konutkent İlköğretim Okulu, Ankara	2011-2012
	Canberk Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Ankara	2010-2011
	Necdet Seçkinöz İlköğretim Okulu, Ankara Necdet Seçkinöz İlköğretim Okulu, Ankara Maya Koleji, Ankara	2009-2010
<i>Projeler</i>	Doğa Eğitimi ve Çevre Bilinci, Sakarya Üniversitesi TÜBİTAK Projesi	2011
<i>Çalıştığı Kurumlar</i>	Erken Başarı Koleji, Ankara	2012-2014
	Bilkent Uluslararası Laboratuvar Okulu, Ankara	2014-

Akademik Çalışmalar

Yayınlar (Ulusal, uluslararası makale, bildiri, poster vb gibi.)

Yazınsal Nitelikli Bazı Çocuk Kitaplarında Çocuk-Aile İlişkisi Üzerine Bir Çalışma, 13. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu
---

Seminer ve Çalıştaylar

Beden Dili ve Güç Oyunları
Katmanlı Yazılım Mimarisi ve Yazılım Geliştirme Süreçleri
Eğitimde Yaratıcı Etkinlikler Öğrenci Çalıştay
Doğa Eğitimi ile Çevre Bilinci: Sakarya ve Çevresi
III. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi
29. Ulusal Bilişim Kurultayı
Etkili Öğretmenlik
Cito Türkiye Seminer Günleri
XIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu
Inquiry and Professional Development
Professional Development Training

Sertifikalar

Beden Dili ve Güç Oyunları
Katmanlı Yazılım Mimarisi ve Yazılım Geliştirme Süreçleri
Eğitimde Yaratıcı Etkinlikler
Doğa Eğitimi ile Çevre Bilinci: Sakarya ve Çevresi
III. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi
29. Ulusal Bilişim Kurultayı "Bilişim ve Eğitim" (Panel Yöneticisi)
Etkili Öğretmenlik
Cito Türkiye Seminer Günleri
XIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu
Inquiry and Professional Development
Professional Development Training
Waking Up To The PYP

İletişim

e-Posta Adresi	gizeminan0@gmail.com

Jüri Tarihi	03.06.2015
--------------------	------------